

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 348

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

55e jaargang
14 november 2012

Nummer

Inhoud

Bladzijde

IV *Informatie*

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Europese Commissie

2012/C 348/01	Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie begrotingsjaar 2011	1
2012/C 348/02	De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de Rekenkamer — Verslag van de onafhankelijke accountant	130

NL

Prijs:
7 EUR

IV

*(Informatie)*INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN
INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

EUROPESE COMMISSIE

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VAN DE EUROPESE UNIE BEGROTINGSJAAR 2011

(2012/C 348/01)

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
Nota bij de geconsolideerde rekeningen	2
DEEL I: Geconsolideerde financiële staten en toelichtingen daarbij	3
Balans	4
Economische resultatenrekening	5
Kasstroomoverzicht	6
Mutatieoverzicht van de nettoactiva	7
Toelichtingen bij de financiële staten	8
DEEL II: Geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting en toelichtingen daarbij	97
Geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting	98
Toelichtingen bij de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting	120

NOTA BIJ DE GECONSOLIDEERDE REKENINGEN

De geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie voor het jaar 2011 is opgesteld op basis van de inlichtingen die de andere instellingen en organen overeenkomstig artikel 129, lid 2, van het financieel reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Unie hebben verstrekt. Ik verklaar dat de jaarrekening is opgesteld overeenkomstig titel VII van dit financieel reglement en de in de toelichtingen bij de financiële staten beschreven boekhoudbeginselen, -regels en -methoden.

Ik heb van de rekenplichtigen van deze instellingen en organen, die voor de betrouwbaarheid instaan, alle inlichtingen verkregen die nodig zijn voor het opstellen van de jaarrekening die een beeld van de activa en de passiva van de Europese Unie en de uitvoering van de begroting geeft.

Ik verklaar dat ik op basis van deze inlichtingen en op basis van de controles die ik noodzakelijk achtte om de jaarrekening van de Europese Commissie te kunnen aftekenen, redelijke zekerheid heb dat de jaarrekening in alle materiële opzichten een getrouw beeld van de vermogenspositie van de Europese Unie geeft.

(getekend)

Philippe TAVERNE
Rekenplichtige van de Commissie
18 juli 2012

DEEL I

Geconsolideerde financiële staten en toelichtingen daarbij ⁽¹⁾**INHOUDSOPGAVE**

	Blz.
Balans	4
Economische resultatenrekening	5
Kasstroomoverzicht	6
Mutatieoverzicht van de nettoactiva	7
Toelichtingen bij de financiële staten:	8
1. Belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging	8
2. Toelichtingen bij de balans	19
3. Toelichtingen bij de economische resultatenrekening	39
4. Toelichtingen bij het kasstroomoverzicht	49
5. Voorwaardelijke activa en passiva en andere informatievervalsing	49
6. Financiële correcties en terugvorderingen	53
7. Opgenomen en verstrekte leningen van de EU	77
8. Financieel risicobeheer	85
9. Informatievervalsing over verbonden partijen	90
10. Gebeurtenissen na de balansdatum	92
11. Consolidatiebereik	93

⁽¹⁾ Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoenen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in deze tabellen hieronder niet correct zijn opgeteld.

BALANS

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
NIET-VLOTTENDE ACTIVA:			
Immateriële activa	2.1	149	108
Vaste bedrijfsmiddelen	2.2	5 071	4 813
Langlopende beleggingen			
<i>Beleggingen die worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode</i>	2.3	374	492
<i>Financiële activa: voor verkoop beschikbare activa</i>	2.4	2 272	2 063
Financiële activa: leningen op lange termijn	2.5	41 400	11 640
Vorderingen en verhaalbare bedragen op lange termijn	2.6	289	40
Voorfinanciering op lange termijn	2.7	44 723	44 118
		94 278	63 274
VLOTTENDE ACTIVA:			
Voorraden	2.8	94	91
Kortlopende beleggingen:			
<i>Financiële activa: voor verkoop beschikbare activa</i>	2.9	3 619	2 331
Vorderingen en verhaalbare bedragen op korte termijn:			
<i>Financiële activa: leningen op korte termijn</i>	2.10	102	2 170
<i>Overige vorderingen en verhaalbare bedragen</i>	2.11	9 477	11 331
Voorfinanciering op korte termijn	2.12	11 007	10 078
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.13	18 935	22 063
		43 234	48 064
TOTAAL ACTIVA		137 512	111 338
NIET-VLOTTENDE PASSIVA:			
Pensioenen en andere personeelsbeloningen	2.14	(34 835)	(37 172)
Voorzieningen op lange termijn	2.15	(1 495)	(1 317)
Financiële verplichtingen op lange termijn	2.16	(41 179)	(11 445)
Overige verplichtingen op lange termijn	2.17	(2 059)	(2 104)
		(79 568)	(52 038)
VLOTTENDE PASSIVA:			
Voorzieningen op korte termijn	2.18	(270)	(214)
Financiële verplichtingen op korte termijn	2.19	(51)	(2 004)
Crediteuren	2.20	(91 473)	(84 529)
		(91 794)	(86 747)
TOTAAL PASSIVA		(171 362)	(138 785)
NETTOACTIVA		(33 850)	(27 447)
Reserves	2.21	3 608	3 484
Bij de lidstaten op te vragen bedragen ⁽¹⁾	2.22	(37 458)	(30 931)
NETTOACTIVA		(33 850)	(27 447)

(1) Het Europees Parlement heeft op 1 december 2011 een begroting goedgekeurd waarin is bepaald dat de verplichtingen op korte termijn van de Unie worden betaald uit eigen middelen die in 2012 bij de lidstaten worden geïnd of opgevraagd. Daarnaast waarborgen de lidstaten overeenkomstig artikel 83 van het Statuut [Verordening nr. 259/68 van de Raad van 29 februari 1968, gewijzigd] gezamenlijk de uitbetaling van de pensioenen.

ECONOMISCHE RESULTATENREKENING

miljoen EUR

	Toelichting	2011	2010
BELEIDSONTVANGSTEN			
Ontvangsten uit eigen middelen en bijdragen	3.1	124 677	122 328
Overige beleidsontvangsten	3.2	5 376	8 188
		130 053	130 516
BELEIDSUITGAVEN			
Administratieve uitgaven	3.3	(8 976)	(8 614)
Beleidsuitgaven	3.4	(123 778)	(103 764)
		(132 754)	(112 378)
(TEKORT)/OVERSCHOT VAN BELEIDSACTIVITEITEN			
Financiële ontvangsten	3.5	1 491	1 178
Financiële uitgaven	3.6	(1 355)	(661)
Mutatie in de verplichting pensioenen en andere personeelsbeloningen		1 212	(1 003)
Aandeel in het nettotekort van gemeenschappelijke ondernemingen en geassocieerde deelnemingen	3.7	(436)	(420)
ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET JAAR		(1 789)	17 232

KASSTROOMOVERZICHT

		miljoen EUR	
	Toelichting	2011	2010
Economisch resultaat van het jaar		(1 789)	17 232
<i>Beleidsactiviteiten</i>	4.2		
Afschrijving		33	28
Waardevermindering		361	358
(Toename)/afname leningen op lange termijn		(29 760)	(876)
(Toename)/afname voorfinanciering op lange termijn		(605)	(2 574)
(Toename)/afname vorderingen en verhaalbare bedragen op lange termijn		(249)	15
(Toename)/afname voorraden		(3)	(14)
(Toename)/afname voorfinanciering op korte termijn		(929)	(642)
(Toename)/afname vorderingen en verhaalbare bedragen op korte termijn		3 922	(4 543)
Toename/(afname) voorzieningen op lange termijn		178	(152)
Toename/(afname) financiële verplichtingen op lange termijn		29 734	886
Toename/(afname) overige verplichtingen op lange termijn		(45)	(74)
Toename/(afname) voorzieningen op korte termijn		56	1
Toename/(afname) financiële verplichtingen op korte termijn		(1 953)	1 964
Toename/(afname) crediteuren		6 944	(9 355)
Begrotingsoverschot van vorig jaar opgevoerd als non-cash ontvangsten		(4 539)	(2 254)
Overige non-cash mutaties		(75)	(149)
<i>Toename/(afname) verplichting pensioenen en personeelsbeloningen</i>		(2 337)	(70)
<i>Beleggingsactiviteiten</i>	4.3		
(Toename)/afname immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen		(693)	(374)
(Toename)/afname beleggingen op lange termijn		(91)	(176)
(Toename)/afname beleggingen op korte termijn		(1 288)	(540)
NETTOKASSTROOM		(3 128)	(1 309)
Nettotoename/(afname) van geldmiddelen en kasequivalenten		(3 128)	(1 309)
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar	2.13	22 063	23 372
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van het jaar	2.13	18 935	22 063

MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA

miljoen EUR

	Reserves (A)		Bij de lidstaten op te vragen bedragen (B)		Nettoactiva = (A)+(B)
	Reëlewaarderreserve	Overige reserves	Gecumuleerd overschot/(tekort)	Economisch resultaat van het jaar	
BALANS OP 31 DECEMBER 2009	69	3 254	(52 488)	6 887	(42 278)
Mutatie in reserve Garantiefonds		273	(273)		0
Mutaties reële waarde	(130)				(130)
Overige		4	(21)		(17)
Toewijzing economisch resultaat 2009		14	6 873	(6 887)	0
Begrotingsresultaat 2009 gecrediteerd aan de lidstaten			(2 254)		(2 254)
Economisch resultaat voor het jaar				17 232	17 232
BALANS OP 31 DECEMBER 2010	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Mutatie in reserve Garantiefonds		165	(165)		0
Mutaties reële waarde	(47)				(47)
Overige		2	(30)		(28)
Toewijzing economisch resultaat 2010		4	17 228	(17 232)	0
Begrotingsresultaat 2010 gecrediteerd aan de lidstaten			(4 539)		(4 539)
Economisch resultaat voor het jaar				(1 789)	(1 789)
BALANS OP 31 DECEMBER 2011	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)

TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE STATEN

1. BELANGRIJKSTE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

1.1 RECHTSGRONDSLAG EN BOEKHOUDREGELS

De boekhouding van de Europese Unie wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Unie (PB L 248 van 16 september 2002) en Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van dit Financieel Reglement.

Overeenkomstig artikel 133 van het Financieel Reglement heeft de Europese Unie haar financiële staten voorbereid op grond van boekhoudregels op transactiebasis die zijn afgeleid van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector (IPSAS) of bij gebreke de internationale standaarden voor financiële verslaggeving (IFRS). De door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels moeten worden toegepast in alle Europese instellingen en organen die binnen het consolidatiebereik vallen en moeten uitgroeien tot een uniform kader voor het opstellen en presenteren van de rekeningen om tot een geharmoniseerde financiële verslaggeving en consolidatie te komen. De rekeningen worden per kalenderjaar en in euro gevoerd.

1.2 BOEKHOUDBEGINSELEN

De financiële staten zijn bedoeld om een breed scala van gebruikers nuttige informatie te verschaffen over de vermogenspositie, de resultaten en de kasstromen van een bepaalde organisatie. Voor de EU als een organisatie in de openbare sector moeten deze staten meer in het bijzonder informatie verschaffen die nuttig is voor de besluitvorming en getuigen van de controleerbaarheid van de organisatie met betrekking tot de middelen die aan haar zijn toevertrouwd. Het spreekt voor zich dat dit document in deze geest is opgesteld.

De globale overwegingen (of boekhoudbeginselen) die bij de voorbereiding van de financiële staten moeten worden gevolgd, zijn vastgesteld in EU-boekhoudregel 2 en zijn dezelfde als die welke in IPSAS 1 zijn beschreven, namelijk: juiste weergave, transactiebasis, continuïteit, consistentie van de presentatie, hergroepering, verrekening en vergelijkende informatie.

Bij de voorbereiding van de financiële staten overeenkomstig bovengenoemde regels en beginselen moet het management ramingen maken die van invloed zijn op de bedragen die worden opgegeven voor bepaalde posten in de balans en in de economische resultatenrekening, alsook informatie verschaffen over de voorwaardelijke passiva en activa.

1.3 CONSOLIDATIE

Consolidatiebereik

De geconsolideerde financiële staten van de EU omvatten alle betekenisvolle entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend (instellingen en agentschappen), geassocieerde deelnemingen en gemeenschappelijke ondernemingen, zijnde 50 entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, vijf gemeenschappelijke ondernemingen en vier geassocieerde deelnemingen. De volledige lijst van geconsolideerde entiteiten is te vinden in toelichting 11.1. In vergelijking met 2010 is het consolidatiebereik uitgebreid met zeven entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend (een instelling en zes agentschappen). De invloed van deze toevoegingen op de geconsolideerde financiële staten is niet materieel.

Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend

Het besluit een entiteit in het consolidatiebereik op te nemen, is gebaseerd op het concept „zeggenschap”. Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn entiteiten waarin de Europese Unie direct of indirect de macht heeft om het financiële en operationele beleid te sturen teneinde voordelen uit hun activiteiten te verwerven. Deze macht moet actueel uitoefenbaar zijn. Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn volledig geconsolideerd. De consolidatie begint op de eerste datum waarop de zeggenschap bestaat, en eindigt wanneer die zeggenschap niet langer bestaat.

De meest gebruikelijke indicatoren van zeggenschap binnen de Europese Unie zijn de volgende: oprichting van de entiteit bij de oprichtingsverdragen of afgeleide wetgeving, financiering van de entiteit uit de algemene begroting, het bestaan van stemrechten in de bestuursorganen, controle door de Europese Rekenkamer en kwijting door het Europees Parlement. Het is duidelijk dat voor elke entiteit moet worden nagegaan of één of alle van de bovengenoemde criteria voldoende zijn om tot zeggenschap te leiden.

Vanuit deze optiek worden de EU-instellingen (met uitzondering van de ECB) en -agentschappen (met uitsluiting van de agentschappen van de vroegere tweede pijler) geacht onder de uitsluitende zeggenschap van de EU te staan. Daarom zijn zij in het consolidatiebereik opgenomen. Ook de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal in liquidatie (EGKS) wordt beschouwd als een entiteit waarover zeggenschap wordt uitgeoefend.

Alle materiële verrichtingen en posities tussen entiteiten waarover door de EU zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn buiten beschouwing gelaten. Niet-gerealiseerde baten en verliezen op verrichtingen tussen entiteiten zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten.

Gemeenschappelijke ondernemingen

Een gemeenschappelijke onderneming is een contractuele afspraak waarbij de Europese Unie en een of meer partijen (de „ondernemers“) een economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijke zeggenschap uitoefenen. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de directe of indirecte zeggenschap over een activiteit met dienstenpotentieel.

Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode, de eerste maal tegen kostprijs. Het belang van de Europese Unie in de resultaten van haar onder gezamenlijke zeggenschap staande entiteiten wordt opgenomen in de economische resultatenrekening van de EU en haar belang in mutaties van de reserves in de reserves. De boekwaarde van de gemeenschappelijke onderneming in de rekening op balansdatum wordt bepaald door de oorspronkelijke kostprijs plus alle mutaties (verdere bijdragen, aandeel in de resultaten en mutaties van de reserves, waardeverminderingen en dividenden).

Niet-gerealiseerde baten en verliezen op verrichtingen tussen de Europese Unie en haar onder gezamenlijke zeggenschap staande entiteit zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten. De boekhoudregels van de gemeenschappelijke ondernemingen kunnen met betrekking tot gelijksoortige verrichtingen en gebeurtenissen onder gelijke omstandigheden verschillen van die van de Europese Unie.

Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen zijn entiteiten waarover de Europese Unie geen zeggenschap uitoefent, doch waarin zij direct of indirect betekenisvolle invloed uitoefent. Er wordt aangenomen dat er sprake is van betekenisvolle invloed wanneer de Europese Unie direct of indirect 20% of meer van de stemrechten bezit.

Participaties in geassocieerde deelnemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode, de eerste maal tegen kostprijs. Het aandeel van de Europese Unie in de resultaten van haar geassocieerde deelnemingen wordt opgenomen in de economische resultatenrekening en haar aandeel in mutaties van de reserves in de reserves. De boekwaarde van de geassocieerde deelneming in de rekeningen op balansdatum wordt bepaald door de oorspronkelijke kostprijs plus alle mutaties (verdere bijdragen, aandeel in de resultaten en mutaties van de reserves, waardeverminderingen en dividenden). Uitkeringen die van een geassocieerde deelneming worden ontvangen, verlagen de boekwaarde van het actief. Niet-gerealiseerde baten en verliezen op verrichtingen tussen de Europese Unie en haar geassocieerde deelneming zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten.

De boekhoudregels van de geassocieerde deelnemingen kunnen met betrekking tot gelijksoortige verrichtingen en gebeurtenissen onder gelijke omstandigheden verschillen van die van de Europese Unie. Bij participaties van 20% of meer in een durfkapitaalfonds streeft de Europese Unie er niet naar betekenisvolle invloed uit te oefenen. Dergelijke fondsen worden daarom als voor verkoop beschikbare financiële instrumenten ingedeeld en de vermogensmutatiemethode wordt niet toegepast.

Niet-geconsolideerde entiteiten waarvan de Commissie de middelen beheert

De middelen van het gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering voor personeelsleden van de Europese Unie, het Europees Ontwikkelingsfonds en het Garantiefonds voor deelnemers worden namens hen door de Commissie beheerd. Omdat deze entiteiten niet onder zeggenschap van de Europese Unie staan, worden zij niet in haar rekeningen geconsolideerd. Zie toelichting 11.2 voor nadere informatie over de betrokken bedragen.

1.4 OPSTELLINGSGRONDSLAG

1.4.1 Munteenheid en omrekeningsbeginselen

Functionele en rapporteringsvaluta

De financiële staten worden opgemaakt in miljoen euro, aangezien de euro de functionele en rapporteringsvaluta van de Europese Unie is.

Verrichtingen en saldi

Verrichtingen in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoers. Wisselkoersbaten en -verliezen die voortvloeien uit de afwikkeling van verrichtingen in vreemde valuta's en uit de omrekening aan het einde van het jaar van in vreemde valuta's luidende monetaire activa en passiva worden in de economische resultatenrekening opgenomen.

Er worden verschillende omrekeningsmethoden toegepast voor de vaste bedrijfsmiddelen en de immateriële activa, die hun waarde in euro behouden tegen de bij de aankoop geldende koers.

De saldi aan het einde van het jaar van in vreemde valuta's luidende monetaire activa en passiva worden omgerekend in euro tegen de op 31 december geldende wisselkoersen:

Wisselkoersen met de euro

Valuta	31.12.2011	31.12.2010
BGN	1,9558	1,9558
CZK	25,7870	25,0610
DKK	7,4342	7,4535
EEK	n,v,t,	15,6466
GBP	0,8353	0,8607
HUF	314,5800	277,9500
LVL	0,6995	0,7094
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,4580	3,9750
RON	4,3233	4,2620
SEK	8,9120	8,9655
CHF	1,2156	1,2504
JPY	100,2000	108,6500
USD	1,2939	1,3362

Veranderingen ingevolge omrekeningverschillen in de reële waarde van in vreemde valuta's luidende monetaire effecten die als beschikbaar voor verkoop zijn aangemerkt, worden opgenomen in de economische resultatenrekening. Omrekeningsverschillen betreffende niet-monetaire financiële activa en verplichtingen die tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening zijn gewaardeerd, worden opgenomen in de economische resultatenrekening. Omrekeningsverschillen betreffende niet-monetaire financiële activa die als beschikbaar voor verkoop zijn aangemerkt, worden opgenomen in de reëlewaarderreserve.

1.4.2 Gebruik van ramingen

Overeenkomstig de IPSAS en algemeen aanvaarde boekhoudbeginselen bevatten de financiële staten onvermijdelijk bedragen die steunen op ramingen en veronderstellingen die op basis van de meest betrouwbare beschikbare informatie door het management zijn gedaan. Belangrijke ramingen betreffen onder andere, maar niet uitsluitend de bedragen voor verplichtingen inzake personeelsbeloningen, voorzieningen, financiële risico's verbonden aan voorraden en vorderingen, toegerekende baten en lasten, voorwaardelijke activa en verplichtingen en waardeverminderingen van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen. De werkelijke bedragen kunnen van deze ramingen afwijken. Veranderingen in ramingen worden weergegeven in de periode waarin zij bekend worden.

1.5 BALANS

1.5.1 *Immateriële activa*

Aangekochte licenties voor computersoftware worden geboekt tegen kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en waardevermindingsverliezen. De activa worden lineair afgeschreven over hun geraamde nuttige levensduur. Intern geproduceerde immateriële activa worden in de economische resultatenrekening opgenomen, als zij aan de relevante criteria van de EU-boekhoudregels voldoen. De opneembare kosten omvatten alle direct toerekenbare kosten die nodig zijn om het actief te creëren, te produceren en voor te bereiden zodat het kan worden gebruikt op de manier die het management beoogt. De kosten voor onderzoeksactiviteiten en de niet-opneembare kosten voor ontwikkeling en onderhoud worden als uitgaven geboekt wanneer zij worden gedaan.

1.5.2 *Vaste bedrijfsmiddelen*

Alle vaste bedrijfsmiddelen worden geboekt tegen historische kostprijs verminderd met afschrijvingen en waardevermindingsverliezen. De historische kostprijs omvat uitgaven die direct aan de aanschaf of de bouw van het actief kunnen worden toegerekend.

De daarna gemaakte kosten worden, naar gelang van het geval, slechts in de boekwaarde van het actief opgenomen of als afzonderlijk actief geboekt wanneer het waarschijnlijk is dat de daaruit in de toekomst voortkomende economische baten of het daaruit voortkomende dienstenpotentieel aan de Europese Unie zullen toevloeien en de kosten op betrouwbare wijze kunnen worden gemeten. De herstel- en onderhoudskosten worden in de economische resultatenrekening geboekt tijdens de begrotingsperiode waarin zij zich voordoen. Aangezien de Europese Unie geen geld leent om de aankoop van vaste bedrijfsmiddelen te financieren, gaan dergelijke aankopen niet gepaard met leenkosten.

Op terreinen en kunstwerken worden geen afschrijvingen toegepast, aangezien ervan wordt uitgegaan dat zij een onbeperkte levensduur hebben. Activa in aanbouw worden niet afgeschreven, aangezien deze activa nog niet beschikbaar zijn voor gebruik. De afschrijvingen op andere activa worden voor de toerekening van de kosten aan de restwaarde over hun geraamde levensduur als volgt berekend volgens de lineaire methode:

Afschrijvingspercentages

Type actief	Lineair afschrijvingspercentage
Gebouwen	4%
Installaties, machines en werktuigen	10% tot 25%
Meubilair	10% tot 25%
Vast materieel	10% tot 33%
Voertuigen	25%
Computerhardware	25%
Overige materiële activa	10% tot 33%

Baten en verliezen van vervreemdingen worden bepaald door de opbrengsten verminderd met de verkoopkosten te vergelijken met de boekwaarde van het verkochte actief. Zij worden in de economische resultatenrekening opgenomen.

Leaseovereenkomsten

Leases van materiële activa waarbij de Europese Unie in wezen alle aan eigendom verbonden risico's en voordelen heeft, worden als financiële leases ingedeeld. Financiële leases worden gekapitaliseerd bij het begin van de leaseovereenkomst tegen de reële waarde van het geleasede actief of de huidige waarde van de minimale leasebetalingen, afhankelijk van welke waarde de laagste is. Elke leasebetaling wordt zo over de financierings- en andere lasten verdeeld dat een constante spreiding van het uitstaande financieringssaldo wordt verkregen. De huurverplichtingen, zonder financieringslasten, worden opgenomen onder overige verplichtingen (op korte en lange termijn). Het rentebestanddeel van de financieringslasten wordt gespreid over de leaseperiode in de economische resultatenrekening opgenomen, zodat voor elke periode een constante periodieke rente over het resterende saldo van de verplichting wordt verkregen. De via financiële lease verkregen activa worden afgeschreven over de levensduur van het actief of de leaseperiode, afhankelijk van welke periode het kortst is.

Leases waarbij de leasegever een significant deel van de aan eigendom verbonden risico's en voordelen behoudt, worden als operationele leases ingedeeld. Betalingen in verband met operationele leases worden lineair over de leaseperiode aan de economische resultatenrekening toegerekend.

1.5.3 *Waardevermindering van niet-financiële activa*

Op activa zonder beperkte levensduur worden geen afschrijvingen toegepast. Zij worden jaarlijks op waardevermindering beoordeeld. Activa waarop afschrijvingen worden toegepast, worden op waardevermindering gecontroleerd telkens als er op grond van gebeurtenissen of veranderde omstandigheden aanleiding is om te veronderstellen dat de boekwaarde niet realiseerbaar is. Een waardeverminderingverlies is het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. De realiseerbare waarde is de reële waarde van een actief verminderd met de verkoopkosten of de gebruikswaarde ervan, afhankelijk van welke waarde het hoogst is.

De restwaarde en de nuttige levensduur van de immateriële activa en de vaste bedrijfsmiddelen worden ten minste éénmaal per jaar beoordeeld en zo nodig aangepast. De boekwaarde van een actief wordt onmiddellijk verminderd tot de realiseerbare waarde indien de boekwaarde groter is dan de geraamde realiseerbare waarde. Indien de gronden voor waardeverminderingen waarmee tijdens de vorige jaren rekening is gehouden, niet langer gelden, worden de waardeverminderingverliezen dienovereenkomstig teruggeboekt.

1.5.4 *Beleggingen*

Participaties in geassocieerde deelnemingen en belangen in gemeenschappelijke ondernemingen

Participaties in geassocieerde deelnemingen en belangen in gemeenschappelijke ondernemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. De kosten van de aandelen worden aangepast volgens het aandeel in de toe- of de afnames in de nettoactiva van de geassocieerde deelnemingen en gemeenschappelijke ondernemingen die na de eerste boeking aan de Europese Unie kunnen worden toegeschreven, indien er aanwijzingen van waardeverminderingen bestaan en indien nodig afgeschreven tot de laagst mogelijke realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde wordt bepaald zoals beschreven onder toelichting 1.5.3. Indien de grond voor waardevermindering later niet meer geldt, wordt het waardeverminderingverlies teruggeboekt tot de boekwaarde die zou zijn bepaald als er geen waardeverminderingverlies was geboekt.

Beleggingen in durfkapitaalfondsen

Indeling en waardering

Beleggingen in durfkapitaalfondsen worden als voor verkoop beschikbare activa ingedeeld (zie toelichting 1.5.5) en worden bijgevolg geboekt tegen reële waarde met verwerking van in de reëlewaarderreserve tot uiting komende waardeveranderingen (inclusief omrekeningsverschillen).

Overwegingen betreffende de reële waarde

Omdat zij niet op een actieve markt zijn genoteerd, worden de beleggingen in durfkapitaalfondsen post voor post gewaardeerd tegen kostprijs of toerekenbare intrinsieke waarde („net asset value” of „NAV”), afhankelijk van welke waarde het laagst is. Niet-gerealiseerde baten die voortvloeien uit de waardering van de reële waarde worden opgenomen via de reserves en niet-gerealiseerde verliezen worden getoetst op waardevermindering, teneinde te bepalen of zij als waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de economische resultatenrekening of als veranderingen in de reëlewaarderreserve.

1.5.5 *Financiële activa*

Indeling

De Europese Unie deelt haar financiële activa in de volgende categorieën in: financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, leningen en vorderingen, tot einde looptijd aangehouden beleggingen, en voor verkoop beschikbare financiële activa. De indeling van de financiële instrumenten wordt bepaald bij de eerste opname en op elke balansdatum opnieuw bekeken.

(i) Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Financiële activa worden in deze categorie ingedeeld als zij hoofdzakelijk zijn verworven om op korte termijn te worden verkocht of als zij als zodanig door de Europese Unie zijn aangewezen. Derivaten worden ook in deze categorie ingedeeld. Activa in deze categorie worden als vlottende activa ingedeeld indien verwacht wordt dat zij binnen de twaalf maanden na de balansdatum zullen worden gerealiseerd.

(ii) *Leningen en vorderingen*

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of te verwachten betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Zij ontstaan wanneer de EU rechtstreeks aan een debiteur geld, goederen of diensten verstrekt zonder de bedoeling de vordering te verhandelen. Zij worden onder de niet-vlottende activa opgenomen, behalve die met vervaldatum binnen de twaalf maanden na de balansdatum.

(iii) *Tot einde looptijd aangehouden beleggingen*

Tot einde looptijd aangehouden beleggingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of te verwachten betalingen en vaste vervaldatum, die de Europese Unie voornemens en bij machte is om tot het einde van de looptijd aan te houden. De Europese Unie had in dit begrotingsjaar geen beleggingen van deze categorie.

(iv) *Voor verkoop beschikbare financiële activa*

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn niet-afgeleide instrumenten die in deze categorie zijn ingedeeld of niet in een van de andere categorieën zijn ingedeeld. Zij worden opgenomen onder de vlottende of niet-vlottende activa, naar gelang van de termijn waarbinnen de EU voornemens is om ze van de hand te doen. Beleggingen in niet-geconsolideerde entiteiten en andere beleggingen in aandelen (bv. durfkapitaalverrichtingen) die niet volgens de vermogensmutatiemethode worden verwerkt, worden ook als voor verkoop beschikbare financiële activa ingedeeld.

Eerste opname en waardering

Aan- en verkopen van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, tot einde looptijd aangehouden beleggingen en voor verkoop beschikbare financiële activa worden op de transactiedag opgenomen, d.w.z. de dag waarop de Europese Unie tot de aankoop of de verkoop van het actief overgaat. Leningen worden opgenomen wanneer geld wordt uitbetaald aan de leningnemer. Financiële instrumenten worden voor het eerst opgenomen tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten in het geval van financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden voor het eerst opgenomen tegen reële waarde en de transactiekosten worden onder de uitgaven opgenomen in de economische resultatenrekening.

De reële waarde van een financieel actief bij de eerste opname is gewoonlijk de transactieprijs (d.w.z. de reële waarde van de ontvangen vergoeding). Wanneer een langlopende lening echter renteloos of tegen een rentevoet beneden de marktvoorwaarden wordt verstrekt, kan de reële waarde worden geraamd als de contante waarde van alle toekomstige ontvangsten van kasmiddelen, verdisconteerd met de geldende marktrentevoet voor een vergelijkbaar instrument met een vergelijkbare kredietrating.

Leningen die uit geleende middelen worden verstrekt, worden gewaardeerd tegen hun nominale bedrag, dat geacht wordt de reële waarde van de lening te zijn. De redenen hiervoor zijn de volgende:

- De „marktomgeving" waarin de EU leningen opneemt, is zeer specifiek en verschilt van de kapitaalmarkt die wordt gebruikt om bedrijfs- of staatsobligaties uit te geven. Omdat de leners op deze markten uit verschillende beleggingen kunnen kiezen, wordt de opportuniteitskost in de marktprijzen verrekend. De EU kan echter niet uit verschillende beleggingen kiezen, omdat zij geen geld mag beleggen op de kapitaalmarkten. Zij neemt alleen leningen op om leningen te verstrekken tegen hetzelfde tarief. Dit betekent dat de EU voor de geleende bedragen niet over alternatieve leningen of beleggingen beschikt. Er is dus geen opportuniteitskost en derhalve geen grondslag voor vergelijking met de markttarieven. De leningsoperatie van de EU vormt op zichzelf de markt. Omdat de „optie" van de opportuniteitskost niet van toepassing is, weerspiegelt de marktprijs niet correct het wezen van de leningstransacties van de EU. Daarom is het niet aangewezen om de reële waarde van de door de EU opgenomen leningen te bepalen door naar bedrijfs- of staatsobligaties te verwijzen.
- Aangezien er geen actieve markt of soortgelijke transacties zijn om mee te vergelijken, moet de rentevoet die de Europese Unie moet gebruiken om de reële waarde van haar leningsoperaties in het kader van het Europees financieel stabilisatiemechanisme of de betalingsbalans of van soortgelijke leningen te bepalen, de aangerekende rentevoet zijn.
- Daarnaast is er voor deze leningen het effect van compensatie tussen de opgenomen en de verstrekte leningen, omdat het om „back-to-backverrichtingen" gaat. De werkelijke rentevoet van de verstrekte lening is gelijk aan de rentevoet waartegen de lening wordt opgenomen. De transactiekosten van de EU die aan de begunstigde van de lening in rekening worden gebracht, worden direct in de economische resultatenrekening opgenomen.

Financiële instrumenten worden uitgeboekt wanneer de rechten op kasstromen uit de beleggingen zijn vervallen of zijn overgedragen en de Europese Unie in wezen alle aan eigendom verbonden risico's en voordelen heeft overgedragen.

Waardering na eerste opname

- (i) Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden vervolgens tegen reële waarde gewaardeerd. Baten en verliezen als gevolg van veranderingen in de reële waarde van de categorie „financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening” worden opgenomen in de economische resultatenrekening van de periode waarin zij zich voordoen.
- (ii) Leningen en vorderingen en tot einde looptijd aangehouden beleggingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. In het geval van leningen die uit geleende middelen worden verstrekt, wordt dezelfde effectieverentemethode op beide leningen toegepast, aangezien deze leningen de kenmerken hebben van „back-to-backverrichtingen” en de verschillen tussen de voorwaarden van beide leningen niet materieel zijn. De transactiekosten van de EU die aan de begunstigde van de lening in rekening worden gebracht, worden direct in de economische resultatenrekening opgenomen.
- (iii) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen – De EU heeft momenteel geen tot einde looptijd aangehouden beleggingen.
- (iv) Voor verkoop beschikbare financiële activa worden vervolgens tegen reële waarde gewaardeerd. Baten en verliezen als gevolg van veranderingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare activa worden opgenomen in de reëlewaardereserve. Wanneer activa die voor verkoop beschikbaar zijn, worden verkocht of in waarde worden verminderd, worden de voordien in de reëlewaardereserve opgenomen gecumuleerde waardeaanpassingen opgenomen in de economische resultatenrekening. Rente over voor verkoop beschikbare financiële activa die volgens de effectieverentemethode is berekend, wordt in de economische resultatenrekening opgenomen. Dividenden op voor verkoop beschikbare vermogensinstrumenten worden opgenomen wanneer het recht van de EU om de betaling te ontvangen is vastgesteld.

De reële waarden van op actieve markten genoteerde beleggingen is gebaseerd op de actuele biedkoers. Indien de markt voor een financieel actief niet actief is (en voor niet-genoteerde effecten), stelt de Europese Unie een reële waarde vast met gebruikmaking van waarderingstechnieken. Daarbij gaat het onder meer om het gebruik van recente, vergelijkbare zakelijke verrichtingen als vergelijkingsbasis, vergelijking met de actuele marktwaarde van een ander instrument dat in wezen hetzelfde is, contante-waardeberekeningen en optiewaarderingsmodellen en andere courant door marktdeelnemers gebruikte waarderingstechnieken.

Wanneer de reële waarde van beleggingen in vermogensinstrumenten die niet op een actieve markt zijn genoteerd, niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, worden de betrokken beleggingen gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met waardevermindingsverliezen.

Waardevermindering van financiële activa

De Europese Unie gaat op elke balansdatum na of er objectieve elementen zijn om te besluiten dat de waarde van een financieel actief verminderd is. De waarde van een financieel actief is verminderd en er worden waardevermindingsverliezen geleden als, en alleen dan, er objectief bewijs voorhanden is van een waardevermindering als gevolg van gebeurtenissen na de eerste opname van het actief die een weerslag hebben op de op betrouwbare wijze geraamde toekomstige kasstromen van dat financieel actief.

(a) Activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Indien er objectief bewijs voorhanden is dat een waardevermindingsverlies is geleden op leningen, vorderingen of tot einde looptijd aangehouden beleggingen die tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd, is het bedrag van dat verlies het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van geraamde toekomstige kasstromen (exclusief toekomstige kredietverliezen), verdisconteerd met de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financiële instrument (realiseerbare waarde). De boekwaarde van het actief wordt verlaagd en het bedrag van het verlies wordt opgenomen in de economische resultatenrekening. Indien een lening of tot einde looptijd aangehouden belegging een variabele rente draagt, is de disconteringsvoet voor het bepalen van een eventueel waardevermindingsverlies de actuele effectieve rentevoet bepaald op basis van het contract. In de berekening van de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen van een financieel actief tegen onderpand wordt rekening gehouden met de kasstromen die uit executie kunnen voortvloeien, verminderd met de kosten van het verwerven en verkopen van het onderpand, ongeacht of executie waarschijnlijk is. Indien in een volgende periode het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen afneemt en de daling objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de afboeking, wordt de afboeking van het financieel actief teruggeboekt via de economische resultatenrekening.

(b) *Activa gewaardeerd tegen reële waarde*

In het geval van als beschikbaar voor verkoop aangemerkte beleggingen in eigenvermogensinstrumenten wordt rekening gehouden met een sterke of blijvende (aanhoudende) daling van de reële waarde van het instrument beneden de kostprijs om te bepalen of er sprake is van een waardevermindering. Indien dergelijk bewijs aanwezig is met betrekking tot voor verkoop beschikbare financiële activa wordt het gecumuleerde verlies — gemeten als het verschil tussen de verwervingsprijs en de actuele reële waarde verminderd met eventuele eerder in de economische resultatenrekening opgenomen waardeverminderingverliezen op die activa — uit de reserves verwijderd en in de economische resultatenrekening opgenomen. In de economische resultatenrekening opgenomen waardeverminderingverliezen op eigenvermogensinstrumenten worden niet teruggeboekt via de economische resultatenrekening. Indien in een latere periode de reële waarde van een schuldinstrument dat als voor verkoop beschikbaar is aangemerkt, toeneemt en de toename objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na opname van het verlies, wordt het verlies teruggeboekt via de economische resultatenrekening.

1.5.6 **Voorraden**

Voorraden moeten worden gewaardeerd tegen kostprijs of de realiseerbare nettowaarde, afhankelijk van welke waarde het laagst is. De kostprijs wordt bepaald aan de hand van de FIFO-methode (first in, first out). De kosten van afgewerkte goederen en werk in uitvoering omvatten de grondstoffen, directe arbeidskosten, andere directe kosten en gerelateerde indirecte productiekosten (gebaseerd op de normale bedrijfs capaciteit). De realiseerbare nettowaarde is de geraamde verkoopprijs in het gewone zakelijke verkeer, verminderd met de afwerkings- en verkoopkosten. Wanneer de voorraden worden aangehouden voor distributie zonder kosten of tegen een nominaal bedrag, worden zij gewaardeerd tegen kostprijs of tegen de actuele vervangingswaarde. De actuele vervangingswaarde is wat de Europese Unie zou moeten betalen om het actief op de verslagdatum aan te schaffen.

1.5.7 **Voorfinanciering**

Voorfinanciering heeft ten doel de begunstigde te voorzien van een kasvoorschot, dus van contante middelen. De voorfinanciering kan worden opgesplitst in een aantal betalingen gedurende een periode die in de desbetreffende voorfinancieringsovereenkomst is vastgesteld. Het voorschot wordt terugbetaald of gebruikt voor het doel waarvoor het gedurende de in de overeenkomst vastgestelde periode is verstrekt. Indien de begunstigde geen subsidiabele uitgaven doet, moet hij de voorfinanciering aan de Europese Unie terugbetalen. Het voorfinancieringsbedrag wordt (geheel of gedeeltelijk) verminderd naarmate subsidiabele kosten worden aanvaard of bedragen worden teruggestort, en dit bedrag wordt als een uitgave opgenomen.

Aan het einde van het jaar uitstaande voorfinancieringen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitbetaalde bedrag minus: teruggestorte bedragen, afgewikkelde subsidiabele bedragen, geraamde subsidiabele bedragen die aan het einde van het jaar nog niet zijn afgewikkeld, en waardeverminderingen.

Rente op voorfinanciering wordt opgenomen wanneer zij verworven is volgens de bepalingen van de overeenkomst. Aan het einde van het jaar wordt op basis van de meest betrouwbare informatie een raming van de aan de periode toerekenbare renteopbrengsten gemaakt, die in de balans wordt opgenomen.

1.5.8 **Vorderingen**

Vorderingen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke bedrag minus waardeverminderingen. Er wordt een waardevermindering op vorderingen geboekt wanneer er objectief bewijs bestaat dat de Europese Unie niet alle volgens de oorspronkelijke voorwaarden verschuldigde bedragen zal kunnen innen. De waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde van het actief en het realiseerbare bedrag. De waardevermindering wordt opgenomen in de economische resultatenrekening. Daarnaast wordt op basis van vroegere ervaringen een algemene waardevermindering opgenomen voor uitstaande invorderingsopdrachten waarvoor nog geen specifieke waardevermindering is toegepast. Zie toelichting **1.5.14** betreffende de behandeling van aan de periode toerekenbare ontvangsten aan het einde van het jaar.

1.5.9 **Geldmiddelen en kasequivalenten**

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn financiële instrumenten en worden gedefinieerd als vlottende activa. Zij omvatten liquide middelen, bij banken opvraagbare deposito's, andere kortlopende, zeer liquide beleggingen met een oorspronkelijke looptijd van ten hoogste drie maanden en bankvoorschotten in rekening-courant.

1.5.10 **Personeelsbeloningen**

Pensioenverplichtingen

Bij de Europese Unie worden toegezegd-pensioenregelingen gebruikt. Ofschoon de personeelsleden van hun salaris een derde van de verwachte kosten van deze beloningen betalen, is er geen kapitaaldekking van de verplichting. De in de balans opgenomen verplichting in verband met de toegezegd-pensioenregeling is de contante waarde van de toegezegde pensioenen op de balansdatum. De pensioenverplichtingen worden

berekend door actuarissen volgens de methode op basis van opgebouwde rechten (projected unit credit method). De contante waarde van de pensioenverplichtingen wordt bepaald door verrekening van de geraamde toekomstige betalingen met de rente op staatsobligaties luidend in de valuta waarin het pensioen zal worden uitbetaald en met een looptijd die vergelijkbaar is met die van de overeenkomstige pensioenverplichting.

Actuariële winsten en verliezen uit ervaringsaanpassingen en veranderingen in actuariële veronderstellingen worden onmiddellijk in de economische resultatenrekening opgenomen. Kosten na pensionering worden onmiddellijk in de economische resultatenrekening opgenomen, tenzij werknemers gedurende een bepaalde periode (de wachtperiode) in dienst moeten blijven voordat veranderingen in de pensioenregeling effectief worden. In dat geval worden de kosten na pensionering lineair afgeschreven gedurende de wachtperiode.

Ziektekosten na tewerkstelling

De Europese Unie biedt haar personeelsleden verstrekkingen in verband met de gezondheid aan via de terugbetaling van medische uitgaven. A separate fund has been created for the day-to-day administration. Zowel personeelsleden als gepensioneerden, weduwen en weduwnaars en hun begunstigden komen voor het stelsel in aanmerking. De voordelen die aan „inactieven” worden toegekend (gepensioneerden, wezen enz.) worden als „personeelsbeloningen na tewerkstelling” ingedeeld. Gelet op de aard van deze voordelen is een actuariële berekening aangewezen. De verplichting in de balans is bepaald op een soortgelijke grondslag als die voor de pensioenverplichtingen (zie hierboven).

1.5.11 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de Europese Unie een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting tegenover derden heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, het zeer waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om de verplichting af te wikkelen en het bedrag op betrouwbare wijze kan worden geraamd. Voor toekomstige exploitatieverliezen moeten geen voorzieningen worden opgenomen. Het bedrag van de voorziening is de beste raming van de uitgaven die naar verwachting nodig zullen zijn om de huidige verplichting op de verslagdatum af te wikkelen. Indien de te waarden voorziening een groot aantal posten omvat, wordt de verplichting geraamd door alle mogelijke resultaten af te wegen volgens de waarschijnlijkheid dat ze zich zullen voordoen („verwachte waarde”-methode).

1.5.12 Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden ingedeeld als financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening of als financiële verplichtingen die tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd (opgenomen leningen). Opgenomen leningen omvatten leningen van kredietinstellingen en in een waardepapier belichaamde schulden. Zij worden de eerste maal opgenomen tegen reële waarde, zijnde de opbrengsten van de emissie (reële waarde van de ontvangen vergoeding), verminderd met de transactiekosten, en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs aan de hand van de effectieverentemethode. Verschillen tussen de opbrengsten verminderd met de transactiekosten en de aflossingswaarde worden gedurende de looptijd van de leningen opgenomen in de economische resultatenrekening met gebruikmaking van de effectieverentemethode.

Zij worden onder de niet-vlottende activa opgenomen, tenzij de looptijd binnen de twaalf maanden na de balansdatum verstrijkt. In het geval van leningen die uit geleende middelen worden verstrekt, mag de effectieverentemethode om materialiteitsoverwegingen niet afzonderlijk voor opgenomen en verstrekte leningen worden toegepast. De transactiekosten die de Europese Unie moet betalen en vervolgens aan de begunstigde van de lening in rekening brengt, worden direct in de economische resultatenrekening opgenomen.

Financiële verplichtingen die zijn ingedeeld tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening omvatten derivaten wanneer hun reële waarde negatief is. Zij worden boekhoudkundig op dezelfde manier verwerkt als financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening (zie toelichting 1.5.5).

1.5.13 Crediteuren

Een aanzienlijk bedrag van de crediteuren van de EU heeft geen betrekking op de aanschaf van goederen of diensten. Het betreft daarentegen onbetaalde kostendeclaraties van begunstigden van subsidies of van andere vormen van EU-financiering. Zij worden geregistreerd als crediteuren voor het gevraagde bedrag wanneer de kostendeclaratie wordt ontvangen. Na verificatie en aanvaarding van de subsidiabele kosten, worden de crediteuren gewaardeerd tegen het aanvaarde en subsidiabele bedrag.

Crediteuren die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden bij ontvangst van de factuur opgenomen voor het oorspronkelijke bedrag en de overeenkomstige uitgaven worden in de boeken opgenomen wanneer de goederen of diensten worden geleverd en door de Europese Unie worden aanvaard.

1.5.14 *Overlopende posten*

Overeenkomstig de boekhoudregels van de Europese Unie worden transacties en gebeurtenissen in de financiële staten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben. Aan het einde van de boekhoudkundige periode worden de toegerekende uitgaven opgenomen tegen het geraamde bedrag van de voor de periode verschuldigde overdracht. De berekening van de toegerekende uitgaven gebeurt volgens gedetailleerde operationele en praktische richtsnoeren die zijn gepubliceerd door de Commissie en die tot doel hebben te waarborgen dat de financiële staten een getrouw beeld geven.

Ook baten worden geboekt in de periode waarop zij betrekking hebben. Wanneer er aan het einde van het jaar geen factuur is opgesteld en de dienst is verstrekt of de goederen zijn geleverd door de EU of er een contractuele overeenkomst bestaat (bv. op grond van een verdrag) worden de aan de periode toerekenbare inkomsten in de financiële staten opgenomen.

Wanneer er bovendien aan het einde van het jaar een factuur is opgesteld, maar de dienst nog niet is verstrekt of de goederen nog niet zijn geleverd, worden de ontvangsten uitgesteld en in de volgende boekhoudkundige periode geboekt.

1.6 ECONOMISCHE RESULTATENREKENING

1.6.1 *Ontvangsten*

Niet-handelsbaten

Deze maken de overgrote meerderheid van de ontvangsten van de EU uit en omvatten hoofdzakelijk directe en indirecte belastingen en eigen middelen. Naast belastingen en heffingen ontvangt de Europese Unie ook betalingen van andere partijen, zoals douanerechten, geldboeten en giften.

Bni- en btw-middelen

Revenue is recognised for the period for which the European Commission sends out a call for funds to the Member States claiming their contribution. Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen voor de periode waarvoor de Europese Commissie de door de lidstaten bij te dragen bedragen opvraagt. Zij worden gewaardeerd tegen het opgevraagde bedrag. Omdat de btw- en bni-middelen op ramingen van de gegevens voor het betrokken begrotingsjaar gebaseerd zijn, zijn zij — totdat de lidstaten de definitieve gegevens verstrekken — voor herziening vatbaar naarmate veranderingen optreden. Het effect van een verandering in de raming wordt opgenomen wanneer het netto-overschot of -tekort voor de periode waarin de verandering is opgetreden, wordt bepaald.

Traditionele eigen middelen

Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen wanneer de Europese Unie de desbetreffende maandelijkse A-boekhouding (met de geïnde rechten en verschuldigde bedragen die gewaarborgd en niet betwist zijn) van de lidstaten ontvangt. Op de verslagdatum worden de voor de periode door de lidstaten geïnde ontvangsten die nog niet aan de Europese Commissie zijn gestort, geraamd en opgenomen als toegerekende baten. De driemaandelijke B-boekhouding (met de rechten die niet geïnd noch gewaarborgd zijn, en de gewaarborgde bedragen die door de schuldenaar worden betwist) die van de lidstaten is ontvangen, wordt als ontvangsten opgenomen verminderd met de inningskosten waarop de lidstaten recht hebben (25%). Bovendien wordt in de economische resultatenrekening een waardevermindering opgenomen ten bedrage van het geraamde oninbare gedeelte.

Geldboeten

Ontvangsten uit geldboeten worden opgenomen wanneer het besluit van de EU om een geldboete op te leggen is genomen en officieel ter kennis is gebracht van de betrokkene. Wanneer er twijfel bestaat omtrent de solvabiliteit van de onderneming, wordt een waardevermindering op het recht opgenomen. Na de kennisgeving van het besluit waarbij een geldboete is opgelegd, heeft de debiteur twee maanden de tijd om:

- hetzij het besluit te aanvaarden, waarna hij de geldboete binnen de gestelde termijn moet betalen en het bedrag definitief wordt geïnd door de Commissie;
- hetzij het besluit niet te aanvaarden, hetgeen betekent dat hij beroep instelt op grond van het recht van de EU-wetgeving.

Zelfs indien er beroep is ingesteld, moet de hoofdsom van de geldboete binnen de gestelde termijn van drie maanden worden betaald, want het beroep heeft geen schorsende werking (artikel 278 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie). Onder bepaalde omstandigheden kan de onderneming met instemming van de rekenplichtige van de Commissie een bankgarantie voor het bedrag geven.

Indien de onderneming in beroep gaat tegen het besluit en de geldboete al voorlopig heeft betaald, wordt het bedrag als een voorwaardelijke verplichting vermeld. Maar aangezien een beroep tegen een besluit van de EU geen schorsende werking heeft, wordt het ontvangen geld wel gebruikt om de vordering af te wikkelen. Indien in plaats van betaling een bankgarantie is gegeven, blijft de geldboete een vordering. Indien de kans bestaat dat het Gerecht van eerste aanleg zich ten nadele van de EU uitspreekt, wordt een voorziening opgenomen die dit risico dekt. Indien een bankgarantie is gegeven, wordt de uitstaande vordering afgeschreven zoals vereist. De gecumuleerde rente die de Europese Commissie ontvangt op de bankrekeningen waarop de ontvangen betalingen worden gestort, wordt als baten opgenomen en eventuele voorwaardelijke verplichtingen worden evenredig verhoogd.

Handelsbaten

Baten uit de verkoop van goederen worden opgenomen wanneer de beduidende risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van de goederen op de koper zijn overgegaan. Baten uit een verrichting die de levering van diensten behelst, worden opgenomen in verhouding tot de mate van voltooiing van de verrichting op de verslagdatum.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en -lasten worden in de economische resultatenrekening opgenomen volgens de effectieverentemethode. Dit is een methode om de geamortiseerde kostprijs van een financieel actief of een financiële verplichting te berekenen en om de rentebaten of -lasten toe te rekenen aan de periode waarop zij betrekking hebben. Bij de berekening van de effectieve rente raamt de Europese Unie de kasstromen rekening houdende met alle contractvoorwaarden van het financieel instrument (bv. vooruitbetalingsopties), maar laat zij toekomstige kredietverliezen buiten beschouwing. Alle vergoedingen betaald of ontvangen door de partijen bij het contract die integraal deel uitmaken van de effectieve rente, transactiekosten en alle andere premies of kortingen, worden in de berekening opgenomen.

Wanneer de boekwaarde van een financieel actief of een groep verwante financiële activa is verlaagd als gevolg van een waardeverminderverslies, worden rentebaten opgenomen, vastgesteld aan de hand van de rentevoet waarmee de toekomstige kasstromen zijn verdisconteerd om het waardeverminderverslies te bepalen.

Baten uit dividenden

Baten uit dividenden worden opgenomen wanneer het recht om betaling te ontvangen is vastgesteld.

1.6.2 Uitgaven

Handelsuitgaven die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden opgenomen wanneer de goederen zijn geleverd en door de Europese Unie zijn aanvaard. Zij worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke factuurbedrag. Niet-handelsuitgaven zijn typisch voor de EU en maken het merendeel van de uitgaven uit. Het gaat om overdrachten aan begunstigden, die van drieërlei aard kunnen zijn: rechten, overdrachten bij overeenkomst en subsidies, bijdragen en giften.

Overdrachten worden als uitgaven opgenomen in de periode waarin de gebeurtenissen die aanleiding geven tot de overdracht zich voordoen, mits de overdracht bij besluit (Financieel Reglement, personeelsstatuut of ander besluit) is toegestaan of een overeenkomst is ondertekend waarbij de overdracht wordt toegestaan, de begunstigde heeft voldaan aan eventuele subsidiabiliteitscriteria en er van het verschuldigde bedrag een redelijke raming kan worden gemaakt.

Betalingsaanvragen of kostendeclaraties die aan de voorwaarden voor erkenning voldoen, worden als uitgave opgenomen voor het in aanmerking komende bedrag. Aan het einde van het jaar worden in aanmerking komende bedragen die aan de begunstigden verschuldigd zijn, maar waarvoor nog geen declaratie heeft plaatsgevonden, geraamd en geboekt als toegerekende uitgaven.

1.7 VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

1.7.1 Voorwaardelijke activa

Een voorwaardelijk actief is een mogelijk actief dat voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de Europese Unie niet de volledige controle heeft. Een voorwaardelijk actief wordt vermeld wanneer een instroom van economische voordelen of dienstenpotentieel waarschijnlijk is geworden.

1.7.2 Voorwaardelijke verplichtingen

Een voorwaardelijk actief is een mogelijk actief dat voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de Europese Unie niet de volledige controle heeft, of een bestaande verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, maar die niet wordt opgenomen omdat het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen of, in zeldzame omstandigheden, omdat het bedrag van de verplichting onvoldoende betrouwbaar kan worden bepaald.

2. TOELICHTINGEN BIJ DE BALANS

NIET-VLOTTENDE ACTIVA

2.1 IMMATERIËLE ACTIVA

	<i>miljoen EUR</i>
	Bedrag
Brutoboekwaarde op 31 december 2010	236
Toevoegingen	80
Vervreemdingen	(13)
Overige wijzigingen	(2)
Brutoboekwaarde op 31 december 2011	301
Gecumuleerde afschrijving op 31 december 2010	(128)
Afschrijvingskosten voor het jaar	(33)
Vervreemdingen	8
Overige wijzigingen	1
Gecumuleerde afschrijving op 31 december 2011	(152)
Nettoboekwaarde op 31 december 2011	149
<i>Nettoboekwaarde op 31 december 2010</i>	<i>108</i>

Deze bedragen hebben hoofdzakelijk te maken met computersoftware.

2.2 VASTE BEDRIJFSMIDDELEN

In de activa in aanbouw op 31 december 2011 zijn voor 219 miljoen EUR activa in verband met het Galileo-project opgenomen, het wereldwijd systeem voor navigatie per satelliet, dat wordt gebouwd met bijstand van het Europees Ruimteagentschap (ESA). Na voltooiing zal het systeem bestaan uit dertig satellieten, twee controlecentra en 16 grondstations. Het bedrag in de balans weerspiegelt de kosten die de Commissie voor dit project moet betalen sedert 22 oktober 2011, de datum waarop de eerste twee satellieten van het systeem met succes werden gelanceerd. Zoals toegelicht in de vorige jaarrekeningen beschouwde de Commissie het project vóór die datum in de onderzoeksfase, en dus werden overeenkomstig de boekhoudregels van de EU alle gemaakte kosten geboekt. Sedert het begin van het project en tot het einde van de huidige financiële vooruitzichten hebben de fase van validering in de omloopbaan en het eerste deel van de fase van volledige operationele capaciteit geplande kosten voor de EU van 3 788 miljoen EUR. Voor de volgende financiële vooruitzichten is nog eens 5 500 miljoen EUR uitgetrokken om het systeem volledig op te stellen, het te exploiteren, tot 2020 Galileo-diensten te verstrekken en de volgende generatie van de constellatie voor te bereiden, die volledig uit de EU-begroting zal worden gefinancierd. In de periode is een bedrag van 268 miljoen EUR opgenomen als onderzoeksuitgaven.

De volgende twee satellieten moeten in het najaar van 2012 worden gelanceerd en zodra de tests daarvan zijn afgerond, zal de fase van validering in de omloopbaan van het project afgelopen zijn. Deze fase werd gezamenlijk gefinancierd door de EU en de ESA en volgens de tussen hen gesloten subsidieovereenkomst zal de ESA de gebouwde activa officieel aan de EU overdragen. De Raad van de ESA zal met deze juridische overdracht moeten instemmen, waarbij moet worden opgemerkt dat alle lidstaten van de ESA op twee na (Noorwegen en Zwitserland) ook EU-lidstaten zijn. Op dit ogenblik heeft de Commissie geen redenen om aan te nemen dat die overdracht door een lid of leden van de ESA zou worden tegengehouden.

miljoen EUR

	Terreinen en gebouwen	Installaties en uitrusting	Meubilair en wagenpark	Computer-hardware	Overige materiële activa	Financiële leases	Activa in aanbouw	TOTAAL
Brutoboekwaarde aan het einde van het vorige jaar	4 027	492	226	483	214	2 663	335	8 440
Toevoegingen	89	37	19	112	22	28	335	642
Vervreemdingen	0	(11)	(19)	(44)	(12)	(6)	0	(92)
Overdrachten tussen categorieën van activa	22	1	0	4	0	(2)	(24)	1
Overige wijzigingen	(20)	9	3	2	4	2	(1)	(1)
Brutoboekwaarde aan het einde van het jaar	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Gecumuleerde afschrijving aan het einde van het vorige jaar	(1 868)	(382)	(167)	(378)	(124)	(708)		(3 627)
Afschrijvingskosten voor het jaar	(132)	(47)	(14)	(63)	(22)	(95)		(373)
Teruggeboekte afschrijving	1	0	0	4	0	7		12
Vervreemdingen	0	11	16	44	11	0		82
Overdrachten tussen categorieën van activa	0	0	0	(2)	0	1		(1)
Overige wijzigingen	0	(7)	(1)	(1)	(2)	(1)		(12)
Gecumuleerde afschrijving aan het einde van het jaar	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
31 december 2011 Nettoboekwaarde op	2 119	103	63	161	91	1 889	645	5 071
<i>31 december 2010 nettoboekwaarde op</i>	2 159	110	59	105	90	1 955	335	4 813

De nog te betalen vergoedingen in verband met financiële leases en soortgelijke rechten zijn in de balans opgenomen bij de verplichtingen op korte en lange termijn (zie de toelichtingen 2.17 en 2.20.1). Zij omvatten de volgende bedragen:

FINANCIËLE LEASES

miljoen EUR

Omschrijving	Gecumuleerde vergoedingen (A)	In de toekomst te betalen bedragen				Totale waarde A + B	Latere uitgaven voor activa (C)	Waarde activa A + B + C	Afschrijving (E)	Nettoboekwaarde = A + B + C + E
		< 1 jaar	> 1 jaar	> 5 jaar	Totale verplichting (B)					
Terreinen en gebouwen	931	59	280	1 315	1 654	2 585	62	2 647	(771)	1 876
Overige materiële activa	23	7	7	1	15	38	0	38	(25)	13
Totaal op 31.12.2011	954	66	287	1 316	1 669	2 623	62	2 685	(796)	1 889
<i>Totaal op 31.12.2010</i>	865	65	282	1 390	1 737	2 602	61	2 663	(708)	1 955

2.3 BELEGGINGEN DIE WORDEN VERWERKT VOLGENS DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen	2.3.1	62	138
Participaties in geassocieerde deelnemingen	2.3.2	312	354
Totaal beleggingen		374	492

2.3.1 Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen

miljoen EUR

	GJU	SESAR	Iter	IMI	FCH	Totaal
Bedrag op 31.12.2010	0	11	12	78	37	138
Bijdragen	0	18	92	19	59	188
Aandeel van het nettoresultaat	0	(29)	(104)	(72)	(59)	(264)
Bedrag op 31.12.2011	0	0	0	25	37	62

Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen worden geboekt volgens de vermogensmutatiemethode. De volgende boekwaarden kunnen aan de EU worden toegerekend op basis van het percentage van haar belangen in gemeenschappelijke ondernemingen:

miljoen EUR

	31.12.2011	31.12.2010
Niet-vlottende activa	211	176
Vlottende activa	123	165
Niet-vlottende passiva	0	0
Vlottende passiva	(314)	(208)
Ontvangsten	8	7
Uitgaven	(379)	(247)

Gemeenschappelijke onderneming Galileo (GJU) in liquidatie

De gemeenschappelijke onderneming Galileo werd eind 2006 in liquidatie gesteld en het proces is nog aan de gang. Aangezien de entiteit in 2011 inactief was en nog steeds in liquidatie was, waren er geen ontvangsten of uitgaven.

Gemeenschappelijke onderneming SESAR

Het doel van deze gemeenschappelijke onderneming is de modernisering van het Europese luchtverkeersbeveiligingssysteem en de snelle tenuitvoerlegging van het Europese masterplan voor luchtverkeersbeveiliging te waarborgen door alle inspanningen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling in de EU te coördineren en te concentreren. Op 31 december 2011 bezat de Commissie een belang van 59,37% in SESAR. De totale (indicatieve) bijdrage die de Commissie voor SESAR heeft gepland (van 2007 tot 2013), is 700 miljoen EUR. Het niet-opgenomen aandeel van verliezen voor de periode en cumulatief bedraagt 102 miljoen EUR.

Internationale ITER-Organisatie voor fusie-energie (ITER)

Bij ITER zijn de Europese Unie, China, India, Rusland, Zuid-Korea, Japan en de VS betrokken. ITER werd opgericht om de ITER-faciliteiten te beheren, de exploitatie van de ITER-faciliteiten aan te moedigen, om de kennis over fusie-energie van het grote publiek alsook de aanvaarding ervan te bevorderen, en om alle andere activiteiten te verrichten die nodig zijn om het doel van ITER te bereiken. De bijdrage van de EU (Euratom) aan ITER International wordt gegeven via het Agentschap Fusion for Energy, en omvat ook de bijdragen van de lidstaten en van Zwitserland. De totale bijdrage wordt juridisch gezien beschouwd als een bijdrage van Euratom aan ITER en de lidstaten en Zwitserland hebben geen belang in ITER. Aangezien de EU juridisch gezien de houdster is van het belang in de gemeenschappelijke onderneming ITER International, moet de Commissie het belang in haar rekening opnemen. Op 31 december 2011 bezat de Commissie een belang van 47% in ITER. De totale (indicatieve) bijdrage die Euratom voor ITER heeft gepland (van 2007 tot 2041), is 7 649 miljoen EUR. Het niet-opgenomen aandeel van verliezen voor de periode en cumulatief bedraagt 4 miljoen EUR.

Gezamenlijke technologie-initiatieven

Om de doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid te bereiken, werden publiek-private partnerschappen in de vorm van gezamenlijke technologie-initiatieven opgericht, die via gemeenschappelijke ondernemingen in de zin van artikel 171 van het Verdrag ten uitvoer werden gelegd. IMI en FCH zijn onder deze rubriek opgenomen, maar drie andere, ARTEMIS, Clean Sky and ENIAC, die juridisch gezien als gemeenschappelijke ondernemingen worden beschouwd, moeten boekhoudkundig als geassocieerde deelnemingen worden beschouwd (reden waarom zij in toelichting 2.3.2 worden besproken), omdat de Commissie over deze entiteit betekenisvolle invloed uitoefent, doch geen gemeenschappelijke zeggenschap.

Gezamenlijk technologie-initiatief IMI inzake innovatieve geneesmiddelen

De gemeenschappelijke onderneming IMI ondersteunt pre concurrentieel farmaceutisch onderzoek en ontwikkeling in de lidstaten en geassocieerde landen, teneinde de onderzoeksinvesteringen in de biofarmaceutische sector te vergroten, en bevordert de betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen bij haar activiteiten. Op 31 december 2011 bezat de Commissie een belang van 96,51% in IMI. De maximale indicatieve bijdrage van de Commissie bedraagt 1 miljard EUR tot 31 december 2017.

Gemeenschappelijke Onderneming brandstofcellen en waterstof (FCH)

De doelstelling van de gemeenschappelijke onderneming FCH is het poolen van middelen van de publieke en private sector voor het ondersteunen van onderzoeksactiviteiten, om de algemene efficiëntie van de Europese onderzoeksinspanningen te vergroten en de ontwikkeling en de toepassing van brandstofcel- en waterstoftechnologieën te versnellen. Op 31 december 2011 bezat de Commissie een belang van 89,32% in FCH. De maximale indicatieve bijdrage van de EU bedraagt 470 miljard EUR tot 31 december 2017.

2.3.2 Participaties in geassocieerde deelnemingen

	<i>miljoen EUR</i>				
	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	ENIAC	Totaal
Bedrag op 31 december 2010	305	14	14	21	354
Bijdragen	0	11	117	14	142
Aandeel netto-overschot/(tekort)	(3)	(25)	(131)	(15)	(174)
Overige vermogensmutaties	(10)	0	0	0	(10)
Bedrag op 31 december 2011	292	0	0	20	312

Participaties in geassocieerde deelnemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. De volgende boekwaarden kunnen aan de EU worden toegerekend op basis van het percentage van haar participaties in geassocieerde deelnemingen:

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Activa	460	447
Passiva	(162)	(93)
Ontvangsten	28	25
Overschot/(tekort)	(167)	(180)

Europees Investeringsfonds (EIF)

Het EIF is de financiële instelling van de Europese Unie die gespecialiseerd is in het leveren van durfkapitaal en garanties aan kleine en middelgrote ondernemingen. De Commissie heeft 20% gestort en het niet-opgevraagde saldo bedroeg 720 miljoen EUR.

	<i>miljoen EUR</i>	
EIF	Totaal kapitaal EIF	Inschrijving Commissie
Totaal aandelenkapitaal	3 000	900
Volgestort	(600)	(180)
Niet-opgevraagd	2 400	720

Gemeenschappelijke onderneming ARTEMIS

Deze entiteit werd opgericht voor de tenuitvoerlegging van een gezamenlijk technologie-initiatief inzake ingebodde computersystemen met de private sector. De maximale indicatieve bijdrage van de Commissie bedraagt 420 miljoen EUR. Het niet-opgenomen aandeel van verliezen voor de periode en cumulatief bedraagt 3 miljoen EUR.

Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky

Deze entiteit moet in de EU de ontwikkeling, validering en demonstratie van schone luchtvaarttechnologieën versnellen, en met name een radicaal innovatief luchtvervoersysteem creëren om de milieugevolgen van de luchtvaart te verminderen. De maximale indicatieve bijdrage van de Commissie bedraagt 800 miljoen EUR. Het niet-opgenomen aandeel van verliezen voor de periode en cumulatief bedraagt 5 miljoen EUR.

Gemeenschappelijke onderneming ENIAC

ENIAC wil een gezamenlijk afgesproken onderzoeksagenda op het gebied van nano-elektronica vaststellen, teneinde de onderzoeksprioriteiten voor de ontwikkeling en de invoering van belangrijke functionaliteiten op dit gebied te bepalen. Deze doelstellingen zullen worden verwezenlijkt door middelen uit de publieke en de private sector te bundelen om via projecten O&O-activiteiten te ondersteunen. De totale verplichting van de EU bedraagt 450 miljoen EUR. Op 31 december 2011 bezat de Commissie een belang van 96,77% in ENIAC.

2.4 FINANCIËLE ACTIVA: VOOR VERKOOP BESCHIKBARE ACTIVA

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Garantiefonds	1 475	1 346
Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling	188	188
Verrichtingen met risicodragend kapitaal	134	137
ETF-startersregeling	234	199
Europees Fonds voor Zuidoost-Europa	111	102
Green for Growth Fund	69	20
GEEREF	38	56
Progress-microfinancieringsfaciliteit	18	14
Overige beleggingen	5	1
Totaal	2 272	2 063

2.4.1 Garantiefonds

Nettoactiva van het Garantiefonds ⁽¹⁾

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1 174	1 154
Geldmiddelen en kasequivalenten	302	193
Totaal activa	1 476	1 347
Totaal passiva	(1)	(1)
Nettoactiva	1 475	1 346

(¹) na eliminatie van de EFSM-obligaties en de begrote bijdrage van de EU, die in februari 2012 is betaald.

Het Garantiefonds voor externe maatregelen dekt de door de EU op besluit van de Raad gegarandeerde leningen, met name leningsoperaties van de Europese Investeringsbank (EIB) buiten de EU, alsmede leningen in het kader van macrofinanciële bijstand (MFB-leningen) en leningen van Euratom buiten de EU. Het is een

langlopend instrument om leningen waarvoor van wanbetaling sprake is en die door de EU worden gegarandeerd, te dekken en derhalve kan het als een langlopende belegging worden beschouwd. Dit blijkt uit het feit dat ongeveer 83% van de voor verkoop beschikbare activa een looptijd heeft tussen één en tien jaar. Het Fonds ontvangt zijn middelen uit overmakingen uit de algemene begroting van de EU ten bedrage van 9% van het bedrag in hoofdsom van de operaties, uit rente over de beleggingen van de activa van het Fonds en uit nabetalingen van in gebreke gebleven debiteuren voor wie het Fonds de garantie heeft moeten honoreren. Een eventueel jaarlijks overschot wordt teruggeboekt als ontvangsten voor de EU-begroting.

De EU moet een garantiereserve opnemen die leningen aan derde landen dekt. Deze reserve is bedoeld om de verplichtingen van het Garantiefonds te dekken en, indien nodig, aangesproken garanties waarvoor het in het Fonds beschikbare bedrag niet volstaat, zodat deze bedragen ten laste van de begroting kunnen komen. Deze reserve komt overeen met het richtbedrag van 9% van de aan het einde van het jaar uitstaande leningen.

2.4.2 Voor verkoop beschikbare activa op lange termijn

Dit zijn beleggingen en participaties die bedoeld zijn om begunstigden te helpen bij de ontwikkeling van hun bedrijfsactiviteiten.

Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO)

Omdat de EBWO niet beursgenoteerd is en volgens haar statuten participaties ten hoogste tegen aankoop-prijs en uitsluitend aan bestaande aandeelhouders mogen worden verkocht, is de participatie van de Commissie gewaardeerd op de kostprijs verminderd met eventuele afschrijvingen voor waardevermindering.

<i>miljoen EUR</i>		
EBWO	Totaal kapitaal EBWO	Inschrijving Commissie
Totaal aandelenkapitaal	28 380	900
Volgestort	(6 199)	(188)
Niet-opgevraagd	22 181	712

Verrichtingen met risicodragend kapitaal zijn leningen die worden verstrekt aan financiële tussenpersonen om beleggingen in aandelen te financieren. Zij worden beheerd door de EIB en gefinancierd onder het Europees nabuurschapsbeleid.

De **ETF-startersregeling** bestrijkt het programma voor groei en werkgelegenheid, het meerjarenprogramma, het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie en het proefproject technologieoverdracht, administratief beheerd door het EIF, en ondersteunt de oprichting en de financiering van beginnende kleine en middelgrote ondernemingen door middel van investeringen in geschikte gespecialiseerde durfkapitaal-fondsen. Aan het einde van het jaar was er nog eens 126 miljoen EUR voor de ETF-startersregeling en de financieringsfaciliteit voor kleine en middelgrote ondernemingen vastgelegd, maar dat bedrag is nog niet aan de andere partijen betaald.

Het **Europees Fonds voor Zuidoost-Europa**, een beleggingsvennootschap met veranderlijk kapitaal (BE-VEK), is ook onder deze rubriek opgenomen. De globale doelstelling van het EFSE is het stimuleren van economische ontwikkeling en welvaart in Zuidoost-Europa door middel van het duurzaam verstrekken van extra ontwikkelingsfinanciering via plaatselijke financiële tussenpersonen.

De globale doelstelling van het **Green for Growth Fund** (het vroegere Energie-efficiëntiefonds voor Zuidoost-Europa) is het verbeteren van de energie-efficiëntie en het promoten van hernieuwbare energie in Zuidoost-Europa door middel van het verstrekken van specifieke financiering aan ondernemingen en gezinnen via partnerschappen met financiële instellingen en door middel van directe financiering. **GEEREF** is een innovatief fonds dat wereldwijd risicokapitaal verstrekt door middel van private investeringen in projecten op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie in ontwikkelingslanden en overgangseconomieën.

2.5 FINANCIËLE ACTIVA: LENINGEN OP LANGE TERMIJN

<i>miljoen EUR</i>			
	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Uit de EU-begroting en de EGKS verstrekte leningen	2.5.1	170	162
Uit opgenomen leningen verstrekte leningen	2.5.2	41 230	11 478
	Totaal	41 400	11 640

2.5.1 *Uit de EU-begroting en de EGKS in liquidatie verstrekte leningen*

miljoen EUR

	Leningen met bijzondere voorwaarden	EGKS-woningkredieten	Totaal
Totaal op 31.12.2010	140	22	162
Nieuwe leningen	31	0	31
Terugbetalingen	(17)	(5)	(22)
Wisselkoersverschillen	(4)	—	(4)
Veranderingen in boekwaarde	1	2	3
Totaal op 31.12.2011	151	19	170

Deze post omvat voornamelijk leningen met een speciale rentevoet die in het kader van de samenwerking met niet-lidstaten zijn verstrekt. Alle bedragen zijn verschuldigd op meer dan twaalf maanden na het einde van het jaar. De werkelijke rentevoet van deze leningen varieert tussen de 7,73% en 14,507%.

2.5.2 *Uit opgenomen leningen verstrekte leningen*

miljoen EUR

	MFB	Euratom	Betalingsbalans	EFSM	EGKS in liquidatie	Totaal
Totaal op 31.12.2010	503	469	12 246	—	264	13 482
Nieuwe leningen	126	—	1 350	28 000	—	29 476
Terugbetalingen	(36)	(20)	(2 000)	—	—	(2 056)
Wisselkoersverschillen	—	—	—	—	6	6
Veranderingen in boekwaarde	2	2	29	344	(4)	373
Totaal op 31.12.2011	595	451	11 625	28 344	266	41 281
Bedrag te betalen < 1 jaar	5	—	—	—	46	51
Bedrag te betalen > 1 jaar	590	451	11 625	28 344	220	41 230

De grote stijging in deze bedragen valt toe te schrijven aan de EFSM-leningen die in 2011 zijn uitbetaald, en wordt weerspiegeld in een stijging van de EU-leningen (zie toelichting 2.16). Voor meer informatie over de verstrekte en de opgenomen leningen, zie toelichting 7.

2.6 **VORDERINGEN EN VERHAALBARE BEDRAGEN OP LANGE TERMIJN**

miljoen EUR

	31.12.2011	31.12.2010
Lidstaten	268	14
EGKS-personeelsleningen	7	9
Garanties en deposito's	11	14
Overige	3	3
Totaal	289	40

Van de bovengenoemde vorderingen heeft 273 miljoen EUR (2010: 14 miljoen EUR) betrekking op niet-ruiltransacties. De grote stijging in de vorderingen op lange termijn van de lidstaten houdt verband met niet-uitgevoerde besluiten tot goedkeuring van de rekeningen (ELGF en plattelandsontwikkeling). Deze bedragen moeten in 2012 en 2013 in verschillende schijven worden teruggevorderd, in het kader van de financiële bijstand die aan bepaalde lidstaten wordt toegekend. De in 2013 terug te vorderen bedragen zijn in de bovenstaande tabel opgenomen, terwijl de in 2012 terug te vorderen bedragen zijn opgenomen onder de vorderingen op korte termijn (zie toelichting 2.11.1).

2.7 VOORFINANCIERING OP LANGE TERMIJN

<i>miljoen EUR</i>			
	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Voorfinanciering	2.7.1	40 625	40 298
Voorafbetaalde uitgaven	2.7.2	4 098	3 820
Totaal voorfinancieringen op lange termijn		44 723	44 118

2.7.1 Voorfinanciering

De termijn waarbinnen de voorfinanciering kan worden teruggevorderd of gebruikt, bepaalt of zij wordt vermeld als vlottend actief of als voorfinanciering op lange termijn. Het gebruik is vastgelegd in de onderliggende overeenkomst van het project. Indien de terugbetaling of het gebruik binnen de twaalf maanden na de verslagdatum moet plaatsvinden, gaat het om een voorfinanciering op korte termijn, die onder de vlottende activa moet worden vermeld.

Garanties met betrekking tot voorfinanciering

Dit zijn garanties die de Europese Commissie in bepaalde gevallen bij de betaling van voorschotten (voorfinanciering) van de begunstigden verlangt. Er zijn twee waarden om voor dit soort garantie te vermelden: de „nominale waarde” en de „lopende waarde”. Voor de „nominale waarde” is de gebeurtenis die de garantie doet ontstaan, het eigenlijke bestaan van de garantie. Voor de „lopende waarde” is de gebeurtenis die de garantie doet ontstaan de betaling van voorfinanciering en/of latere verrekeningen. Op 31 december 2011 beliep de „nominale waarde” van de ontvangen garanties in verband met voorfinanciering 1 330 miljoen EUR. De „lopende waarde” van die garanties beliep 1 083 miljoen EUR (in 2010: respectievelijk 1 227 miljoen EUR en 1 059 miljoen EUR).

Bepaalde voorfinancieringen die in het kader van het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP7) worden betaald, worden daadwerkelijk gedekt door het Garantiefonds voor deelnemers. Het bedrag van de uitbetaalde voorfinanciering beliep in 2011 in totaal 3,3 miljard EUR (in 2010: 3,2 miljard EUR). Dit fonds is een aparte entiteit van de Europese Unie en is niet geconsolideerd in deze rekeningen (zie toelichting 11.2.3).

VOORFINANCIERING OP LANGE TERMIJN

<i>miljoen EUR</i>		
Beheersvorm	31.12.2011	31.12.2010
Direct gecentraliseerd beheer	1 219	1 695
Indirect gecentraliseerd beheer	774	620
Gedecentraliseerd beheer	697	441
Gedeeld beheer	37 249	37 055
Gezamenlijk beheer	686	487
Totaal voorfinancieringen op lange termijn	40 625	40 298

De belangrijkste voorfinancieringen op lange termijn hielden verband met structurele maatregelen voor de programmeringsperiode 2007-2013: het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO), het Cohesiefonds en het Europees Visserijfonds (EVF). Omdat veel van deze projecten op lange termijn lopen, moeten de voorschotten langer dan een jaar beschikbaar zijn. Daarom worden deze voorfinancieringen geboekt als activa op lange termijn.

Voorfinanciering maakt een groot deel uit van de totale activa van de EU en krijgt daarom regelmatige en passende aandacht. Het niveau van de voorfinancieringen in de verschillende programma's moet toereikend zijn om de begunstigden te kunnen voorzien van de middelen die zij nodig hebben om hun projecten te kunnen opstarten, maar tegelijkertijd moeten de financiële belangen van de EU worden gevrijwaard en moet er rekening worden gehouden met juridische en operationele beperkingen en overwegingen in verband met kosteneffectiviteit. De Commissie heeft met al deze elementen rekening gehouden om de follow-up van voorfinanciering te proberen te verbeteren.

Wanneer de ontwikkeling van voorfinanciering meer van nabij wordt bekeken, kan tussen 2007 en 2009 een versnelde stijging worden vastgesteld, die samenvalt met de beginjaren van de programmeringsperiode 2007-2013. In die periode werden nieuwe programma's en acties opgestart, waarna de Commissie steun verleende in de vorm van voorfinanciering. In 2011 daalde het niveau van voorfinanciering voor het eerst, een tendens die bevestigt dat de stijging in de beginjaren van het financieel kader 2007-2013 een normale ontwikkeling is die het gevolg is van het uitgavenprofiel van meerjarige programma's. In 2011 is de totale voorfinanciering in feite gedaald met 1,5% of 743 miljoen EUR in vergelijking met 2010, een ontwikkeling die voornamelijk verband houdt met bedragen in het kader van gedeeld beheer op korte termijn (zie toelichting 2.12.1). Deze daling wordt echter gecompenseerd door een stijging in de voorafbetaalde uitgaven, als gevolg van de opname van nieuwe activa in verband met voorschotten in het kader van de steunregeling die door de Commissie aan de lidstaten zijn terugbetaald (zie hieronder).

2.7.2 Voorafbetaalde uitgaven

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Financieringsinstrumenten	3 378	3 820
Steunregelingen	720	—
Totaal	4 098	3 820

In het kader van de programma's voor cohesie en plattelandsontwikkeling 2007-2013 kunnen uit de EU-begroting bedragen aan de lidstaten worden betaald als bijdrage aan financieringsinstrumenten (in de vorm van leningen, garanties of aandelen) die onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten worden opgezet en beheerd. Bedragen die aan het einde van het jaar niet door deze instrumenten zijn gebruikt, zijn eigendom van de EU (zoals bij gewone voorfinanciering) en worden daarom als een actief in de balans van de Commissie opgenomen. In de rechtsgrondslagen is echter niet bepaald dat de lidstaten periodiek over het gebruik van die voorschotten verslag moeten uitbrengen aan de Commissie, en in sommige gevallen zijn die voorschotten niet eens opgenomen in de bij de Commissie ingediende uitgavenstaten. Daarom wordt aan het einde van elk jaar een raming gemaakt van de waarde van dit actief, op basis van de informatie die van de lidstaten is ontvangen over het gebruik van de middelen.

Bij de opname van de financieringsinstrumenten in haar balans in 2010 analyseerde de Commissie soortgelijke regelingen waarin aan de lidstaten voorschotten worden betaald. Zij vroeg bij de lidstaten informatie op over hun gebruik van de voorschotten die in het kader van verschillende steunregelingen (staatssteun, marktmaatregelen van het ELGF) zijn ontvangen, en van bijdragen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering. Aan het einde van 2010 had de Commissie echter niet voldoende informatie van de lidstaten ontvangen om een betrouwbare raming te kunnen maken van de op 31 december 2010 uitstaande bedragen. Volgens de huidige informatie zouden deze bedragen niet materieel zijn geweest. Dankzij het werk dat zij in 2011 heeft voortgezet, kan de Commissie nu beter deze uitstaande voorschotten ramen op basis van de informatie die van de lidstaten is ontvangen. Daarom is er nu een actief opgenomen in de balans van de Commissie op 31 december 2011, uitgesplitst tussen lange termijn (720 miljoen EUR hierboven) en korte termijn (1 792 miljoen EUR, zie toelichting 2.12.2), afhankelijk van wanneer de voorschotten naar verwachting zullen worden gebruikt. De opnemings van dit actief leidt tot een daling van de uitgaven 2011 met hetzelfde bedrag.

VLOTTENDE ACTIVA

2.8 VOORRADEN

	<i>miljoen EUR</i>	
Omschrijving	31.12.2011	31.12.2010
Wetenschappelijk materieel	78	71
Overige	16	20
TOTAAL	94	91

2.9 FINANCIËLE ACTIVA: VOOR VERKOOP BESCHIKBARE ACTIVA

Voor verkoop beschikbare financiële activa worden gekocht vanwege hun rendement of opbrengst of om een bepaalde activastructuur of een secundaire liquiditeitsbron te creëren, en die dus kunnen worden verkocht naar gelang van de liquiditeitsbehoefte of renteschommelingen.

VOOR VERKOOP BESCHIKBARE ACTIVA

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
EGKS in liquidatie	1 463	1 283
BUFI-beleggingen	1 358	515
Financieringsfaciliteit met risicodeling	547	419
Garantie-instrument voor leningen voor TEN-T-projecten	97	111
Europees Chemicaliënagentschap	151	—
Overige	3	3
Totaal	3 619	2 331

Wat de bedragen voor de EGKS in liquidatie betreft, zijn alle voor verkoop beschikbare beleggingen schuldvorderingen in euro die genoteerd zijn op actieve markten. Op 31 december 2011 bedroeg de waarde van obligaties met eindvervaldatum in 2012 (uitgedrukt in reële waarde) 481 miljoen EUR (in 2010: 294 miljoen EUR).

Hoewel er ook voor de financieringsfaciliteit met risicodeling en het garantie-instrument voor leningen voor TEN-T-projecten acquisities hebben plaatsgevonden (zie ook toelichting 5.1.2), wordt de grote stijging ten opzichte van het vorige jaar voornamelijk verklaard door de belegging van een groter bedrag aan voorlopig geïnde geldboeten in een speciaal gecreëerd fonds (BUFI), dat door DG ECFIN wordt beheerd. Voor 2010 werden die bedragen op specifieke bankrekeningen aangehouden (zie toelichting 2.13.2 inzake de aan restricties onderhevige geldmiddelen).

2.10 FINANCIËLE ACTIVA: LENINGEN OP KORTE TERMIJN

Deze bedragen vertegenwoordigen voornamelijk leningen met een eindvervaldatum binnen de twaalf maanden na de balansdatum (zie toelichting 2.5.2 voor meer informatie). Vorig jaar was hier een bedrag van 2 miljard EUR opgenomen in verband met een betalingsbalanslening aan Hongarije, die in december 2011 werd terugbetaald. In deze rubriek zijn ook nog termijndeposito's van 51 miljoen EUR opgenomen, voornamelijk in verband met de Europese Dienst voor extern optreden en het Vertaalcentrum voor de organen van de Europese Unie.

2.11 OVERIGE VORDERINGEN EN VERHAALBARE BEDRAGEN

		<i>miljoen EUR</i>	
	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Kortlopende vorderingen	2.11.1	6 189	6 786
Diverse vorderingen	—	21	20
Overlopende posten	2.11.2	3 267	4 525
Totaal		9 477	11 331

Bovenstaand totaal bevat een geraamd bedrag van 8 955 miljoen EUR (in 2010: 11 009 miljoen EUR) in verband met niet-ruiltransacties.

2.11.1 Kortlopende vorderingen

Groep	31.12.2011			31.12.2010		
	Brutobedrag	Afschrijving	Nettowaarde	Brutobedrag	Afschrijving	Nettowaarde
Klanten	379	(94)	285	207	(79)	128
Geldboeten	3 369	(244)	3 125	4 584	(406)	4 178
Lidstaten	4 243	(1 550)	2 693	4 011	(1 625)	2 386
Overige	89	(3)	86	96	(2)	94
Totaal	8 080	(1 891)	6 189	8 898	(2 112)	6 786

Klanten

Dit zijn invorderingsopdrachten die aan het einde van het jaar als nog te innen vastgestelde rechten zijn geboekt en die nog niet in andere rubrieken aan de actiefzijde van de balans zijn opgenomen.

Geldboeten

Dit betreft de door de Commissie opgelegde geldboeten die moeten worden geïnd. Op 31 december 2011 waren er voor de uitstaande geldboeten in totaal 3 012 miljoen EUR garanties ontvangen (in 2010: 2 585 miljoen EUR). Op 31 december 2011 was 209 miljoen EUR van de vorderingen nog niet vervallen.

Vorderingen op de lidstaten

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
ELGF en plattelandsontwikkeling		
ELGF	1 439	1 130
ELFPO	23	—
OIPO	37	19
Sapard	142	146
Afschrijving	(771)	(814)
Totaal	870	481
Betaalde en terugvorderbare btw	41	46
Eigen middelen		
Vastgesteld in de A-boekhouding	29	81
Vastgesteld in de specifieke boekhouding	1 263	1 285
Afschrijving	(779)	(811)
Overige	114	391
Totaal	627	946
Overige vorderingen op de lidstaten		
Verwachte terugvordering van voorfinanciering	963	561
Overige	192	352
Totaal	1 155	913
Totaal	2 693	2 386

ELGF en plattelandsontwikkeling

Deze post betreft voornamelijk de bedragen die op 31 december verschuldigd zijn door de begunstigen van het ELGF, zoals die op 15 oktober door de lidstaten zijn ingediend en gecertificeerd. Er werd een raming gemaakt voor de vorderingen die in de periode gaande van de indiening tot 31 december ontstonden. De Commissie raamt ook een afschrijving van de bedragen die begunstigen verschuldigd zijn en die zij waarschijnlijk niet zal kunnen innen. Dat een dergelijke aanpassing wordt gedaan, betekent niet dat de Commissie afziet van een toekomstige inning van de betrokken bedragen. In de aanpassing is ook een vermindering van 20% opgenomen, die overeenstemt met het bedrag dat de lidstaten mogen inhouden om de administratieve kosten te dekken.

Eigen middelen

Aangezien de lidstaten 25% van de traditionele eigen middelen als inningskosten mogen inhouden, worden de bovenvermelde cijfers weergegeven na aftrek van deze vermindering. Op basis van de ramingen die de lidstaten hebben verstrekt, is een afschrijving afgetrokken van de post „vorderingen op de lidstaten”. Dit betekent echter niet dat de Commissie afziet van een toekomstige inning van de betrokken bedragen.

2.11.2 Overlopende posten

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Toegerekende baten	2 952	3 445
Uitgestelde lasten	296	1 061
Overige	19	19
Totaal	3 267	4 525

Het belangrijkste bedrag in deze rubriek zijn toegerekende baten:

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Eigen middelen	2 644	2 657
Bestemmingsontvangen op het gebied van landbouw november en december	111	72
ELGF: nog niet-uitgevoerde conformiteitsbesluiten	—	520
Cohesiefonds, EFRO en ELFPO: financiële correcties	16	43
Overige toegerekende baten	181	153
Totaal toegerekende baten	2 952	3 445

De sterke daling in de uitgestelde lasten valt grotendeels toe te schrijven aan een verbetering van de boekhoudkundige behandeling van de middelen die door de lidstaten aan financieringsinstrumenten zijn overgemaakt en die aan het einde van het jaar nog aan de Commissie moesten worden gedeclareerd of door haar moesten worden terugbetaald. Deze bedragen worden nu afgetrokken van de toegerekende baten waarmee zij verband houden.

Overige toegerekende baten zijn voornamelijk achterstandsrente, bankrente en rente op voorfinancieringen.

2.12 VOORFINANCIERING OP KORTE TERMIJN

	<i>miljoen EUR</i>		
	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Voorfinanciering	2.12.1	8 089	9 123
Voorafbetaalde uitgaven	2.12.2	2 918	955
Totaal voorfinanciering op korte termijn		11 007	10 078

2.12.1 Voorfinanciering

	<i>miljoen EUR</i>	
Beheersvorm	31.12.2011	31.12.2010
Direct gecentraliseerd beheer	3 048	3 038
Indirect gecentraliseerd beheer	3 037	2 368
Gedecentraliseerd beheer	330	536

<i>miljoen EUR</i>		
Beheersvorm	31.12.2011	31.12.2010
Gedeeld beheer	761	2 177
Gezamenlijk beheer	803	894
Uitgevoerd door andere instellingen en agentschappen	110	110
Totaal voorfinanciering op korte termijn	8 089	9 123

De daling in de voorfinanciering op korte termijn onder gedeeld beheer valt toe te schrijven aan de grote vooruitgang in de afsluiting van de programmeringsperiode 2000-2006 (voornamelijk ELFPO, EFRO en Cohesiefonds). Hoewel in 2011 voor nieuwe projecten voorfinancieringstranches werden betaald (programma's met betrekking tot de periode 2007-2013), werden zij bij de activa op lange termijn ingedeeld (zie toelichting 2.7).

2.12.2 Voorafbetaalde uitgaven

<i>miljoen EUR</i>		
	31.12.2011	31.12.2010
Financieringsinstrumenten	1 126	955
Steunregelingen	1 792	—
Totaal	2 918	955

Zoals reeds in toelichting 2.7.2 is uitgelegd, gaat het om bedragen die in het kader van de programma's voor cohesie en plattelandsontwikkeling 2007-2013 aan de lidstaten zijn betaald met het oog op het terugbetalen van bedragen die vooraf aan begunstigden zijn betaald, doch die aan het einde van het jaar nog niet zijn gebruikt. De bovenvermelde bedragen zullen naar verwachting in de loop van 2012 worden gebruikt.

2.13 GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

<i>miljoen EUR</i>		
	31.12.2011	31.12.2010
Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen:		
Rekeningen bij schatkisten en centrale banken	7 450	10 123
Rekeningen-courant	1 099	1 150
Gelden ter goede rekening	43	39
Transfers (geld in omloop)	(5)	1
Kortetermijndeposito's en andere kasequivalenten	2 028	1 670
Totaal	10 615	12 983
Aan restricties onderhevige geldmiddelen	8 320	9 080
Totaal	18 935	22 063

2.13.1 Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen

Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen omvatten alle financiële tegoeden van de EU op haar rekeningen in de lidstaten en de EVA-landen (bij de schatkist of de centrale bank), alsook op zichtrekeningen, gelden ter goede rekening, kortetermijndeposito's en kleine kassen.

De bedragen die onder de kortetermijndeposito's zijn opgenomen, hebben voornamelijk betrekking op gelden die namens de Commissie door fiduciaires worden beheerd met het oog op de tenuitvoerlegging van specifieke programma's die uit de EU-begroting worden gefinancierd. Aan het einde van het jaar was 118 miljoen EUR vastgelegd, maar nog niet door de andere partijen opgevraagd.

2.13.2 Aan restricties onderhevige geldmiddelen

Aan restricties onderhevige geldmiddelen omvatten bedragen die worden ontvangen uit door de Commissie opgelegde geldboeten in nog niet afgesloten zaken. Zij staan op speciaal daarvoor bestemde rekeningen die niet voor andere activiteiten worden gebruikt. Wanneer beroep is aangetekend of wanneer het niet bekend is of door de andere partij beroep zal worden aangetekend, wordt het onderliggende bedrag getoond als een vlottende verplichting in toelichting 5.2.

NIET-VLOTTENDE PASSIVA

2.14 PENSIOENEN EN ANDERE PERSONEELSBELONINGEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Pensioenen - personeel	30 617	32 801
Pensioenen – anderen	777	840
Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering	3 441	3 531
Totaal	34 835	37 172

2.14.1 Pensioenen - personeel

Op grond van artikel 83 van het personeelsstatuut komen de uitkeringen krachtens de pensioenregeling van de Europese ambtenaren ten laste van de EU-begroting. Er is voor deze verplichting geen kapitaaldekking, doch de lidstaten waarborgen gezamenlijk de uitbetaling van deze uitkeringen volgens de verdeelsleutel die voor de financiering van deze uitgaven is vastgesteld. Tevens dragen de ambtenaren door middel van een verplichte bijdrage voor een derde bij in de langetermijnfinanciering van deze pensioenregeling.

De verplichtingen van de pensioenregeling werden op basis van het aantal personeelsleden en gepensioneerden op 31 december 2011 en de regels van het op die datum van toepassing zijnde statuut geëvalueerd. Deze waardering werd uitgevoerd volgens de methodiek van IPSAS 25 (en derhalve ook boekhoudregel 12 van de EU). Om deze verplichting te berekenen, werd de „projected unit credit”-methode gebruikt. De voornaamste actuariële veronderstellingen die op de waarderingdatum beschikbaar waren en voor de waardering werden gebruikt, zijn de volgende:

Actuariële veronderstellingen	31.12.2011	31.12.2010
Nominale disconteringsvoet	4,9%	4,6%
Verwacht inflatiepercentage	1,8%	2,1%
Reële disconteringsvoet	3,0%	2,4%
Huwelijkscoëfficiënt: man/vrouw	84%/38%	84%/38%
Algemene salaristoename/herwaardering van de pensioenen	0%	0%
International Civil Servants Life Table 2008	Ja	Ja

De sterke daling in de pensioenverplichting wordt verklaard door de forse stijging van de toegepaste disconteringsvoet, die resulteert in een grote actuariële winst voor het jaar.

Ontwikkeling in de brutoverplichting personeelsbeloningen

miljoen EUR

	Pensioenen	Ziekteverzekering
Brutoverplichting aan het einde van het vorige jaar	36 639	3 791
Dienst/normale kosten	1 255	169
Rentekosten	1 716	180
Betaalde beloningen	(1 187)	(112)
Actuariële winsten	(4 226)	(317)
Wijzigingen ingevolge nieuwkomers	36	0
Brutoverplichting aan het einde van het jaar	34 233	3 711
Verplichting pensioencoëfficiënt	834	n.v.t.
Aftrek van belastingen op pensioenen	(4 450)	n.v.t.
Fondsbeleggingen	0	(270)
Nettoverplichting aan het einde van het jaar	30 617	3 441

2.14.2 Pensioenen – anderen

Dit betreft de verplichting opgenomen betreffende de pensioenverplichting voor de leden en gewezen leden van de Commissie, het Hof van Justitie (en het Gerecht van eerste aanleg), de Rekenkamer, de secretarissen-generaal van de Raad, de Ombudsman, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en het Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie. In deze rubriek is ook een verplichting opgenomen betreffende de pensioenen van bepaalde Parlementsleden.

2.14.3 Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering

Er is ook een waardering gemaakt voor de geraamde verplichting die de EU heeft in verband met haar bijdragen aan het gemeenschappelijke stelsel van ziektekostenverzekering voor haar gepensioneerde personeelsleden. Deze brutoverplichting is gewaardeerd op 3 711 miljoen EUR. Fondsbeleggingen ten belope van 270 miljoen EUR zijn van deze brutoverplichting afgetrokken om te komen tot de nettoverplichting. De disconteringsvoet en de algemene salarisgroei die voor de berekening zijn gebruikt, zijn dezelfde als die welke voor de waardering van de pensioenverplichting zijn gebruikt.

2.15 VOORZIENINGEN OP LANGE TERMIJN

miljoen EUR

	Bedrag op 31.12.2010	Aanvullende voorzieningen	Teruggeboekte ongebruikte bedragen	Gebruikte bedragen	Overdracht naar korte termijn	Wijziging in raming	Bedrag op 31.12.2011
Rechtszaken	306	95	(29)	(4)	0	0	368
Ontmanteling kerninstallaties	905	0	0	(8)	(29)	137	1 005
Financieel	86	41	0	0	(30)	3	100
Overige	20	4	(2)	0	0	0	22
Totaal	1 317	140	(31)	(12)	(59)	140	1 495

Rechtszaken

Dit is de raming van de bedragen die waarschijnlijk meer dan twaalf maanden na het einde van het jaar zullen moeten worden betaald in verband met een aantal lopende rechtszaken. Het grootste bedrag betreft rechtszaken die aan het einde van het jaar lopend waren in verband met financiële correcties voor uitgaven van het ELGF en andere rechtszaken in verband met landbouwuitgaven.

Ontmanteling kerninstallaties

In 2008 heeft een consortium van onafhankelijke deskundigen zijn studie van 2003 geactualiseerd en de kosten van de ontmanteling van de kerninstallaties van het JRC en het afvalbeheerprogramma geraamd. Hun herziene raming van 1 222 miljoen EUR (voorheen 1 145 miljoen EUR) dient als uitgangspunt voor de voorziening die in de financiële staten moet worden opgenomen. In overeenstemming met de boekhoudregels van de EU is deze voorziening voor inflatie geïndexeerd en vervolgens omgerekend naar de netto contante waarde ervan (met behulp van de swapcurve van de nulcoupon in euro). Gezien de geraamde duur van dit programma (ongeveer twintig jaar) moet worden opgemerkt dat er enige onzekerheid bestaat ten aanzien van deze raming, en dat de uiteindelijke kosten van de huidige raming kunnen afwijken.

Financiële voorzieningen

Dit zijn voorzieningen voor de geraamde verliezen die zullen worden opgelopen in verband met de garanties die in het kader van de MKB-garantiefaciliteit 1998, de MKB-garantiefaciliteit 2001, de MKB-garantiefaciliteit 2007 van het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie en de Europese Progress-microfinancieringsfaciliteit (garantie) zijn verstrekt. Het EIF is bevoegd in eigen naam, evenwel ten behoeve en voor rekening van de Commissie, garanties te verstrekken. Het financiële risico dat verbonden is aan de opgevraagde en de niet-opgevraagde garanties is echter beperkt. De financiële voorzieningen op lange termijn worden omgerekend tot hun netto contante waarde (met behulp van de swapcurve van de nulcoupon in euro).

2.16 FINANCIËLE VERPLICHTINGEN OP LANGE TERMIJN

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Opgenomen leningen op lange termijn	2.16.1	41 200	11 445
Eliminatie Garantiefonds ⁽¹⁾	2.4.1	(21)	—
	Totaal	41 179	11 445

⁽¹⁾ Het Garantiefonds is houder van EFSM-obligaties die door de Commissie zijn uitgegeven, die derhalve moeten worden geëlimineerd.

2.16.1 Opgenomen leningen op lange termijn

miljoen EUR

	MFB	Euratom-faciliteit	Betalings-balans	EFSM	EGKS in liquidatie	Totaal
Totaal op 31.12.2010	503	469	12 246	0	231	13 449
Nieuwe leningen	126	0	1 350	28 000	0	29 476
Terugbetalingen	(36)	(20)	(2 000)	0	0	(2 056)
Wisselkoersverschillen	0	0	0	0	6	6
Veranderingen in boekwaarde	2	2	29	344	(1)	376
Totaal op 31.12.2011	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Bedrag te betalen < 1 jaar	5	0	0	0	46	51
Bedrag te betalen > 1 jaar	590	451	11 625	28 344	190	41 200

Onder deze rubriek zijn de leningen van de Europese Unie met vervaldatum over meer dan een jaar opgenomen. De leningen omvatten de in een waardepapier belichaamde schulden, die 41 011 miljoen EUR belopen (in 2010: 13 211 miljoen EUR). De veranderingen in boekwaarde stemmen overeen met de veranderingen in de vervallen rente. Voor meer informatie over de verstrekte en de opgenomen leningen, zie toelichting 7.

2.17 OVERIGE VERPLICHTINGEN OP LANGE TERMIJN

miljoen EUR

	31.12.2011	31.12.2010
Financiëleleaseschulden	1 603	1 672
Gebouwen betaald in termijnen	367	382
Overige	89	50
Totaal	2 059	2 104

VLOTTENDE PASSIVA

2.18 VOORZIENINGEN OP KORTE TERMIJN

miljoen EUR

	Bedrag op 31.12.2010	Aanvullende voorzieningen	Terugge- boekte on- gebruikte bedragen	Gebruikte bedragen	Overdracht van lange ter- mijn	Wijziging in raming	Bedrag op 31.12.2011
Rechtszaken	29	11	(18)	(5)	0	0	17
Ontmanteling kern- installaties	21	0	0	(21)	29	0	29
Financieel	140	27	(2)	(33)	30	3	165
Overige	24	56	(1)	(20)	0	0	59
Totaal	214	94	(21)	(79)	59	3	270

Deze rubriek omvat het deel van de voorzieningen met vervaldatum binnen het jaar.

2.19 FINANCIËLE VERPLICHTINGEN OP KORTE TERMIJN

Deze rubriek betreft leningen (zie toelichting 2.16) met vervaldatum binnen de twaalf maanden na de balansdatum.

2.20 CREDITEUREN

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Kortlopend deel van de verplichtingen op lange termijn	2.20.1	81	78
Kortlopende schulden	2.20.2	22 211	17 615
Diverse schulden	—	100	97
Overlopende posten	2.20.3	69 081	66 739
Totaal		91 473	84 529

2.20.1 Kortlopend deel van de verplichtingen op lange termijn

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Financiële leaseschulden	66	65
Overige	15	13
Totaal	81	78

2.20.2 Kortlopende schulden

	<i>miljoen EUR</i>	
Soort	31.12.2011	31.12.2010
Lidstaten	22 200	17 035
Leveranciers en overige	1 511	1 292
Geraamde niet-subsidiabele bedragen en uitstaande vooruitbetalingen	(1 500)	(712)
Totaal	22 211	17 615

Kortlopende schulden omvatten kostendeclaraties die de Commissie ontvangt in het kader van de subsidie-activiteiten. Zij worden gecrediteerd voor het gevraagde bedrag op het moment dat de declaratie wordt ontvangen. Indien de tegenpartij een lidstaat is, worden zij als zodanig ingedeeld. Voor facturen en kredietnota's bij opdrachten wordt dezelfde procedure gevolgd. Bij de afsluitprocedure aan het einde van het jaar wordt met de betrokken kostendeclaraties rekening gehouden. Bij deze afsluitboekingen zijn de geraamde subsidiabele bedragen derhalve als uitgaven vermeld, terwijl de niet-subsidiabele bedragen zijn vermeld als „geraamde niet-subsidiabele bedragen en uitstaande vooruitbetalingen” (zie hieronder). Om de activa en passiva niet te overschatten, is besloten dat het te betalen nettobedrag onder de vlottende passiva wordt opgenomen.

Lidstaten

De belangrijkste bedragen hier hebben betrekking op onbetaalde kostendeclaraties voor structuurmaatregelen (5,8 miljard EUR voor het ESF en 14 miljard voor het EFRO en het Cohesiefonds).

Leveranciers en overige

In deze rubriek zijn bedragen opgenomen die ingevolge subsidie- en aanbestedingsactiviteiten zijn verschuldigd, alsook bedragen die aan publieke organen en niet-geconsolideerde entiteiten verschuldigd zijn (bv. het EOF).

Geraamde niet-subsidiabele bedragen en uitstaande vooruitbetalingen

Deze schulden worden verminderd met dat deel van de verzoeken om terugbetaling dat ontvangen maar nog niet gecontroleerd werd, dat niet-subsidiabel werd geacht. De grootste bedragen betreffen de DG's van de structurele maatregelen. Deze schulden worden ook verminderd met dat deel van de ontvangen verzoeken om terugbetaling dat overeenstemt met vooruitbetaalde uitgaven die aan het einde van het jaar nog moeten worden betaald (1 miljard EUR).

2.20.3 Overlopende posten

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Toegerekende lasten	68 577	66 326
Uitgestelde baten	490	407
Bedragen in verband met geconsolideerde entiteiten	14	6
Totaal	69 081	66 739

De toegerekende lasten zijn als volgt verdeeld:

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
ELGF en plattelandontwikkeling:		
ELGF: Uitgaven 16.10.2011 tot 31.12.2011	33 774	33 015
ELGF: rechtstreekse steun	10 701	10 703
ELGF: herstructurering suiker	224	400
ELGF: andere	23	(303)
ELFPO	12 127	10 792
Totaal	56 849	54 607
Structurele maatregelen:		
EVF	56	116
EFRO en Cohesiefonds	4 791	4 894
Ispa	172	74
ESF	1 687	2 182
Totaal	6 706	7 266
Overige toegerekende lasten:		
O&O	1 157	1 267
Overige	3 865	3 186
Totaal	5 022	4 453
Totaal toegerekende lasten	68 577	66 326

Het grote bedrag aan uitgestelde baten op 31 december 2011 wordt verklaard door het feit dat twee lidstaten hun eigenmiddelenbijdrage in 2011 vooraf hadden betaald.

NETTOACTIVA EN RESERVES

2.21 RESERVES

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Reële waarderreserve	(108)	(61)
Overige reserves:		
Garantiefonds	1 911	1 746
Herwaarderingsreserve	57	57
Overige	1 748	1 742
Totaal	3 716	3 545
Totaal	3 608	3 484

2.21.1 Reële waarderreserve

Overeenkomstig de boekhoudregels wordt de aanpassing aan de reële waarde van voor verkoop beschikbare activa geboekt door middel van de reële waarderreserve. In 2011 werd in verband met voor verkoop beschikbare activa een nettobedrag van 24 miljoen EUR aan gecumuleerde reëlewaardedalingen uit de reëlewaarderreserve genomen en in de economische resultatenrekening opgenomen.

Aan het einde van het jaar is in de reëlewaarderreserve 87 miljoen EUR aan reëlewaardedalingen opgenomen in verband met Griekse staatsobligaties die in handen van de EU zijn (nominale waarde 129 miljoen EUR). Die obligaties werden echter begin 2012 omgewisseld voor nieuwe obligaties, die soortgelijke voorwaarden hebben maar niet onder de schuldschikking van de particuliere sector vallen. Dit had als resultaat dat alle bedragen die op 20 maart 2012 (39 miljoen EUR) en 18 mei 2012 (15,7 miljoen EUR) moesten worden terugbetaald, volledig en op tijd werden terugbetaald. Zie toelichting 1.5.5 voor meer informatie over de boeking van de reële waarde van financiële activa.

2.21.2 Overige reserves

Garantiefonds

Zie ook toelichting 2.4.1 in verband met de werking van het Garantiefonds. Deze reserve vormt de neerslag van het streefbedrag van 9% van de uitstaande en door het Fonds gegarandeerde bedragen, die als activa moeten worden gehouden.

Herwaarderingsreserve

Deze reserve omvat de herwaardering van bepaalde terreinen en gebouwen van de Commissie die vóór 2005 werd gedaan.

Overige reserves

Het bedrag heeft in hoofdzaak betrekking op de reserve van de EGKS in liquidatie voor de activa van het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal. Deze reserve werd gecreëerd in de context van de opheffing van de EGKS.

2.22 BIJ DE LIDSTATEN OP TE VRAGEN BEDRAGEN

	<i>miljoen EUR</i>
	Bedrag
Bij de lidstaten op te vragen bedragen op 31 december 2010	30 931
Terugbetaling van het begrotingsoverschot van 2010 aan de lidstaten	4 539
Mutatie in reserve Garantiefonds	165
Overige mutaties in reserves	34
Economisch resultaat (overschot) van het begrotingsjaar	1 789
Totaal bij de lidstaten op te vragen bedragen op 31 december 2011	37 458
Uitgesplitst tussen:	
Personeelsbeloningen	34 835
Overige bedragen	2 623

Dit bedrag vertegenwoordigt dat deel van de uitgaven dat de Commissie op 31 december 2011 reeds heeft opgelopen en dat ten laste komt van toekomstige begrotingen. Heel wat uitgaven worden volgens de boekhoudregels op transactiebasis aan jaar n toegerekend, ofschoon zij maar effectief in jaar n+1 zullen worden betaald met de begroting van jaar n+1. De boeking van de betrokken uitgaven bij deze passiva heeft, in combinatie met het feit dat de overeenkomstige bedragen uit toekomstige begrotingen worden gefinancierd, tot gevolg dat de passiva aan het einde van het jaar veel groter zijn dan de activa. De meest aanzienlijke bedragen waarop moet worden gewezen, zijn de activiteiten van het ELGF. In feite wordt het grootste deel van de op te vragen bedragen door de lidstaten betaald binnen twaalf maanden na het einde van het betrokken begrotingsjaar als onderdeel van de begroting van het daaropvolgende jaar.

In principe worden alleen de verplichtingen inzake personeelsbeloningen van de Commissie tegenover haar personeel uitbetaald over een langere periode, waarbij de financiering van de pensioenbetalingen door de jaarlijkse begrotingen door de lidstaten wordt gegarandeerd. Alleen ter informatie wordt hieronder een raming van de uitsplitsing van toekomstige betalingen van personeelsbeloningen gegeven:

	miljoen EUR
	Bedrag
Korte termijn: in 2012 te betalen bedragen	1 335
Lange termijn: na 2012 te betalen bedragen	33 500
Totaal verplichtingen personeelsbeloningen op 31.12.2011	34 835

Opgemerkt zij dat het voorgaande geen effect heeft op het begrotingsresultaat. De begrotingsontvangsten moeten altijd gelijk zijn aan of groter dan de begrotingsuitgaven, aangezien elk overschot op de ontvangsten aan de lidstaten wordt terugbetaald.

3. TOELICHTINGEN BIJ DE ECONOMISCHE RESULTATENREKENING

3.1 ONTVANGSTEN UIT EIGEN MIDDELEN EN BIJDAGEN

		miljoen EUR	
	Toelichting	2011	2010
Ontvangsten uit eigen middelen	3.1.1		
Bni-middelen		88 442	91 178
Btw-middelen		14 763	12 517
Traditionele eigen middelen:			
Douanerechten		16 528	16 065
Suikerheffingen		161	150
Totaal traditionele eigen middelen		16 689	16 215
Budgettaire aanpassingen	3.1.2	4 533	2 135
Bijdragen van derde landen (inclusief EVA-landen)		250	283
Totaal		124 677	122 328

3.1.1 *Ontvangsten uit eigen middelen*

De ontvangsten uit eigen middelen vormen het hoofdelement van de beleidsontvangsten van de Europese Unie. Het grootste deel van de uitgaven wordt dus met eigen middelen gefinancierd. De overige ontvangsten vertegenwoordigen immers slechts een klein deel van de totale financiering. Er zijn drie categorieën eigen middelen: traditionele eigen middelen, btw-middelen en bni-middelen. De traditionele eigen middelen omvatten suikerheffingen en douanerechten. Een mechanisme voor de correctie van begrotingsonevenwichtigheden (korting voor het Verenigd Koninkrijk) en een brutokorting op de jaarlijkse bijdrage op bni-grondslag van Nederland en Zweden maken eveneens deel uit van het stelsel van eigen middelen. De lidstaten houden als inningskosten 25% van de traditionele eigen middelen in. De bovenvermelde bedragen zijn nettobedragen.

Uit de inspecties van de Commissie en de audits van de Rekenkamer is gebleken dat de Belgische goedkeurings- en boekhoudsystemen verschillende gebreken hebben, die de betrouwbaarheid van de bedragen die als traditionele eigen middelen aan de EU-begroting worden overgemaakt, in het gedrang brengen. Momenteel staat er nog een claim van België uit van 169 miljoen EUR (bruto, 126 miljoen netto), in afwachting van het resultaat van verdere audits en controles van de juistheid van de bedragen van de Belgische traditionele eigen middelen die op de rekening van de Commissie zijn betaald.

3.1.2 *Budgettaire aanpassingen*

De budgettaire aanpassingen omvatten het begrotingsoverschot uit 2010 (4 539 miljoen EUR), dat indirect aan de lidstaten wordt terugbetaald door het in mindering te brengen op de bedragen die zij het volgende jaar aan de EU moeten betalen. Het betreft dus ontvangsten voor 2011.

3.2 OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN

<i>miljoen EUR</i>			
	Toelichting	2011	2010
Geldboeten	3.2.1	868	3 077
Landbouwheffingen	3.2.2	65	25
Teruggevorderde uitgaven	3.2.3		
Direct gecentraliseerd beheer		76	49
Indirect gecentraliseerd beheer		17	11
Gedecentraliseerd beheer		106	71
Gezamenlijk beheer		3	—
Gedeeld beheer		845	1 776
Totaal		1 047	1 907
Ontvangsten uit administratief beheer	3.2.4		
Personeel		1 141	1 073
Vaste bedrijfsmiddelen		94	13
Overige administratieve ontvangsten		119	121
Totaal		1 354	1 207
Diverse beleidsontvangsten:	3.2.5		
Aanpassingen/voorzieningen		59	157
Wisselkoersbaten		476	460
Overige		1 507	1 355
Totaal		2 042	1 972
Totaal		5 376	8 188

3.2.1 **Geldboeten**

Deze ontvangsten hebben betrekking op geldboeten die zijn opgelegd door de Commissie voor overtredingen van de mededingingsregels. Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen wanneer het besluit van de Commissie om een geldboete op te leggen is genomen en officieel ter kennis is gebracht van de betrokkene.

3.2.2 **Landbouwheffingen**

Deze bedragen betreffen voornamelijk melkheffingen die een instrument zijn om de markt te beheren en waarmee melkproducenten die hun referentiehoeveelheden overschrijden, kunnen worden gestraft. Aangezien zij niet samenhangen met eerdere betalingen door de Commissie, worden zij in de praktijk beschouwd als ontvangsten voor een specifiek doeleinde.

3.2.3 **Teruggevorderde uitgaven**

Deze rubriek omvat de door de Commissie opgestelde invorderingsopdrachten en verminderingen van volgende betalingen die in het boekhoudsysteem van de Commissie zijn opgenomen, waarmee uitgaven die vroeger uit de algemene begroting zijn betaald, op basis van controles, afgesloten audits of subsidieanalyse worden teruggevorderd, alsook de invorderingsopdrachten die door lidstaten zijn afgegeven tegen begunstigden van uitgaven van het ELGF. Deze rubriek omvat ook de wijziging van de ramingen van de toegerekende baten vanaf het einde van vorig jaar tot nu. Deze rubriek toont echter niet de volledige omvang van de terugvorderingen van EU-uitgaven, met name voor de aanzienlijke uitgavegebieden van de structurele maatregelen, waarin specifieke mechanismen van kracht zijn die ervoor zorgen dat niet-subsidieerbare uitgaven worden terugbetaald, doorgaans zonder dat een invorderingsopdracht hoeft te worden opgesteld. De terugvorderingen van voorfinancieringen worden evenmin als ontvangsten opgenomen, in overeenstemming met de boekhoudregels van de EU.

Het grootste bedrag (845 miljoen EUR) houdt verband met gedeeld beheer en bestaat voornamelijk uit 721 miljoen EUR voor het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) en 109 miljoen EUR voor structurele maatregelen.

(a) *Landbouw: ELGF*

In het kader van het ELGF is het bedrag dat in deze rubriek als ontvangsten van het jaar is geboekt, namelijk 721 miljoen EUR, als volgt samengesteld:

- 686 miljoen EUR aan conformiteitscorrecties waartoe tijdens het jaar besloten is;
- 35 miljoen EUR in verband met fraude en onregelmatigheden: 174 miljoen EUR aan terugbetalingen die de lidstaten gedeclareerd hebben en tijdens het jaar hebben geïnd, min de daling van de uitstaande bedragen betreffende fraude en onregelmatigheden die voor terugvordering aan het einde van het jaar door de lidstaten zijn gedeclareerd, ten belope van 139 miljoen EUR (991 miljoen EUR aan het einde van 2011 in vergelijking met 1 130 miljoen EUR aan het einde van 2010) (zie ook toelichting 2.11.1).

(b) *Structurele maatregelen*

De in het kader van structurele maatregelen teruggevorderde uitgaven bedroegen 109 miljoen EUR (in 2010: 279 miljoen EUR). De invorderingsopdrachten die door de Commissie zijn afgegeven om onverschuldigde uitgaven in de vorige jaren terug te vorderen voor een bedrag van 127 miljoen EUR en de wijziging (stijging) van de toegerekende ontvangsten aan het einde van het jaar voor 28 miljoen EUR vormen de belangrijkste items binnen deze subrubriek.

Slechts in de volgende gevallen worden invorderingsopdrachten afgegeven:

- formele financiële correctiebesluiten van de Commissie na het ontdekken van onregelmatige uitgaven in de door de lidstaten gevraagde bedragen;
- aanpassingen bij de afsluiting van een programma die een vermindering van de EU-bijdrage meebrengen, wanneer een lidstaat niet voldoende subsidiabele uitgaven heeft gedeclareerd om de totale voorfinanciering en de reeds gedane tussentijdse betalingen te rechtvaardigen. Dergelijke verrichtingen kunnen plaatsvinden zonder een formeel besluit van de Commissie indien de lidstaat deze aanvaardt;
- terugbetaling van teruggevorderde bedragen na afsluiting ingevolge het resultaat van gerechtelijke procedures die aan de gang waren op het ogenblik van afsluiting.

Andere met betrekking tot structurele maatregelen opgestelde invorderingsopdrachten betreffen de terugvordering van voorfinanciering. Deze bedragen worden niet als ontvangsten opgevoerd, maar gecrediteerd in de rubriek voorfinanciering in de balans.

3.2.4 *Ontvangsten uit administratief beheer*

Deze ontvangsten vloeien voort uit inhoudingen op de salarissen van het personeel en bestaan hoofdzakelijk uit twee bedragen: pensioenbijdragen en belastingen op inkomen.

3.2.5 *Diverse beleidsontvangsten*

Een bedrag van 535 miljoen EUR (in 2010: 430 miljoen EUR) houdt verband met van toetredingslanden ontvangen bedragen. Wisselkoersbaten, behalve die welke betrekking hebben op de in toelichting 3.5 hieronder behandelde financiële activiteiten, zijn eveneens in deze rubriek opgenomen. Deze baten vloeien voort uit de dagelijkse activiteiten en daarmee verband houdende transacties die worden verricht in andere valuta dan de euro, alsmede uit de herwaardering aan het einde van het jaar die nodig is voor het opstellen van de rekeningen. Het betreft zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde winsten. De netto wisselkoersbaten voor het jaar bedroegen 94 miljoen EUR (in 2010: 23 miljoen EUR).

3.3 ADMINISTRATIEVE UITGAVEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
Personeelsuitgaven	5 416	5 171
Afschrijvingen en waardeverminderingen	412	384
Overige administratieve uitgaven	3 148	3 059
Totaal	8 976	8 614

In deze rubriek zijn uitgaven van 358 miljoen EUR opgenomen voor operationele leases – de volgende bedragen zijn vastgelegd voor betaling tijdens de verdere looptijd van deze leasecontracten:

miljoen EUR

Omschrijving	In de toekomst te betalen bedragen			
	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Gebouwen	318	1 203	790	2 311
IT-materiaal en overige uitrusting	22	35	1	58
Totaal	340	1 238	791	2 369

3.4 BELEIDSUITGAVEN

miljoen EUR

	Toelichting	2011	2010
Voornaamste beleidsuitgaven:	3.4.1		
Direct gecentraliseerd beheer		10 356	10 123
Indirect gecentraliseerd beheer		4 119	4 045
Gedecentraliseerd beheer		766	933
Gedeeld beheer		104 067	85 432
Gezamenlijk beheer		1 714	1 868
Totaal		121 022	102 401
Overige beleidsuitgaven:	3.4.2		
Aanpassingen/voorzieningen		251	68
Wisselkoersverliezen		382	439
Overige		2 123	856
Totaal		2 756	1 363
Totaal		123 778	103 764

De sterke stijging in de beleidsuitgaven valt toe te schrijven aan het gedeeld beheer, waar de toename van de activiteiten in verband met de programmeringsperiode 2007-2013 ertoe leidde dat er in 2011 meer uitgaven werden opgenomen. De belangrijkste veranderingen vallen op te tekenen voor het cohesiebeleid en het beleid inzake regionale ontwikkeling (19 miljard EUR). Gelet op de betrekkelijk stabiele aard van de beleidsontvangsten, heeft deze grote stijging van de beleidsuitgaven in 2011 geleid tot een beleidstekort van 2,7 miljard EUR.

3.4.1 Voornaamste beleidsuitgaven

De beleidsuitgaven van de Europese Commissie bestrijken de verschillende rubrieken van het financieel kader en nemen verschillende vormen aan, afhankelijk van de wijze waarop de financiële middelen worden uitgekeerd en beheerd. Het grootste deel van de uitgaven valt onder de rubriek „gedeeld beheer”, hetgeen inhoudt dat taken aan de lidstaten worden gedelegeerd, onder meer op gebieden als de ELGF-uitgaven en de maatregelen die via de verschillende structuurfondsen worden gefinancierd (het EFRO, het ESF, het ELFPO, het Cohesiefonds en het EVF).

3.4.2 Voornaamste beleidsuitgaven

Wisselkoersverliezen, behalve die welke betrekking hebben op de in toelichting 3.6 besproken financiële activiteiten, vloeien voort uit de dagelijkse activiteiten en daarmee verband houdende transacties die worden verricht in andere valuta dan de euro, alsmede uit de herwaardering aan het einde van het jaar die nodig is voor het opstellen van de rekeningen. Het betreft zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde verliezen.

Kosten in verband met onderzoek en ontwikkeling

miljoen EUR

	2011	2010
Kosten voor onderzoek	327	295
Niet-gecapitaliseerde kosten voor ontwikkeling	145	157
Als uitgave opgenomen	472	452

3.5 FINANCIËLE ONTVANGSTEN

miljoen EUR

	2011	2010
Baten uit dividenden	5	1
Rentebaten:		
Totaal voorfinanciering	40	42
Op laattijdige betalingen	89	382
Op voor verkoop beschikbare financiële activa	113	100
Op leningen	921	394
Op geldmiddelen en kasequivalenten	132	110
Overige	5	2
Totaal	1 300	1 030
Overige financiële ontvangsten:		
Op de verkoop van financiële activa gerealiseerde winst	3	11
Overige	178	83
Totaal	181	94
Huidige waardeaanpassingen	1	1
Wisselkoersbaten	4	52
Totaal	1 491	1 178

3.6 FINANCIËLE UITGAVEN

miljoen EUR

	2011	2010
Rentelasten:		
Leaseovereenkomsten	91	93
Op opgenomen leningen	903	380
Overige	30	23
Totaal	1 024	496
Overige financiële uitgaven:		
Aanpassingen aan financiële voorzieningen	74	60
Financiële lasten op begrotingsinstrumenten	47	55
Waardevermindingsverliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa	12	5
Op de verkoop van financiële activa gerealiseerde verlies	5	1
Overige	144	42
Totaal	282	163
Wisselkoersverliezen	49	2
Totaal	1 355	661

3.7 AANDEEL IN HET NETTOTEKORT VAN GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMINGEN EN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Overeenkomstig de vermogensmutatiemethode neemt de Commissie in haar economische resultatenrekening het aandeel in het netto-overschot van haar gemeenschappelijke ondernemingen en geassocieerde deelnemingen op (zie ook de toelichtingen **2.3.1** en **2.3.2**).

3.8 ONTVANGSTEN UIT NIET-RUILTRANSACTIES

In 2011 is een bedrag van 130 391 miljoen EUR (in 2010: 129 597 miljoen EUR) aan ontvangsten uit niet-ruiltransacties in de economische resultatenrekening opgenomen.

3.9 GESEGMENTEERDE INFORMATIE

In het gesegmenteerde verslag worden de beleidsontvangsten en -uitgaven uitgesplitst per beleidsterrein van de Commissie volgens de structuur van de activiteitsgestuurde begroting. De beleidsterreinen kunnen worden gegroepeerd in drie grote categorieën: activiteiten in de Europese Unie, activiteiten buiten de Europese Unie en diensten & overige.

„Activiteiten in de Europese Unie” is de grootste categorie en omvat de talrijke beleidsterreinen die binnen de Europese Unie worden uitgevoerd. „Activiteiten buiten de Europese Unie” betreft het beleid dat buiten de EU wordt gevoerd, bv. op het gebied van handel en ontwikkelingssamenwerking. „Diensten en overige” omvat de interne en horizontale activiteiten die voor het functioneren van de instellingen en organen van de EU noodzakelijk zijn. Opgemerkt zij dat de informatie in verband met de agentschappen onder het desbetreffende beleidsterrein is opgenomen. Daarnaast worden eigen middelen en bijdragen niet uitgesplitst voor de verschillende activiteiten omdat zij door centrale diensten van de Commissie worden berekend, geïnd en beheerd.

	Activiteiten in de EU	Activiteiten buiten de EU	Diensten en Overige	EGKS in liquidatie	Overige instellingen	Buiten de consolidatie	Totaal
Geldboeten	868	0	0	0	0	0	868
Landbouweffingen	65	0	0	0	0	0	65
Teruggevorderde uitgaven	906	138	3	0	2	(2)	1 047
Ontvangsten uit administratief beheer	142	2	993	0	664	(447)	1 354
Diverse beleidsontvangsten	2 502	98	580	7	132	(1 277)	2 042
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	4 483	238	1 576	7	798	(1 726)	5 376
Administratieve uitgaven:							
Personeelsuitgaven	(2 171)	(325)	(1 250)	0	(1 702)	32	(5 416)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(109)	(1)	(121)	0	(181)	0	(412)
Overige administratieve uitgaven	(955)	(286)	(858)	0	(1 624)	575	(3 148)
	(3 235)	(612)	(2 229)	0	(3 507)	607	(8 976)
Beleidsuitgaven:							
Direct gecentraliseerd beheer	(7 338)	(3 681)	(179)	0	0	842	(10 356)
Indirect gecentraliseerd beheer	(3 423)	(682)	(32)	0	0	18	(4 119)
Gedecentraliseerd beheer	(210)	(556)	0	0	0	0	(766)
Gedeeld beheer	(103 988)	(80)	1	0	0	0	(104 067)
Gezamenlijk beheer	(169)	(1 545)	0	0	0	0	(1 714)
Overige beleidsuitgaven	(2 420)	(134)	(399)	(52)	(10)	259	(2 756)
	(117 548)	(6 678)	(609)	(52)	(10)	1 119	(123 778)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(120 783)	(7 290)	(2 838)	(52)	(3 517)	1 726	(132 754)
Nettoleidsuitgaven	(116 300)	(7 052)	(1 262)	(45)	(2 719)	0	(127 378)
Ontvangsten uit eigen middelen en bijdragen							124 677
Tekort uit beleidsactiviteiten							(2 701)
Netto financiële ontvangsten							136
Mutatie in de verplichting pensioenen en andere personeelsbeloningen							1 212
Aandeel in het tekort van geassocieerde deelnemingen/gemeenschappelijke ondernemingen							(436)
Economisch resultaat voor het jaar							(1 789)

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – ACTIVITEITEN IN DE EU

miljoen EUR

	Economische en financiële zaken	Onderneming en industrie	Mededinging	Werkgelegenheid	Landbouw	Energie en vervoer	Omgeving	Onderzoek	Informatie-maatschappij
Overige beleidsontvangsten:									
Geldboeten	0	7	858	0	0	0	0	0	0
Landbouweffingen	0	0	0	0	65	0	0	0	0
Teruggevorderde uitgaven	0	4	0	23	807	7	1	5	24
Ontvangsten uit administratief beheer	0	14	0	0	0	12	0	39	0
Overige beleidsontvangsten	4	54	161	41	121	207	40	723	9
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	4	79	1 019	64	993	226	41	767	33
Administratieve uitgaven:	(66)	(199)	(89)	(110)	(127)	(374)	(119)	(402)	(133)
Personeelsuitgaven	(60)	(143)	(83)	(84)	(106)	(255)	(86)	(231)	(107)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	0	(16)	0	(1)	0	(13)	(1)	(4)	0
Overige administratieve uitgaven	(6)	(40)	(6)	(25)	(21)	(106)	(32)	(167)	(26)
Beleidsuitgaven:	(66)	(1 116)	(1 492)	(11 044)	(57 063)	(1 427)	(256)	(4 207)	(1 251)
Gecentraliseerd rechtstreeks beheer	(66)	(665)	0	(148)	(30)	(802)	(239)	(2 739)	(1 230)
Indirect gecentraliseerd beheer	0	(313)	0	(2)	0	(501)	(1)	(1 369)	(14)
Gedecentraliseerd beheer	0	0	0	(29)	(5)	0	0	0	0
Gedeeld beheer	0	0	0	(10 841)	(56 883)	0	0	0	0
Gezamenlijk beheer	0	(94)	0	(6)	0	(68)	0	0	0
Overige beleidsuitgaven	0	(44)	(1 492)	(18)	(145)	(56)	(16)	(99)	(7)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(132)	(1 315)	(1 581)	(11 154)	(57 190)	(1 801)	(375)	(4 609)	(1 384)
Nettoleidsuitgaven	(128)	(1 236)	(562)	(11 090)	(56 197)	(1 575)	(334)	(3 842)	(1 351)
	Gemeenschap-pelijk Centrum voor onderzoek	Visserij	Interne markt	Regionaal beleid	Belastingen en douane	Onderwijs en cultuur	Gezondheid en consumenten-bescherming	Justitie, vrijheid en veiligheid	Totaal activiteiten in de EU
Overige beleidsontvangsten:									
Geldboeten	0	0	0	0	0	0	0	3	868
Landbouweffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Teruggevorderde uitgaven	0	5	0	15	0	7	7	1	906
Ontvangsten uit administratief beheer	40	0	1	0	0	1	9	26	142

	Gemeenschap- pelijk Centrum voor onderzoek	Visserij	Interne markt	Regionaal beleid	Belastingen en douane	Onderwijs en cultuur	Gezondheid en consumenten- bescherming	Justitie, vrijheid en veiligheid	Totaal activiteiten in de EU
Diverse beleidsontvangsten	70	10	206	(2)	1	232	359	266	2 502
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	110	15	207	13	1	240	375	296	4 483
Administratieve uitgaven:	(346)	(60)	(196)	(81)	(94)	(204)	(347)	(288)	(3 235)
Personeelsuitgaven	(245)	(39)	(134)	(65)	(42)	(107)	(223)	(161)	(2 171)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmid- delen	(26)	0	(7)	0	(2)	(1)	(26)	(12)	(109)
Overige administratieve uitgaven	(75)	(21)	(55)	(16)	(50)	(96)	(98)	(115)	(955)
Beleidsuitgaven:	(194)	(764)	(59)	(35 821)	(15)	(1 447)	(631)	(695)	(117 548)
Gecentraliseerd rechtstreeks beheer	(57)	(246)	(24)	(45)	(15)	(163)	(440)	(429)	(7 338)
Indirect gecentraliseerd beheer	0	0	0	0	0	(1 174)	(49)	0	(3 423)
Gedecentraliseerd beheer	0	0	0	(176)	0	0	0	0	(210)
Gedeeld beheer	0	(514)	0	(35 600)	0	0	0	(150)	(103 988)
Gezamenlijk beheer	0	0	0	0	0	(1)	0	0	(169)
Overige beleidsuitgaven	(137)	(4)	(35)	0	0	(109)	(142)	(116)	(2 420)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(540)	(824)	(255)	(35 902)	(109)	(1 651)	(978)	(983)	(120 783)
Nettoleidsuitgaven	(430)	(809)	(48)	(35 889)	(108)	(1 411)	(603)	(687)	(116 300)

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – ACTIVITEITEN BUITEN DE EU

miljoen EUR

	Externe betrekkingen	Handel	Ontwikkeling	Uitbreiding	Humanitaire hulp	Totaal activiteiten buiten de EU
Overige beleidsontvangsten:						
Teruggevorderde uitgaven	20	0	9	106	3	138
Ontvangsten uit administratief beheer	2	0	0	0	0	2
Diverse beleidsontvangsten	10	0	90	(1)	(1)	98
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	32	0	99	105	2	238
Administratieve uitgaven:	(99)	(71)	(331)	(78)	(33)	(612)
Personeelsuitgaven	(23)	(65)	(167)	(47)	(23)	(325)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmid- delen	(1)	0	0	0	0	(1)
Overige administratieve uitgaven	(75)	(6)	(164)	(31)	(10)	(286)
Beleidsuitgaven:	(3 381)	(8)	(1 217)	(958)	(1 114)	(6 678)

miljoen EUR

	Externe betrekkingen	Handel	Ontwikkeling	Uitbreiding	Humanitaire hulp	Totaal activiteiten buiten de EU
Direct gecentraliseerd beheer	(1 699)	(5)	(833)	(547)	(597)	(3 681)
Indirect gecentraliseerd beheer	(627)	0	(18)	(37)	0	(682)
Gedecentraliseerd beheer	(209)	0	(37)	(310)	0	(556)
Gedeeld beheer	(80)	0	0	0	0	(80)
Gezamenlijk beheer	(638)	(3)	(326)	(63)	(515)	(1 545)
Overige beleidsuitgaven	(128)	0	(3)	(1)	(2)	(134)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(3 480)	(79)	(1 548)	(1 036)	(1 147)	(7 290)
Netto beleidsuitgaven	(3 448)	(79)	(1 449)	(931)	(1 145)	(7 052)

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – DIENSTEN EN OVERIGE

miljoen EUR

	Pers en communicatie	Bureau voor fraude-bestrijding	Coördinatie	Personeelszaken en administratie	Eurostat	Begroting	Audit	Talen	Overige	Totaal diensten en overige
Overige beleidsontvangsten:										
Teruggevorderde uitgaven	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3
Ontvangsten uit administratief beheer	0	7	0	835	0	52	0	99	0	993
Diverse beleidsontvangsten	(1)	8	1	30	0	35	0	43	464	580
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	0	15	1	866	0	87	0	143	464	1 576
Administratieve uitgaven:	(121)	(57)	(188)	(1 299)	(86)	(58)	(11)	(444)	35	(2 229)
Personeelsuitgaven	(79)	(44)	(159)	(526)	(70)	(44)	(10)	(353)	35	(1 250)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(2)	(1)	0	(114)	0	(1)	0	(3)	0	(121)
Overige administratieve uitgaven	(40)	(12)	(29)	(659)	(16)	(13)	(1)	(88)	0	(858)
Beleidsuitgaven:	(134)	(13)	(1)	(24)	(41)	(2)	0	(16)	(378)	(609)
Direct gecentraliseerd beheer	(102)	(13)	0	(19)	(41)	(3)	0	(1)	0	(179)
Indirect gecentraliseerd beheer	(32)	0	0	0	0	0	0	0	0	(32)
Gedeeld beheer	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Overige beleidsuitgaven	0	0	(1)	(5)	0	0	0	(15)	(378)	(399)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(255)	(70)	(189)	(1 323)	(127)	(60)	(11)	(460)	(343)	(2 838)
Netto beleidsuitgaven	(255)	(55)	(188)	(457)	(127)	27	(11)	(317)	121	(1 262)

4. TOELICHTINGEN BIJ HET KASSTROOMOVERZICHT

4.1 DOEL EN SAMENSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Informatie over de kasstroom wordt gebruikt om een basis te verschaffen voor het beoordelen van het vermogen van de EU om geldmiddelen en kasequivalenten te genereren, en van hun behoeften om deze kasstromen te gebruiken.

Voor het opstellen van het kasstroomoverzicht is gebruik gemaakt van de indirecte methode. Dat betekent dat de nettowinst of het nettoverlies van het begrotingsjaar wordt aangepast om rekening te houden met de gevolgen van transacties van niet-contante aard, latenties of voorzieningen voor reeds of nog te ontvangen of betalen kasstromen uit de beleidsactiviteiten, en baten of lasten die verband houden met investerings- of financieringskasstromen.

Kasstromen die voortkomen uit transacties in vreemde valuta's moeten worden gepresenteerd in de rapporteringsvaluta van de Europese Unie (de euro) door op het bedrag in de vreemde valuta de wisselkoers toe te passen die op de datum van de kasstroom geldt tussen de euro en de vreemde valuta.

Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de kasstromen tijdens de periode, ingedeeld volgens beleidsactiviteiten en investeringsactiviteiten (de EU heeft geen financieringsactiviteiten).

4.2 BELEIDSACTIVITEITEN

Beleidsactiviteiten zijn de activiteiten van de EU die geen investeringsactiviteiten zijn. Het betreft het grootste deel van de activiteiten. Aan begunstigden verstrekte leningen (en de daarmee samenhangende opgenomen leningen, indien van toepassing) worden niet beschouwd als investerings- of financieringsactiviteiten, aangezien zij deel uitmaken van de algemene doelstellingen en derhalve van de dagelijkse activiteiten van de EU. Onder de beleidsactiviteiten vallen ook investeringen zoals het EIF, de EBWO en durfkapitaalfondsen. Het doel van deze activiteiten is immers bij te dragen tot de verwezenlijking van beleidsgerichte resultaten.

4.3 INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investeringsactiviteiten zijn de verwerving en vervreemding van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen en van andere investeringen die niet in kasequivalenten zijn vervat. Aan begunstigden verstrekte leningen vallen niet onder de investeringsactiviteiten. Het doel is een overzicht te geven van de echte investeringen van de EU.

5. VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN EN ANDERE INFORMATIEVERSCHAFFING

VOORWAARDELIJKE ACTIVA

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Ontvangen garanties:		
Uitvoeringsgaranties	300	301
Overige garanties	34	30
Overige voorwaardelijke activa	19	8
Totaal voorwaardelijke activa	353	339

Uitvoeringsgaranties worden verlangd om ervoor te zorgen dat de begunstigden van middelen van de EU voldoen aan de verplichtingen van hun contract met de EU.

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

	<i>miljoen EUR</i>		
	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Verstrekte garanties	5.1	24 394	22 171
Geldboeten – Zaken voor het Hof van Justitie	5.2	8 951	9 627
ELGF, plattelandsontwikkeling, pretoetreding – Aanhangige rechtszaken	5.3	2 345	1 772

	Toelichting	31.12.2011	31.12.2010
Cohesiebeleid – Aanhangige rechtszaken	5.4	318	—
Bedragen met betrekking tot rechtszaken en andere geschillen	5.5	251	458
Overige voorwaardelijke verplichtingen		2	4
Totaal voorwaardelijke verplichtingen		36 261	34 032

Alle voorwaardelijke verplichtingen zouden, indien ze zich realiseren, door de EU-begroting van de volgende jaren worden gedragen.

5.1 VERSTREKTE GARANTIES

5.1.1 Op leningen uit de eigen middelen van de Europese Investeringsbank (EIB)

	31.12.2011	31.12.2010
Garantie 65 %	20 362	18 217
Garantie 70%	1 992	2 281
Garantie 75%	534	695
Garantie 100%	724	789
Totaal	23 612	21 982

De begroting van de EU staat borg voor de door de EIB tot 31 december 2011 ondertekende en aan derde landen toegestane leningovereenkomsten uit eigen middelen (met inbegrip van de leningen die aan lidstaten werden toegekend voor hun toetreding). De EU-garantie is evenwel beperkt tot een percentage van het maximum van de toegestane kredieten: 65%, 70%, 75% of 100%. Indien het maximum niet bereikt is, geldt de EU-garantie voor het gehele uitstaande bedrag. Op 31 december 2011 beliep het uitstaande bedrag 23 612 miljoen EUR, hetgeen derhalve het maximumrisico vertegenwoordigt dat de EU moet dragen. Op 31 december 2011 zijn circa 83% van de door de EIB verstrekte leningen (soevereine en subsoevereine leningsoperaties) gedekt door een alomvattende garantie, terwijl voor de overige operaties van de EIB alleen het politieke risico is gedekt.

5.1.2 Overige verstrekte garanties

	31.12.2011	31.12.2010
Financieringsfaciliteit met risicodeling	726	161
Garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten	39	11
MEDA: Marokkaanse garanties	17	17
Totaal	782	189

Financieringsfaciliteit met risicodeling

Onder de financieringsfaciliteit met risicodeling wordt de bijdrage van de Commissie gebruikt om voorzieningen aan te leggen voor financiële risico's in verband met leningen en garanties die door de EIB worden gegeven aan onderzoeksprojecten die daarvoor in aanmerking komen. In totaal heeft de Commissie maximaal 1 miljard EUR begroot voor de periode 2007-2013, waarvan maximaal 800 miljoen EUR komt uit het specifieke programma „Samenwerking” en maximaal 200 miljoen EUR uit het specifieke programma „Capaciteiten”. De EIB heeft er zich toe verbonden hetzelfde bedrag te verstrekken.

Per 31 december 2011 had de Commissie 776 miljoen EUR bijgedragen aan de financieringsfaciliteit met risicodeling. Die waren door de EIB belegd in obligaties (reële waarde 547 miljoen EUR op 31 december 2011) en termijndeposito's (240 miljoen EUR). Het hierboven als voorwaardelijke verplichting opgevoerde bedrag van 726 miljoen EUR is het geschatte maximale verlies op 31 december 2011 dat de Commissie zou lijden ingeval van wanprestaties inzake leningen of garanties die door de EIB in het kader van de financieringsfaciliteit met risicodeling zijn verstrekt. Hierbij zij aangetekend dat het risico van de Commissie beperkt is tot het bedrag van haar bijdrage aan de faciliteit.

Garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten

Het garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten verstrekt garanties om het ontvangstenrisico in de eerste fase van de Ten-T-vervoerprojecten te verminderen. De garantie moet meer specifiek stand-bykredietlijnen volledig dekken, die alleen kunnen worden opgevraagd wanneer de kasstromen van het project ontoereikend zijn om bevoorrechte schulden te dekken. Het instrument is een gezamenlijk financieel product van de Commissie en de EIB, ten behoeve waarvan voor de periode 2007-2013 500 miljoen EUR uit de EU-begroting is toegewezen bij de Ten-T-verordening. De EIB zal nog eens 500 miljoen EUR toewijzen, zodat het instrument in totaal over 1 miljard EUR zal kunnen beschikken.

Per 31 december 2011 had de Commissie 155 miljoen EUR bijgedragen aan het garantie-instrument. Die waren door de EIB belegd in obligaties (reële waarde 97 miljoen EUR op 31 december 2011) en termijn-deposito's (57 miljoen EUR). Eind 2011 was voor 519 miljoen EUR aan leningen aangegaan, die dus door de garantie zijn gedekt. Het als voorwaardelijke verplichting opgevoerde bedrag van 39 miljoen EUR is het geraamde maximale verlies op 31 december 2011 dat de Commissie zou lijden ingeval de leningen die door de EIB in het kader van het garantie-instrument zijn verstrekt, niet zouden worden terugbetaald. Het betreft hier 7,5% van de totale gegarandeerde sommen. Hierbij zij aangetekend dat het risico van de Commissie beperkt is tot het bedrag van haar bijdrage aan het instrument.

De activa van de financieringsfaciliteit met risicodeling en het garantie-instrument voor leningen voor TEN-T-projecten zijn in de balans van de Commissie opgenomen als voor verkoop beschikbare activa op korte termijn (zie toelichting 2.9) en kasmiddelen (toelichting 2.13).

MEDA

Als onderdeel van het MEDA-programma heeft de Commissie een garantiemechanisme gecreëerd via een speciaal fonds, dat zal ten goede komen aan twee Marokkaanse organisaties, namelijk de Caisse Centrale de Garantie en het Fonds Dar Ad-Damane. Op 31 december 2011 viel er 17 miljoen EUR onder de garantie van de Commissie.

5.2 GELDBOETEN

Deze bedragen betreffen door de Commissie opgelegde geldboeten voor inbreuken op de mededingingsregels die voorlopig zijn betaald en waartegen ofwel beroep is aangetekend of waarvan niet bekend is of er beroep tegen zal worden aangetekend. Deze voorwaardelijke verplichting zal behouden blijven totdat in de zaak definitief uitspraak is gedaan door het Hof van Justitie. De rente op voorlopige betalingen wordt opgenomen in het economisch resultaat van het jaar en tevens als een voorwaardelijke verplichting vanwege de onzekerheid of de Commissie recht heeft op deze bedragen.

5.3 AANHANGIGE RECHTSZAKEN ELGF, PLATTELANDSONTWIKKELING EN PRETOETREDING

Dit zijn voorwaardelijke verplichtingen tegenover de lidstaten in verband met de ELGF-conformiteitsbesluiten en de financiële correcties voor plattelandsontwikkeling en pretoetreding, waarover het Hof van Justitie nog geen uitspraak heeft gedaan. De vaststelling van het definitieve bedrag van de verplichting alsook het jaar waarin het effect van een succesvol beroep ten laste van de begroting zal komen, zijn afhankelijk van de duur van de procedure voor het Hof van Justitie.

5.4 COHESIE-ACTIES – AANHANGIGE RECHTSZAKEN

Dit zijn voorwaardelijke verplichtingen tegenover de lidstaten in verband met acties in het kader van het cohesiebeleid, waarover het Hof van Justitie nog geen uitspraak heeft gedaan of waarvoor het nog een mondelinge hoorzitting moet vaststellen.

5.5 BEDRAGEN MET BETREKKING TOT RECHTSZAKEN EN ANDERE GESCHILLEN

Deze rubriek heeft betrekking op twee schadevergoedingszaken die momenteel tegen de Commissie zijn ingeleid, op andere rechtsgeschillen en de geraamde gerechtskosten. Opgemerkt zij dat de eiser in een schadevordering krachtens artikel 288 van het EG-Verdrag moet aantonen dat de instelling een rechtsregel waarbij aan particulieren rechten worden verleend, op voldoende ernstige wijze heeft geschonden, dat hij zelf reële schade heeft geleden en dat er een rechtstreeks causaal verband bestaat tussen de onwettige handeling en de schade.

ANDERE SIGNIFICANTE VERMELDINGEN

VASTLEGGINGEN MET BETREKKING TOT NOG NIET GEBRUIKTE KREDIETEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten	165 236	155 642

De RAL („Reste à Liquider”) is een bedrag dat de uitstaande vastleggingen vertegenwoordigt waarvoor nog geen betalingen en/of vrijmakingen zijn gedaan. Dit is het normale gevolg van het bestaan van meerjarenprogramma's. Op 31 december 2011 was met de RAL een bedrag van in totaal 207 443 miljoen EUR gemoeid. Dit bedrag bestaat uit de budgettaire RAL verminderd met de daarmee verband houdende bedragen die in de economische resultatenrekening 2011 zijn opgenomen als uitgaven.

SIGNIFICANTE JURIDISCHE VERBINTENISSEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Structuurmaatregelen	142 916	210 638
Protocollen met de mediterrane landen	264	263
Visserijovereenkomsten	37	130
Galileo-programma	320	513
GMES-programma	400	390
TEN-T	3 416	3 530
Overige contractuele verbintenissen	4 493	3 920
Totaal	151 846	219 384

Deze verplichtingen zijn het gevolg van juridische verbintenissen op lange termijn die door de Commissie werden aangegaan voor bedragen die nog niet door vastleggingskredieten waren gedekt. Het kan gaan om meerjarige programma's zoals structurele maatregelen of om bedragen die de Europese Commissie in de toekomst zal moeten betalen uit hoofde van administratieve contracten die op de balansdatum bestaan (bv. voor het verstrekken van diensten als beveiliging, poetsen enz., maar ook contractuele verbintenissen in verband met specifieke projecten zoals bouwwerken).

Structurele maatregelen

De onderstaande tabel toont een vergelijking tussen de juridische verbintenissen waarvoor nog geen bedragen in de begroting zijn vastgelegd en de maximale vastleggingen van de bedragen die opgenomen zijn in het financieel kader 2007-2013:

	<i>miljoen EUR</i>				
	Bedragen van de financiële vooruitzichten 2007-2013 (A)	Gesloten juridische verbintenissen (B)	Begrotingsvastleggingen 2007-2011 (C)	Juridische verbintenissen min begrotingsvastleggingen (=B-C)	Maximum vastleggingen (= A - C)
Middelen voor het cohesiebeleid	347 550	347 542	240 438	107 104	107 112
Natuurlijke hulpbronnen	100 549	100 545	69 818	30 727	30 731
Instrument voor pretoetredingssteun	11 259	8 162	6 186	1 976	5 073
Totaal	459 358	456 249	316 442	139 807	142 916

Protocollen met de mediterrane landen

Deze vastleggingen hebben betrekking op financiële protocollen met mediterrane landen die geen lid van de EU zijn. Het opgenomen bedrag is het verschil tussen het totale bedrag van de ondertekende protocollen en het bedrag van de in de rekeningen opgenomen budgettaire verplichtingen. Deze protocollen zijn internationale verdragen die niet kunnen worden afgewikkeld zonder de overeenstemming van beide partijen, hoewel de procedure hiervoor reeds is ingezet.

Visserijovereenkomsten

Dit zijn verrichtingen met derde landen uit hoofde van internationale visserijovereenkomsten.

Galileo-programma

Dit zijn bedragen die zijn vastgelegd voor het Galileo-programma voor de ontwikkeling van een Europees wereldwijd systeem voor navigatie per satelliet – zie ook toelichting 2.2.

GMES-programma

De Commissie heeft een contract gesloten met de ESA voor de periode van 2008 tot 2013 voor de tenuitvoerlegging van de ruimtecomponent van de wereldwijde monitoring voor milieu en veiligheid (GMES). Het totale indicatieve bedrag voor die periode bedraagt 728 miljoen EUR.

TEN-T-verbintenissen

Dit bedrag heeft betrekking op subsidies op het gebied van het trans-Europese vervoersnetwerk (TEN-T) voor de periode 2007-2013. Het programma is van toepassing op projecten die zijn vastgesteld voor de ontwikkeling van een trans-Europees vervoersnetwerk om zowel infrastructuurprojecten als projecten voor onderzoek en ontwikkeling te steunen om de integratie van nieuwe technologieën en innovatieve processen op de uitrol van nieuwe vervoersinfrastructuur aan te moedigen. Het totale indicatieve bedrag voor dit programma bedraagt 8 013 miljoen EUR.

Overige contractuele verbintenissen

De opgegeven bedragen stemmen overeen met bedragen waarvoor verplichtingen zijn aangegaan die nog in de loop van de contracten moeten worden betaald. Het grootste hier opgenomen bedrag is 2 572 miljoen EUR in verband met de aankoopregelingen van het Agentschap Fusion for Energy in het kader van het ITER-project. Het tweede meest significante bedrag is 438 miljoen EUR betreffende bouwcontracten van het Parlement.

6. FINANCIËLE CORRECTIES EN TERUGVORDERINGEN

6.1 INLEIDING

In deze toelichting wordt een overzicht gegeven van de wijze waarop ontdekte fouten en onregelmatigheden worden rechtgezet, in het bijzonder in dat deel van de EU-begroting dat onder gedeeld beheer wordt uitgevoerd (zijnde ongeveer 80% van de totale begroting). Bij gedeeld beheer doet de Commissie een beroep op de lidstaten om EU-programma's uit te voeren, d.w.z. dat zij de EU-bijdrage overmaakt aan de lidstaten, gewoonlijk aan een welbepaald betaalorgaan, dat vervolgens verantwoordelijk is voor de betalingen aan de begunstigden. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen, opsporen en corrigeren van fouten en onregelmatigheden van de begunstigden berust bij de lidstaten, terwijl de Europese Commissie toezicht houdt op het geheel (d.w.z. zich ervan vergewist dat de beheers- en controlesystemen van de lidstaten naar behoren functioneren).

Deze toelichting betreft alleen de financiële correcties en terugvorderingen die op EU-niveau worden uitgevoerd. De correcties die door de lidstaten worden uitgevoerd na hun eigen audits worden niet in het boekhoudsysteem van de Commissie geregistreerd omdat de lidstaten de betrokken bedragen kunnen hergebruiken voor uitgaven die wel aan de regels voldoen. De lidstaten wordt niettemin verzocht de Commissie actuele informatie te verstrekken over inhoudingen, terugvorderingen en nog niet afgehandelde terugvorderingen betreffende de structuurfondsen, en de EU-correcties apart te behandelen in de rapportage over de periode 2007-2013 om overlappingsen te voorkomen. Deze informatie wordt hieronder echter niet vermeld wegens redenen die verband houden met de betrouwbaarheid: er blijven immers twijfels bestaan over de kwaliteit en de volledigheid van de gegevens die door sommige lidstaten en/of voor sommige programma's worden ingediend, wat blijkt uit de preliminaire bevindingen van EU-controles inzake terugvorderingen die in de lidstaten zijn verricht.

6.1.1 Financiële correcties

Financiële correcties zijn het belangrijkste middel om bij gedeeld beheer fouten en onregelmatigheden recht te zetten. Zij worden door de Europese Commissie toegepast om uitgaven die niet conform de geldende wet- en regelgeving zijn gedaan, van financiering door de EU uit te sluiten. Zij kunnen eveneens worden toegepast nadat in de beheers- en controlesystemen van de lidstaten ernstige tekortkomingen zijn geconstateerd. Het uiteindelijke doel van dit correctiemechanisme is te waarborgen dat alle door de lidstaten gedeclareerde uitgaven (op basis waarvan de EU-bijdrage wordt betaald) wettig en regelmatig zijn. De afgifte van een invorderingsopdracht door de Commissie om onterecht betaalde bedragen terug te vorderen, is maar één van de middelen om financiële correcties uit te voeren.

De verwerking van financiële correcties verloopt volgens drie grote stappen:

(1) Hangende financiële correcties:

De raming van dit bedrag is als volgt vastgesteld:

- Voor **landbouw en plattelandontwikkeling** is het bedrag van de hangende financiële correcties gebaseerd op een raming van het bedrag van de uitgaven die waarschijnlijk door toekomstige conformiteitsbesluiten van EU-financiering zullen worden uitgesloten. Aangezien ELGF-correcties per begrotingsjaar van uitgave worden vastgesteld, is het mogelijk om het gemiddelde van de financiële correcties per afgesloten begrotingsjaar te berekenen en dit percentage te extrapoleren naar recentere begrotingsjaren, waarvoor de controles nog aan de gang zijn. De betrouwbaarheid van deze methode wordt voortdurend geëvalueerd door het geraamde bedrag te vergelijken met de resultaten van de conformiteitscontroles die in de betrokken jaren worden voltooid.
- Voor het **cohesiebeleid** is het voor **hangende** financiële correcties vermelde bedrag gebaseerd op controlebevindingen van de Commissie en van de Europese Rekenkamer of OLAF, die van het bevoegde directoraat-generaal de nodige follow-up krijgen in de vorm van een procedure op tegenspraak met de betrokken lidstaten. Dit is de beste conservatieve raming, waarbij rekening is gehouden met de stand van zaken van de follow-up van de controles en de verzonden definitieve standpunten (of aankondigingen van schorsingen) op 31 december 2011. Dit bedrag zal zeker nog wijzigen na de procedures op tegenspraak, waarin de lidstaten verder bewijsmateriaal voor hun claims kunnen indienen.

(2) Besloten/bevestigde financiële correcties:

Het bedrag van de financiële correctie is vastgesteld en definitief, hetzij „**besloten**” in een besluit van de Commissie, hetzij „**bevestigd**” (d.w.z. aanvaard) door de lidstaat. Voor **landbouw en plattelandontwikkeling** zijn voor de periode 2007-2013 het ELGF (het Europees Landbouwgarantiefonds) en het ELFPO (het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling) in de plaats gekomen van het EOGFL (het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw, dat in de periode 2000-2006 bestond). Financiële correctiebesluiten worden voornamelijk vastgesteld na verificatie van de door de lidstaten gedeclareerde uitgaven, waarvoor de volgende procedures ter goedkeuring van de rekeningen worden gevolgd:

- een jaarlijks financieel goedkeuringsbesluit van de Commissie waarbij de jaarrekeningen van de betaalorganen formeel worden aanvaard op basis van beheerscontroles en certificeringen, dat ook een financieel goedkeuringsbesluit omvat wegens niet-naleving van de betalingstermijnen. Er kunnen dan ook financiële correcties worden vastgesteld voor betalingen die de wettelijke of reglementaire termijnen niet naleven;
- een meerjarige conformiteitsgoedkeuring van de Commissie waarbij wordt nagegaan of de door een lidstaat gedeclareerde uitgaven conform de EU-regelgeving zijn gedaan.

Voor het **cohesiebeleid** zijn besloten/bevestigde financiële correcties het gevolg van EU-controles en -audits door de Commissie, de Europese Rekenkamer of OLAF.

(3) **Uitgevoerde financiële correcties:**

Financiële correcties in het kader van het **ELGF** worden altijd **uitgevoerd** door aftrek van de maandelijksse declaraties. Voor **plattelandontwikkeling** worden financiële correcties uitgevoerd door invorderingsopdrachten af te geven.

Voor het **cohesiebeleid** worden financiële correcties als volgt **uitgevoerd**:

- (a) (a) indien de lidstaat het niet eens is met de door de Commissie vereiste of voorgestelde correctie na een formele procedure op tegenspraak met de lidstaat die gepaard gaat met de opschorting van betalingen voor het programma, beschikt de Commissie over drie maanden vanaf een formeel gesprek met de lidstaat (zes maanden voor programma's 2007-2013) om een formeel besluit tot financiële correctie vast te stellen en een **invorderingsopdracht** af te geven om terugbetaling van de lidstaat te verkrijgen. Het gevolg is een nettovermindering van de EU-bijdrage aan het specifieke operationele programma waarop de financiële correctie slaat (geen mogelijkheid voor de lidstaten om het gecorrigeerde bedrag voor andere subsidiabele acties te hergebruiken);
- (b) (b) indien de correctie wordt aanvaard, brengt de lidstaat het bedrag in mindering op een volgende betalingsaanvraag aan de Commissie als de terugvorderingsprocedure op nationaal niveau nog niet is voltooid (**af trek**). Als de terugvorderingsprocedure op nationaal niveau is voltooid, wordt het bedrag effectief van de begunstigde teruggevorderd (**terugvordering op nationaal niveau**). In beide gevallen (af trek of terugvordering op nationaal niveau, door de lidstaat in mindering gebracht op een volgende betalingsaanvraag) is het door de geldende regelgeving toegestaan om onregelmatige uitgaven te vervangen door andere, subsidiabele uitgaven (het gecorrigeerde bedrag kan voor andere subsidiabele acties met regelmatige uitgaven worden hergebruikt). In die gevallen is er geen effect in de rekeningen van de Commissie, aangezien de EU-financiering van een specifiek programma niet wordt verminderd. Op die manier worden de financiële belangen van de EU tegen onregelmatigheden en fraude beschermd. Het valideren van, al naargelang het geval, de invorderingsopdracht of de betalingsaanvraag door de ordonnateur in het boekhoudsysteem is een noodzakelijke bewerking om de uitvoering van financiële correcties vast te stellen. In het geval van een invorderingsopdracht wordt de uitvoering opgenomen bij de afgifte ervan vóór de ontvangst, aangezien invorderingsopdrachten met betrekking tot financiële correcties tegen lidstaten worden afgegeven en altijd vóór of op de vervaldag worden betaald, of met latere betalingen worden verrekend;
- (c) (c) indien een programma afgesloten is en de lidstaat de middelen dus niet kan hergebruiken, wordt de financiële correctie ofwel **in mindering gebracht** op de laatste betalingsaanvraag van de lidstaat, ofwel wordt het overeenkomstige bedrag door de Commissie **vrijgemaakt**.

6.1.2 **Teruggevorderde bedragen**

Terugvordering van bedragen is één van de middelen om financiële correcties uit te voeren, maar verdient een afzonderlijke vermelding omdat er daadwerkelijk middelen terug naar de begroting keren (of daarmee worden verrekend).

Invorderingsopdrachten worden overeenkomstig het Financieel Reglement door de ordonnateur opgesteld voor onterecht betaalde bedragen. De terugbetaling geschiedt door middel van rechtstreekse overschrijving door de schuldenaar (bv. een lidstaat) of door verrekening met andere bedragen die de Commissie aan de lidstaat verschuldigd is. Het Financieel Reglement voorziet ook in procedures voor de inning van late invorderingsopdrachten, waarvoor een specifieke follow-up door de rekenplichtige van de Commissie geldt.

Voor **landbouw** zijn de lidstaten verplicht fouten en onregelmatigheden op te sporen en onterecht betaalde bedragen terug te vorderen overeenkomstig de nationale voorschriften en procedures. Bedragen die in het kader van het ELGF van de begunstigten worden teruggevorderd, worden na inhouding van (gemiddeld) 20% door de lidstaten overgemaakt aan de Commissie, die ze als ontvangsten in de economische resultatenrekening boekt. Voor het ELFPO worden de teruggevorderde bedragen in mindering gebracht op de volgende betalingsaanvraag voordat die aan de diensten van de Commissie wordt gezonden, zodat het betrokken bedrag voor het programma kan worden hergebruikt. Wanneer een lidstaat niet tot terugvordering overgaat of geen spoed zet achter zijn maatregelen, kan de Commissie besluiten om in te grijpen en de betrokken lidstaat een financiële correctie op te leggen.

Voor het **cohesiebeleid** zijn de lidstaten (en niet de Commissie) in de eerste plaats verantwoordelijk voor het bij de begunstigten terugvorderen van onterecht betaalde bedragen, eventueel verhoogd met achterstandsrente. De door de lidstaten teruggevorderde bedragen worden in deze toelichting niet vermeld, alleen de financiële correcties die door de Commissie zijn opgelegd. Voor de periode 2007-2013 zijn de lidstaten

wettelijk verplicht duidelijke en gestructureerde gegevens aan de Commissie mee te delen over de vóór de voltooiing van de nationale terugvorderingsprocedure aan de cofinanciering onttrokken bedragen en de op nationaal niveau daadwerkelijk van begunstigen teruggevorderde bedragen.

6.1.3 Opschortingen en onderbrekingen van betalingen

Overeenkomstig de sectorale wet- en regelgeving kan de Commissie ook:

- de betalingstermijn van programma's 2007-2013 **onderbreken** gedurende maximaal zes maanden als:
 - (a) zij over bewijs beschikt dat de beheers- en controlesystemen van de betrokken lidstaat ernstige tekortkomingen vertonen;
 - (b) de diensten van de Commissie aanvullende verificaties moet verrichten naar aanleiding van informatie dat uitgaven in een gecertificeerde uitgavenstaat verband houden met een ernstige onregelmatigheid ten aanzien waarvan geen corrigerende maatregelen zijn genomen;
- een tussentijdse betaling aan een lidstaat uit hoofde van programma's 2000-2006 en 2007-2013 geheel of gedeeltelijk **opschorten** in de volgende drie gevallen:
 - (a) zij beschikt over bewijs dat het beheers- en controlesysteem van het programma ernstige tekortkomingen vertoont en de lidstaat niet de nodige corrigerende maatregelen heeft genomen; of
 - (b) uitgaven in een gecertificeerde uitgavenstaat houden verband met een ernstige onregelmatigheid ten aanzien waarvan geen corrigerende maatregelen zijn genomen; of
 - (c) er is sprake van een ernstig verzuim van de lidstaat wat betreft zijn beheers- en controleverplichtingen.

Wanneer de lidstaat niet de nodige maatregelen treft, kan de Commissie een financiële correctie opleggen.

6.1.4 Overige beheersvormen

Wat betreft het deel van de EU-begroting dat onder direct beheer valt, worden uitgaven die niet volgens de geldende regels en voorschriften zijn gedaan, via een invorderingsopdracht van de Commissie teruggevorderd of in mindering gebracht op de volgende kostenstaat. Als de aftrek rechtstreeks door de begunstigde wordt gedaan in de kostenstaat, kan die informatie niet in het boekhoudsysteem van de Commissie worden opgenomen. De verantwoordelijkheid voor het terugvorderen van onterecht betaalde bedragen die onder gedecentraliseerd en indirect gecentraliseerd beheer vallen, berust bij de lidstaten, derde landen of agent-schappen. Ook bij gezamenlijk beheer kunnen correctiemechanismen worden toegepast die zijn vastgesteld in de met internationale organisaties gesloten overeenkomsten.

Opmerking: alle cijfers zijn afgerond tot miljoenen euro. Daardoor kan het lijken alsof sommige cijfers in deze tabellen niet correct zijn opgeteld. Een „0” staat voor bedragen van minder dan 500 000 EUR. Bedragen die nul zijn, worden aangeduid met een streepje („-”).

6.2 OVERZICHTSTABELLEN

In 2011 besloten/bevestigde financiële correcties en terugvorderingen

	Toelichting	2011	2010
<i>miljoen EUR</i>			
Financiële correcties:			
Landbouw en plattelandontwikkeling	6.3.1	733	1 128
Cohesiebeleid	6.4.1	673	925
Overige	6.5	0	0
Subtotaal financiële correcties		1 406	2 053
Terugvorderingen			
Landbouw en plattelandontwikkeling	6.3.1	335	292
Cohesiebeleid	6.4.4	50	24

miljoen EUR			
	Toelichting	2011	2010
Overige	6.5	377	301
Subtotaal terugvorderingen		762	617
Totaal in 2011 besloten/bevestigd		2 168	2 670

In 2011 uitgevoerde financiële correcties en terugvorderingen

miljoen EUR			
	Toelichting	2011	2010
Financiële correcties:			
Landbouw en plattelandsontwikkeling	6.3.2	483	814
Cohesiebeleid	6.4.2	624	737
Overige	6.5	0	0
Subtotaal financiële correcties		1 107	1 551
Terugvorderingen			
Landbouw en plattelandsontwikkeling	6.3.2	339	286
Cohesiebeleid	6.4.4	48	25
Overige	6.5	346	274
Subtotaal terugvorderingen		733	585
Totaal in 2011 uitgevoerd		1 840	2 136

6.3 FINANCIËLE CORRECTIES EN TERUGVORDERINGEN VOOR LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING

6.3.1 In 2011 besloten financiële correcties en terugvorderingen

miljoen EUR		
	2011	2010
ELGF:		
Financiële goedkeuring en niet-nageleefde betalingstermijnen	(63)	33
Conformiteitsgoedkeuring	728	1 022
Plattelandsontwikkeling:		
OIPO 2000-2006	3	49
SAPARD 2000-2006	6	3
ELFPO 2007-2013	58	20
Subtotaal financiële correcties	733	1 128
ELGF:		
ELGF - onregelmatigheden	174	178
Plattelandsontwikkeling:		
OIPO – terugvorderingen	8	10
SAPARD – terugvorderingen	30	5
ELGF - onregelmatigheden	123	98
Subtotaal terugvorderingen	335	292
Totaal	1 068	1 420

Zie bijlage 1 voor een uitsplitsing van de ELGF-bedragen per lidstaat.

Alle bovenvermelde bedragen zijn opgenomen in de economische resultatenrekening van de Commissie.

De daling in de procedures van de conformiteitsgoedkeuring in 2011 volgt op een eerdere stijging tussen 2009 en 2010. In 2010 was het bedrag was uitzonderlijk hoog, omdat de procedures die in het jaar waren besloten, een grote niet-uitgevoerde goedkeuringsprocedure van 471 miljoen EUR omvatten, die voor het einde van het jaar werd besloten en in 2011 ten uitvoer werd gelegd. De bedragen van de procedures die voor 2011 zijn besloten, bereiken nu vergelijkbare niveaus als in 2009 en daarvoor.

Het negatieve bedrag van financiële goedkeuring van 63 miljoen EUR vertegenwoordigt bedragen die aan bepaalde lidstaten (voornamelijk Italië en het Verenigd Koninkrijk) zijn uitgekeerd en die hoger zijn dan de bedragen die voor het jaar moeten worden teruggevorderd.

De bedragen die voor plattelandsontwikkeling zijn gerapporteerd in de besloten/bevestigde financiële correcties, en in de uitgevoerde financiële correcties hieronder, omvatten ook terugvorderingen van onregelmatigheden ten belope van 0,2 miljoen EUR in 2011 (in 2010: 3 miljoen EUR). Deze bedragen vertegenwoordigen de sommen die de Europese Commissie heeft geïnd na de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen door de lidstaten.

6.3.2 In 2011 uitgevoerde financiële correcties en terugvorderingen

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
ELGF:		
Financiële goedkeuring en niet-nageleefde betalingstermijnen	(63)	33
Conformiteitsgoedkeuring	506	728
Plattelandsontwikkeling:		
OIPO 2000-2006	3	49
SAPARD 2000-2006	6	3
ELFPO 2007-2013	31	0
Subtotaal financiële correcties	483	814
ELGF:		
ELGF - onregelmatigheden	178	172
Plattelandsontwikkeling:		
TRDI – terugvorderingen	8	10
SAPARD – terugvorderingen	30	5
ELGF - onregelmatigheden	123	98
Subtotaal terugvorderingen	339	286
Totaal	822	1 101

Zie bijlage 2 voor een uitsplitsing van de ELGF-bedragen per lidstaat.

6.3.3 Financiële correcties – cumulatieve cijfers

Besloten financiële correcties ELGF – cumulatieve cijfers 1999 - 2011

	<i>miljoen EUR</i>	
	Eind 2011	Eind 2010
ELGF-procedure voor goedkeuring van de rekeningen:	7 717	7 035

Zie bijlage 3 voor een uitsplitsing van de cumulatieve ELGF-goedkeuringsbedragen per lidstaat.

De cumulatieve bedragen voor 2011 stemmen overeen met de bedragen voor de conformiteitsgoedkeuringsbesluiten nr. 1 tot en met nr. 36 tot 15 oktober 2011, wat het einde is van het ELGF-begrotingsjaar. De in kalenderjaar 2011 besloten bedragen beliepen 728 miljoen EUR (zie toelichting 6.3.1) en zij omvatten 682 miljoen EUR als het in begrotingsjaar 2011 besloten bedrag, wat overeenstemt met het verschil tussen de cumulatieve cijfers eind 2011 en de cumulatieve cijfers eind 2010 van bovenstaande tabel.

Opgemerkt zij dat alle conformiteitsgoedkeuringsbesluiten formeel zijn aangenomen bij besluit van de Commissie, terwijl financiële goedkeuringsbesluiten gewoonlijk meer tijd in beslag nemen en de komende jaren effect zullen hebben.

Besloten financiële correcties plattelandontwikkeling – cumulatieve cijfers 2000 - 2011

miljoen EUR

	Eind 2011	Eind 2010
Financiële correcties plattelandontwikkeling:		
OIPO 2000-2006	64	61
SAPARD 2000-2006	24	17
ELFPO 2007-2013	79	21
Totaal	167	98

6.3.4 Hangende financiële correcties en terugvorderingen

Hangende financiële correcties

miljoen EUR

	Hangende financiële correcties op 31.12.2010	Nieuwe hangende financiële correcties in 2011	In 2011 besloten financiële correcties	Bijstellingen van besloten of hangende financiële correcties op 31.12.2010	Hangende financiële correcties op 31.12.2011
ELGF:					
ELGF – toekomstige conformiteits- en financiële besluiten	2 288	573	(665)	8	2 204
Plattelandontwikkeling:					
OIPO 2000-2006	7	29	(3)	1	34
SAPARD 2000-2006	68	36	(6)	(20)	77
ELFPO 2007-2013	123	179	(58)	261	505
Totaal hangende financiële correcties	2 486	818	(732)	250	2 821

Het bedrag van de hangende financiële correcties betreffende het ELGF eind 2011 weerspiegelt de consolidatie van de methode voor de raming van toekomstige conformiteitsbesluiten.

De SAPARD- en OIPO-programma's komen in de afsluitingsfase, wat de daling van het bedrag aan hangende financiële correcties verklaart.

Voor het ELFPO valt de stijging voornamelijk toe te schrijven aan een wijziging van de ramingsmethode. Tot vorig jaar was de gebruikte extrapolatiemethode gebaseerd op historische gegevens, dat wil zeggen echte zaken die voor het ELGF 2000-2006 waren geopend. Die raming werd dan vergeleken met het aantal echte zaken dat voor de eerste jaren van de ELFPO-programma's werd geopend. Vorig jaar bleek echter dat deze methode lagere bedragen opleverde dan die van de geopende zaken. De extrapolatiemethode werd derhalve aangepast en afgestemd op die van het ELGF, aangezien beide fondsen in feite dezelfde goedkeuringsprocedures hebben. De als hangend gerapporteerde bedragen geven nu een meer realistisch beeld van toekomstige financiële correcties.

Hangende terugvorderingen

<i>miljoen EUR</i>					
	Hangende terugvorderingen op 31.12.2010	Nieuwe hangende terugvorderingen in 2011	In 2011 besloten terugvorderingen	Bijstellingen van besloten of hangende terugvorderingen op 31.12.2010	Hangende terugvorderingen op 31.12.2011
ELGF:					
ELGF - onregelmatigheden	323	199	(174)	(95)	253
Plattelandsontwikkeling:					
OIPO 2000-2006	7	6	(8)	7	12
SAPARD 2000-2006	94	6	(30)	(19)	50
ELFPO 2007-2013	22	65	(123)	81	45
Totaal hangende terugvorderingen	446	275	(335)	(26)	360

6.4 FINANCIËLE CORRECTIES EN TERUGVORDERINGEN BETREFFENDE HET COHESIEBELEID

6.4.1 In 2011 besloten/bevestigde financiële correcties

In 2011 besloten/bevestigde financiële correcties per programmeringsperiode

<i>miljoen EUR</i>		
	2011	2010
Cohesiebeleid (EU-acties)		
— Programma's 1994-1999	13	136
— Programma's 2000-2006	440	788
— Programma's 2007-2013	220	2
Totaal	673	925

Zie bijlage 4 voor een uitsplitsing van deze bedragen per lidstaat.

Voor de programmeringsperiode 1994-1999 werden in 2011 zeer weinig financiële correcties gerapporteerd, omdat de grote meerderheid van de programma's afgesloten is. Dit cijfer zal in de toekomst blijven dalen. Voor de programmeringsperiode 2000-2006 zijn tijdens het afsluitingsproces dat aan de gang is, financiële correcties gerapporteerd en bevestigd. Er worden echter nog controles verricht van afgesloten programma's. De stijging van het bedrag van besloten/bevestigde financiële correcties voor de verslagperiode 2007-2013 ten opzichte van vorig jaar, zal naar verwachting de komende jaren voortduren als gevolg van de aan de gang zijnde controles ter plaatse.

In 2011 besloten/bevestigde financiële correcties en de uitvoering ervan in 2011

miljoen EUR

	EFRO	CF	ESF	FIOV/EVF (1)	EOGFL Oriëntatie	TOTAAL
Financiële correcties 1994-1999:						
Uitgevoerd door vrijmaking/ aftrek bij afsluiting	6	—	—	—	—	6
Uitgevoerd via een invorderingsopdracht	2	—	1	0	1	4
Nog niet uitgevoerd	3	—	—	—	—	3
Subtotaal periode 1994-1999	11	—	1	0	1	13
Financiële correcties 2000-2006:						
Uitgevoerd door vrijmaking/ aftrek bij afsluiting	217	72	8	0	0	297
Uitgevoerd door de lidstaten	(10)	4	—	—	—	(6)
Uitgevoerd via een invorderingsopdracht	5	3	—	—	0	8
Nog niet uitgevoerd	199	(62)	0	3	—	140
Subtotaal periode 2000-2006	411	17	9	3	0	440
Financiële correcties 2007-2013:						
Uitgevoerd door vrijmaking/aftrek bij afsluiting	—	—	—	—	—	0
Uitgevoerd door de lidstaten	2	—	158	—	—	160
Uitgevoerd via een invorderingsopdracht	—	—	—	—	—	0
Nog niet uitgevoerd	0	—	59	—	—	59
Subtotaal periode 2007-2013	3	—	218	—	—	220
Totaal in 2011 besloten/bevestigde financiële correcties	424	17	227	3	1	673
Totaal in 2010 besloten/bevestigde financiële correcties	494	258	49	91	33	925

(1) EVF: het Europees Visserijfonds verving het financieringsinstrument voor de oriëntatie van de visserij (FIOV) voor de programmeringsperiode 2007-2013.

Van het in 2011 bevestigde totaalbedrag van 673 miljoen EUR heeft 233 miljoen EUR betrekking op in vorige jaren bevestigde maar nog niet eerder gerapporteerde bedragen, en op bijstellingen van eerder gerapporteerde bedragen. Dit valt toe te schrijven aan, enerzijds, het extracomptabele karakter van het dossierbeheer van financiële correcties, waardoor het mogelijk is dat nieuwe zaken pas in een latere fase worden gerapporteerd en, anderzijds, zaken waarin het definitieve bedrag van een financiële correctie die tijdens het operationele programma is opgelegd, pas bij de afsluiting bekend is.

De gedurende het jaar besloten/bevestigde en via een invorderingsopdracht van de Commissie uitgevoerde (d.w.z. cash aan de Commissie terugbetaalde) financiële correcties bedragen 12 miljoen EUR, waarvan 4 miljoen EUR voor de periode 1994-1999 en 8 miljoen EUR voor de periode 2000-2006 (in 2010: 158 miljoen EUR). Te vermelden is dat uitvoering via een invorderingsopdracht maar een beperkt gedeelte van de totale financiële correcties uitmaakt (in 2011 ging het om minder dan 3% van het uitgevoerde bedrag), doordat de sectorale wet- en regelgeving voorziet in de mogelijkheid voor de lidstaten om tijdens de tenuitvoerlegging van het programma de door de Commissie voorgestelde financiële correcties te aanvaarden en het geld van de onregelmatige uitgaven te gebruiken voor regelmatige (maar bij afsluiting kan de lidstaat niet langer andere uitgaven indienen om de onregelmatige te vervangen), zodat de Commissie geen invorderingsopdracht hoeft af te geven. De Commissie geeft slechts invorderingsopdrachten af wanneer de lidstaat de financiële correctie verwerpt en de Commissie een formeel besluit over de correctie moet nemen, of wanneer een programma wordt afgesloten en de door de Commissie opgelegde financiële correctie hoger is dan het door de lidstaat gevraagde bedrag.

Voor het EFRO blijven de bedragen van de correcties voor 2011 voornamelijk betrekking hebben op de programma's 2000-2006 met de aan de gang zijnde afsluiting: na de analyse van de afsluitingsverklaringen zijn de correcties op basis van extrapolaties van de *restrisco's* voor de afzonderlijke programma's in 2011 bevestigd. In 2012 zullen de correcties worden voortgezet. Financiële correcties bij afsluiting brengen een nettovermindering van de EU-financiering mee (dat wil zeggen vermindering van de te betalen eindbedragen of terugvordering van het bedrag als het te betalen eindbedrag minder belooft dan de correctie).

Voor het ESF heeft het grootste deel van het bedrag van de besloten/bevestigde financiële correcties in 2011 betrekking op de programmeringsperiode 2007-2013 omdat steeds meer controles voltooid geraken naarmate de tenuitvoerlegging van de programma's toeneemt. Voor de programmeringsperiode 2000-2006 is de vervanging van onregelmatige uitgaven door regelmatige door de lidstaat niet langer mogelijk. Omdat de programma's in de afsluitingsfase verkeren, hebben de lidstaten in de afsluitende stukken aangegeven of de financiële correcties in mindering zijn gebracht en deze bedragen zijn in de bovenstaande tabel gerapporteerd. Besloten/bevestigde financiële correcties voor de programmeringsperiode 1994-1999 hebben betrekking op ofwel financiële correcties na een besluit van de Commissie ofwel onregelmatigheden die de lidstaat na de afsluiting van het operationele programma heeft vastgesteld en die de Commissie terugvordert door afgifte van een invorderingsopdracht.

Voor het FIOV/EVF betreft het bedrag van 3 miljoen EUR aan besloten/bevestigde financiële correcties zowel het afsluitingsproces van bepaalde programma's als de voltooiing van controles van andere.

Voor het EOGFL-Oriëntatie zijn niet alle programma's afgesloten. In 2012 en 2013 zullen nog altijd financiële correcties worden gerapporteerd, weliswaar voor erg kleine bedragen.

Opgemerkt zij dat de bedragen die in de bovenstaande tabellen voor het EOGFL-Oriëntatie zijn opgenomen, ook de terugvorderingen van onregelmatigheden voor 2 miljoen EUR omvatten (in 2010: 3 miljoen EUR). Deze bedragen vertegenwoordigen de sommen die de Europese Commissie heeft geïnd via een besluit van de Commissie, na de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen door de lidstaat.

6.4.2 In 2011 uitgevoerde financiële correcties

In 2011 uitgevoerde financiële correcties per programmeringsperiode

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
Cohesiebeleid (EU-acties)		
— Programma's 1994-1999	32	476
— Programma's 2000-2006	432	259
— Programma's 2007-2013	160	2
Totaal	624	737

Zie bijlage 5 voor een uitsplitsing van deze bedragen per lidstaat.

Er zij op gewezen dat in de bovenstaande bedragen, met name voor de programmeringsperiode 2000-2006, niet is inbegrepen de totaliteit van de financiële correcties die door de lidstaten zijn meegedeeld in de aanvragen voor de eindbetaling welke de Commissie in 2010 ontving en momenteel worden gevalideerd. In dit stadium wordt de financiële correctie uitgevoerd door de lidstaat, die erop toeziet dat het bedrag van de financiële correctie wordt afgetrokken van het bedrag van de aanvraag voor de eindbetaling. In het kader van de afsluiting van programma's gelden voor de validering van aanvragen in het boekhoudsysteem door de ordonnateur echter langere wettelijke termijnen voordat deze volledig kunnen worden verwerkt en de Commissie betalingen kan doen. De vóór eind 2010 ontvangen en eind 2011 nog niet goedgekeurde betalingsaanvragen omvatten financiële correcties. Omdat deze betalingsaanvragen echter pas in 2012 en de daaropvolgende jaren zullen worden verwerkt, zal het bedrag van de uitgevoerde financiële correcties worden gerapporteerd na inspectie van alle afsluitende stukken en volledige validering van de gerelateerde financiële verrichtingen. De aan de gang zijnde controles ter plaatse zouden de komende jaren tot een toename van de correcties voor de huidige programmeringsperiode 2007-2013 moeten leiden.

In 2011 uitgevoerde financiële correcties (bevestigd/besloten in 2011 en in eerdere jaren)

miljoen EUR

	EFRO	CF	ESF	FIOV/EVF	EOGFL Oriëntatie	Totaal 2010
Financiële correcties voor de periode 1994-1999:						
Bevestigd in 2011	8	—	1	0	1	10
Bevestigd in eerdere jaren	22	—	0	—	0	22
Subtotaal periode 1994-1999	30	—	1	0	1	32
Financiële correcties voor de periode 2000-2006:						
Bevestigd in 2011	211	79	0	0	0	291
Bevestigd in eerdere jaren	175	35	19	(90)	—	140
Subtotaal periode 2000-2006	387	115	19	(90)	0	432
Financiële correcties voor de periode 2007-2013:						
Bevestigd in 2011	2	—	157	—	—	160
Bevestigd in eerdere jaren	0	—	1	—	—	1
Subtotaal periode 2007-2013	2	—	158	—	—	161
Totaal in 2011 uitgevoerde financiële correcties	419	115	178	(90)	1	624
Totaal in 2010 uitgevoerde financiële correcties	542	21	42	90	41	737

Van het bedrag van 624 miljoen EUR dat is gerapporteerd als in 2011 uitgevoerde financiële correcties was 212 miljoen EUR uitgevoerd in eerdere jaren, maar nog niet eerder gerapporteerd, alsook bijstellingen van eerder gerapporteerde bedragen, om dezelfde redenen als die welke in toelichting 6.4.1 zijn uitgelegd.

In 2011 uitgevoerde financiële correcties (per type uitvoering)

	<i>miljoen EUR</i>					
	EFRO	CF	ESF	FIOV/EVF	EOGFL Oriëntatie	TOTAAL
Financiële correcties voor de periode 1994-99:						
Uitgevoerd door vrijmaking/af trek bij afsluiting	23	—	—	—	—	23
Uitgevoerd via een invorderingsopdracht	7	—	1	0	1	9
Subtotaal periode 1994-1999	30	—	1	0	1	32
Financiële correcties voor de periode 2000-2006:						
Uitgevoerd door vrijmaking/af trek bij afsluiting	237	94	19	0	0	351
Vorderingen op de lidstaten	142	17	—	(90)	—	69
Uitgevoerd via een invorderingsopdracht	8	4	—	—	0	12
Subtotaal periode 2000-2006	387	115	19	(90)	0	432
Financiële correcties voor de periode 2007-2013:						
Uitgevoerd door vrijmaking/af trek bij afsluiting	—	—	—	—	—	0
Vorderingen op de lidstaten	2	—	158	—	—	160
Uitgevoerd via een invorderingsopdracht	—	—	—	—	—	0
Subtotaal periode 2007-2013	2	—	158	—	—	160
In 2011 verrichte financiële correcties betreffende het ELGF	419	115	178	(90)	1	624
In 2010 verrichte financiële correcties betreffende het ELGF	542	21	42	90	41	737

De gedurende het jaar besloten/bevestigde en via een invorderingsopdracht van de Commissie uitgevoerde (d.w.z. cash aan de Commissie terugbetaalde) financiële correcties bedragen 21 miljoen EUR, waarvan 9 miljoen EUR voor de periode 1994-1999 en 12 miljoen EUR voor de periode 2000-2006 (in 2010: 158 miljoen EUR). Om de in toelichting 6.3.1 gegeven redenen vertegenwoordigt uitvoering via een invorderingsopdracht slechts een zeer beperkt bedrag van de financiële correcties (namelijk 3% van het in 2011 uitgevoerde bedrag).

Voor het EFRO moet worden opgemerkt dat de in september 2010 ingediende aanvragen voor de eindbetaling nog moeten worden goedgekeurd zodat deze niet zijn opgenomen in de bovenstaande cijfers in verband met uitvoering, wat de betrekkelijk lagere uitvoeringspercentages van 65% en 78% voor respectievelijk het EFRO en het Cohesiefonds verklaart. Bijna alle uit te voeren bedragen houden verband met de aan de gang zijnde afsluiting van de programma's 2000-2006: 2,1 miljard EUR (van een uitstaand totaal van 2,2 miljard EUR) zijn opgenomen in de ontvangen aanvragen voor de eindbetaling voor het EFRO en het Cohesiefonds, maar zullen pas als uitgevoerd worden gerapporteerd wanneer de eindbetaling de komende maanden wordt goedgekeurd.

Voor het ESF houden alle financiële correcties die via de afgifte van een invorderingsopdracht zijn uitgevoerd, verband met de programmeringsperiode 1994-1999, aangezien die programma's afgesloten zijn. Voor de periode 2000-2006 zijn de correcties ofwel vastgesteld door de lidstaat in de afsluitende stukken, ofwel vastgesteld door de Commissie, die de lidstaat dan vraagt om te bevestigen dat die bedragen bij afsluiting in mindering moeten worden gebracht. Er worden derhalve geen invorderingsopdrachten afgegeven. Opgemerkt zij dat een groot aantal programma's zich nog steeds in de analysefase bevindt en bijgevolg zal het bedrag van de financiële correcties die bij afsluiting worden uitgevoerd de komende jaren stijgen na het huidige afsluitingsproces (analyse van de afsluitende stukken en financiële validering van de aanvraag voor de eindbetaling).

Voor het FIOV/EVF staat het negatieve bedrag van 90 miljoen EUR voor een bijstelling van verschillende financiële correcties voor Spanje, die in 2010 verkeerdelijk als uitgevoerd werden gerapporteerd. De lidstaat bracht de betrokken bedragen in mindering op aanvragen die in 2010 aan de Commissie werden toegezonden, doch die aanvragen maakten deel uit van de afsluitende stukken van dit programma en werden op 31 december 2010 nog door de Commissie verwerkt. Volgens de definitie van uitvoering wordt deze bijstelling in de cijfers voor 2011 opgenomen als een negatief bedrag.

6.4.3 Financiële correcties – cumulatieve cijfers en uitvoeringspercentage

Bevestigde/besloten financiële correcties – cumulatieve cijfers

	<i>miljoen EUR</i>				
	Periode 1994-1999	Periode 2000-2006	Periode 2007-2013	Totaal eind 2011	Totaal eind 2010
EFRO	1 769	4 575	4	6 348	5 924
Cohesiefonds	273	508	0	781	763
ESF	397	1 182	218	1 798	1 572
FIOV/EVF	100	99	0	198	195
EOGFL, afdeling Oriëntatie	125	41	0	166	165
Totaal	2 663	6 405	222	9 291	8 619

Zie bijlage 4 voor een uitsplitsing van het totaalbedrag per lidstaat.

Uitgevoerde financiële correcties – cumulatieve cijfers

	<i>miljoen EUR</i>				
	Periode 1994-1999	Periode 2000-2006	Periode 2007-2013	Totaal eind 2011	Totaal eind 2010
EFRO	1 766	2 359	3	4 128	3 709
Cohesiefonds	266	342	0	608	493
ESF	396	1 165	159	1 720	1 542
FIOV/EVF	100	4	0	104	194
EOGFL, afdeling Oriëntatie	125	41	0	166	165
Totaal	2 652	3 912	162	6 726	6 102

Zie bijlage 5 voor een uitsplitsing van het totaalbedrag per lidstaat.

In de bovenstaande tabel zijn financiële correcties opgenomen die door sommige lidstaten worden betwist (rekening houdende met de ervaring dat de Commissie in dergelijke gevallen slechts uiterst zelden bedragen heeft moeten terugbetalen). Voor nadere informatie zie toelichting 5.4.

Op 31 december 2011 bevestigde/besloten maar nog niet uitgevoerde financiële correcties en uitvoeringspercentages op 31 december 2011 (cumulatieve cijfers)

	<i>miljoen EUR</i>						
	EFRO	CF	ESF	FIOV/EVF	EOGFL Oriëntatie	Totaal 2011	Totaal 2010
Financiële correcties op programma's 1994-1999							
Bevestigde/besloten financiële correcties	1 769	273	397	100	125	2 663	2 652
Uitgevoerde financiële correcties	1 766	266	396	100	125	2 652	2 621
Bevestigde/besloten maar nog niet uitgevoerde financiële correcties	3	8	1	0	0	11	31
<i>Uitvoeringspercentage</i>	100%	97%	100%	100%	100%	100%	99%
Financiële correcties op programma's 2000-2006							
Bevestigde/besloten financiële correcties	4 575	508	1 182	99	41	6 405	5 965
Uitgevoerde financiële correcties	2 359	342	1 165	4	41	3 912	3 480
Bevestigde/besloten maar nog niet uitgevoerde financiële correcties	2 216	166	17	94	0	2 493	2 485
<i>Uitvoeringspercentage</i>	52%	67%	99%	4%	100%	61%	58%
Financiële correcties op programma's 2007-2013							
Bevestigde/besloten financiële correcties	4	—	217	—	—	222	2
Uitgevoerde financiële correcties	3	—	159	—	—	162	2
Bevestigde/besloten maar nog niet uitgevoerde financiële correcties	0	—	59	—	—	60	0
<i>Uitvoeringspercentage</i>	87%	n.v.t.	73%	n.v.t.	n.v.t.	73%	84%
Totaal financiële correcties							
Bevestigde/besloten financiële correcties	6 348	781	1 797	198	166	9 291	8 619
Uitgevoerde financiële correcties	4 128	608	1 721	104	166	6 726	6 102
Bevestigde/besloten maar nog niet uitgevoerde financiële correcties	2 220	173	76	94	0	2 565	2 516
<i>Uitvoeringspercentage</i>	65%	78%	96%	53%	100%	72%	71%

Wat de programmeringsperiode 2000-2006 betreft, is de verklaring voor het lage uitvoeringspercentage te vinden in het lopende afsluitingsproces, waarbij eind 2010 ontvangen betalingsaanvragen nog niet goedgekeurd zijn en de ermee samenhangende financiële correcties nog niet in de uitvoeringscijfers voor 2011 kunnen worden verwerkt.

6.4.4 Terugvorderingen

In 2011 bevestigde terugvorderingen

miljoen EUR

	2011	2010
Overige beheersvormen	50	24

In 2011 uitgevoerde terugvorderingen

miljoen EUR

	2011	2010
Overige beheersvormen	48	25

Opgemerkt zij dat sommige bedragen die in de bovenstaande tabel zijn opgenomen, voordien al werden gerapporteerd in toelichting 6.5 in 2010.

6.4.5 Hangende financiële correcties

miljoen EUR

	Hangende financiële correcties op 31.12.2010	Nieuwe hangende financiële correcties in 2011	In 2011 besloten financiële correcties	Bijstellingen van besloten of hangende financiële correcties op 31.12.2010	Hangende financiële correcties op 31.12.2011
Structuur- en cohesiefondsen (programma's 1994-1999, 2000-2006 en 2007-2013)					
EFRO	197	91	(85)	(43)	160
Cohesiefonds	262	105	(69)	(132)	166
ESF	284	0	(1)	0	283
FIOV/EVF	0	6	0	0	6
EOGFL, afdeling Oriëntatie	4	24	(1)	(3)	24
Totaal	747	227	(156)	(178)	640

Eind 2011 waren op het niveau van de Commissie correctieprocedures hangende voor ongeveer 140 programma's voor het EFRO en voor het Cohesiefonds. De daling in de bedragen ten opzichte van eerdere jaren valt toe te schrijven aan de geleidelijke afronding van de financiële correcties die eerder als „hangend” werden gerapporteerd voor de programma's 2000-2006, en aan het feit dat er in deze uitvoeringsfase van de huidige programmeringsperiode minder procedures worden gestart.

Voor het ESF valt de daling in het geraamde bedrag van de hangende financiële correcties voornamelijk toe te schrijven aan de afsluiting van sommige procedures die in 2010 werden gestart en betrekking hadden op vijf programma's van de periode 2007-2013, een procedure voor de periode 2000-2006 en een procedure voor de periode 1994-1999. Opgemerkt zij dat wanneer de mogelijke bedragen die bij controles gemoeid zijn, niet kunnen worden geraamd, voornamelijk omdat de controles nog niet zijn afgerond, deze bedragen in de bovenstaande tabel voor 1 EUR worden gerapporteerd (conservatieve aanpak). Dit is het geval voor de huidige zaken in verband met de periode 2007-2013.

6.4.6 Onderbreking en opschorting van betalingen

De uitsplitsing van het aantal onderbrekingszaken en de ermee gemoeide bedragen per lidstaat in 2011 is als volgt:

miljoen EUR

	EFRO en Cohesiefonds		ESF		EVF		Totaal	
	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag
Onderbreking – afgesloten zaken op 31.12.2011								
Tsjechië	2	130					2	130
Duitsland	7	246					7	246
Griekenland	2	132					2	132
Spanje	12	277	2	8			14	285
Italië	7	100	4	35	1	6	12	141
Letland					1	0	1	0
Litouwen	1	32			1	1	2	33
Hongarije	9	211					9	211
Oostenrijk			1	0			1	0
Polen			2	519			2	519
Portugal					1	10	1	10
Roemenië	2	42					2	42
Slowakije	1	30					1	30
Verenigd Koninkrijk	6	109	2	26			8	135
Grensoverschrijdend	6	22					6	22
Subtotaal afgesloten zaken	55	1 331	11	588	4	17	70	1 936
Onderbreking – hangende zaken op 31.12.2011								
Denemarken					1	0	1	0
Duitsland	3	17			2	1	5	18
Estland					1	0	1	0
Spanje			2	10	1	62	3	72
Frankrijk			2	25	2	3	4	28
Italië	10	303	4	53			14	356
Slowakije	2	71					2	71
Finland					1	0	1	0
Zweden					1	0	1	0
Verenigd Koninkrijk			2	234	1	34	3	268
Subtotaal hangende zaken	15	391	10	323	10	100	35	814
Totaal onderbrekingen in 2011	70	1 722	21	911	14	117	105	2 750
Totaal onderbrekingen in 2010	49	2 156	12	255	12	127	73	2 538

Wat het EFRO en het Cohesiefonds betreft, zijn in 2011 70 besluiten tot onderbreking van betalings-termijnen vastgesteld voor een totaal bedrag van 1 722 miljoen EUR. In 55 zaken (1 331 miljoen EUR) zijn de betalingen weer vrijgegeven. Aan het einde van het jaar stonden 15 zaken nog open (391 miljoen EUR). In 2011 werden voor tien programma's opschortingsprocedures gestart en begin 2012 werd een formeel opschortingsbesluit vastgesteld. Voor vier zaken werd de procedure in 2011 afgesloten op grond van de genomen maatregelen die door de lidstaten werden gemeld. Voor de vijf overblijvende zaken waren aan het einde van het jaar de procedures nog aan de gang.

Wat het ESF betreft, zijn in 2011 21 besluiten tot onderbreking van betalingstermijnen genomen voor een totaal bedrag van 911 miljoen EUR, stuk voor stuk betreffende de programmeringsperiode 2007-2013. In 11 zaken (588 miljoen EUR) zijn de betalingen weer vrijgegeven vóór 31 december 2011. Tien zaken zijn nog hangende (323 miljoen EUR). Daarnaast werden in 2011 drie opschortingsbesluiten vastgesteld (Spanje, Frankrijk en Italië), stuk voor stuk betreffende de programmeringsperiode 2007-2013. Na 31 december 2011 gold de opschorting nog voor drie zaken.

6.5 OVERIGE FINANCIËLE CORRECTIES EN TERUGVORDERINGEN

Deze rubriek betreft de financiële correcties en de terugvordering van bedragen die onterecht zijn betaald vanwege fouten of onregelmatigheden die door de Commissie, de lidstaten, de Europese Rekenkamer of OLAF zijn ontdekt, voor het deel van de begroting dat niet onder gedeeld beheer wordt uitgevoerd.

Overige in 2011 besloten/bevestigde financiële correcties

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
Europees Investeringsfonds (EIF)	0	—

Overige in 2011 uitgevoerde financiële correcties

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
Europees Investeringsfonds (EIF)	0	—

Financiële correcties is een mechanisme dat ook ingang begint te vinden op het beleidsterrein binnenlandse zaken. Het bedrag van de in 2011 besloten en uitgevoerde financiële correcties is 0,4 miljoen EUR en zal de komende jaren naar verwachting stijgen.

Overige in 2011 bevestigde terugvorderingen

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
Overige beheersvormen:		
— externe acties	107	137
— intern beleid	270	164
Totaal overige bevestigde terugvorderingen	377	301

Overige in 2011 uitgevoerde terugvorderingen

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
Overige beheersvormen:		
— externe acties	77	136

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
— intern beleid	268	138
Totaal overige uitgevoerde terugvorderingen	346	274

Sommige bedragen die in 2010 in de bovenstaande tabellen onder intern beleid werden gerapporteerd, zijn nu vermeld in toelichting 6.4.4.

TOELICHTING 6 – BIJLAGE 1

Totaal in 2011 besloten financiële correcties en terugvorderingen voor het ELGF – uitgesplitst per lidstaat

	<i>miljoen EUR</i>				
Lidstaat	Financiële goedkeuring	Conformiteits-goedkeuring	Gedeclareerde onregelmatigheden	Totaal 2011	Totaal 2010
België	0	—	9	9	4
Bulgarije	0	21	3	24	20
Tsjechië	0	—	1	1	1
Denemarken	0	22	5	27	12
Duitsland	(1)	1	11	11	28
Estland	0	0	0	0	0
Ierland	(1)	—	8	8	7
Griekenland	2	257	4	263	477
Spanje	2	116	20	138	83
Frankrijk	2	2	18	23	67
Italië	(58)	80	49	71	78
Cyprus	0	8	0	8	1
Letland	0	—	1	1	0
Litouwen	0	—	1	1	2
Luxemburg	0	—	0	0	1
Hongarije	0	—	2	3	8
Malta	0	0	0	0	0
Nederland	—	25	4	29	51
Oostenrijk	0	1	3	5	2
Polen	0	46	2	49	52
Portugal	1	2	8	11	58
Roemenië	8	39	8	55	55
Slovenië	0	—	0	0	5
Slowakije	0	—	1	1	0
Finland	0	1	1	2	2
Zweden	0	72	2	74	5
Verenigd Koninkrijk	(20)	33	11	24	213
Totaal besloten	(63)	728	174	839	1 233

TOELICHTING 6 – BIJLAGE 2

Totaal in 2011 uitgevoerde financiële correcties en terugvorderingen voor het ELGF – uitgesplitst per lidstaat

miljoen EUR

Lidstaat	Financiële goedkeuring en niet-nageleefde betalings-termijnen	Conformiteits-goedkeuring	Door lidstaten gedeclareerde onregelmatigheden (terugbetaald aan de EU)	Totaal 2011	Totaal 2010
België	0	—	10	10	3
Bulgarije	0	12	2	15	6
Tsjechië	0	1	1	2	1
Denemarken	0	0	3	3	12
Duitsland	(1)	0	11	10	26
Estland	0	—	0	0	0
Ierland	(1)	—	6	5	5
Griekenland	2	191	5	198	150
Spanje	2	116	22	140	130
Frankrijk	2	22	16	41	120
Italië	(58)	41	60	44	33
Cyprus	0	—	0	0	1
Letland	0	—	1	1	0
Litouwen	0	0	2	2	4
Luxemburg	0	—	0	0	1
Hongarije	0	(3)	2	(1)	26
Malta	0	—	0	0	0
Nederland	—	52	4	56	51
Oostenrijk	0	—	1	1	3
Polen	0	1	2	3	97
Portugal	1	16	8	25	24
Roemenië	8	26	7	41	16
Slovenië	0	4	1	4	1
Slowakije	0	—	1	1	1
Finland	0	—	1	1	2
Zweden	0	—	2	2	5
Verenigd Koninkrijk	(20)	27	10	18	215
Totaal uitgevoerd	- 63	506	178	621	934

TOELICHTING 6 – BIJLAGE 3

Gecumuleerde bedragen goedkeuring van de ELGF-rekeningen - besloten Uitgesplitst per lidstaat*(miljoen EUR)*

Lidstaat	Goedkeuring van de ELGF-rekeningen Gecumuleerd bedrag eind 2011
België	33
Bulgarije	37
Tsjechië	1
Denemarken	172
Duitsland	171
Estland	0
Ierland	41
Griekenland	2 023
Spanje	1 334
Frankrijk	1 052
Italië	1 472
Cyprus	10
Letland	0
Litouwen	2
Luxemburg	5
Hongarije	24
Malta	0
Nederland	163
Oostenrijk	7
Polen	66
Portugal	133
Roemenië	86
Slovenië	5
Slowakije	0
Finland	21
Zweden	95
Verenigd Koninkrijk	762
Totaal besloten	7 717

TOELICHTING 6 – BIJLAGE 4

Totaal in 2011 bevestigde financiële correcties voor structurele maatregelen – Uitgesplitst per lidstaat

miljoen EUR

Lidstaat	Cumulatief eind 2010	In 2011 bevestigde financiële correcties						Cumulatief eind 2011
		EFRO	CF	ESF	FIOV EVF	EOGFL, afdeling Oriëntatie	Totaal jaar 2011	
1994-1999	2 652	11	0	1	0	1	13	2 664
België	5	0	—	—	—	—	0	5
Denemarken	3	0	—	—	—	—	0	4
Duitsland	340	(2)	—	—	0	1	(1)	339
Ierland	42	1	—	—	—	—	1	43
Griekenland	528	—	—	—	—	—	0	528
Spanje	664	—	—	0	—	—	0	665
Frankrijk	88	6	—	1	—	—	8	95
Italië	505	2	—	—	—	0	2	507
Luxemburg	5	—	—	—	—	—	0	5
Nederland	177	1	—	—	—	—	1	178
Oostenrijk	2	—	—	—	—	0	0	2
Portugal	141	—	—	—	—	0	0	141
Finland	1	—	—	—	—	—	0	1
Zweden	1	—	—	—	—	—	0	1
Verenigd Koninkrijk	138	2	—	—	—	0	2	140
Interreg	10	0	—	—	—	—	0	10
2000-2006	5 965	411	17	9	3	0	440	6 405
België	10	0	—	—	—	—	0	11
Bulgarije	21	—	1	—	—	—	1	22
Tsjechië	11	—	8	—	—	—	8	19
Denemarken	0	0	—	—	—	—	0	0
Duitsland	13	0	—	0	—	0	1	13
Estland	0	—	0	—	—	—	0	0
Ierland	44	—	—	—	—	—	0	44
Griekenland	961	221	1	—	—	—	223	1 183
Spanje	2 865	104	(5)	—	0	—	98	2 963
Frankrijk	287	0	—	0	1	0	2	288
Italië	930	25	—	—	—	—	25	954
Cyprus	0	—	—	—	—	—	0	0
Letland	4	—	—	—	—	—	0	4
Litouwen	2	—	0	—	—	—	0	2
Luxemburg	2	0	—	—	—	—	0	2
Hongarije	52	0	3	—	—	—	3	55
Malta	0	—	—	—	0	—	0	0

Lidstaat	Cumulatief eind 2010	In 2011 bevestigde financiële correcties						Totaal jaar 2011	Cumulatief eind 2011
		EFRO	CF	ESF	FIOV EVF	EOGFL, af- deling Oriëntatie			
		miljoen EUR							
Nederland	2	—	—	0	—	—	0	2	
Oostenrijk	0	—	—	—	—	—	0	0	
Polen	246	14	5	8	—	—	27	274	
Portugal	157	40	4	—	—	—	44	201	
Roemenië	12	—	0	—	—	—	0	12	
Slovenië	2	—	—	—	—	—	0	2	
Slowakije	41	4	1	—	—	—	5	45	
Finland	1	—	—	—	—	—	0	1	
Zweden	11	0	—	0	—	—	0	11	
Verenigd Konink- rijk	283	5	—	—	1	—	6	289	
INTERREG	10	(2)	—	—	—	—	(2)	8	
2007-2013	2	3	0	218	0	n.v.t.	219	221	
België	—	—	—	0	—	—	0	0	
Bulgarije	—	—	—	2	—	—	2	2	
Tsjechië	—	—	—	—	—	—	0	0	
Denemarken	0	—	—	—	—	—	0	0	
Duitsland	—	—	—	3	—	—	3	3	
Estland	0	—	—	0	—	—	0	0	
Ierland	0	—	—	2	—	—	2	2	
Griekenland	—	—	—	—	—	—	0	0	
Spanje	—	—	—	87	—	—	85	85	
Frankrijk	0	0	—	—	—	—	0	0	
Italië	—	—	—	1	—	—	1	1	
Cyprus	—	—	—	—	—	—	0	0	
Letland	—	—	—	—	—	—	0	0	
Litouwen	—	—	—	—	—	—	0	0	
Luxemburg	0	—	—	—	—	—	0	0	
Hongarije	1	2	—	25	—	—	27	27	
Malta	—	—	—	—	—	—	0	0	
Nederland	—	—	—	—	—	—	0	0	
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	0	0	
Polen	0	—	—	92	—	—	92	92	
Portugal	1	—	—	—	—	—	0	1	
Roemenië	—	—	—	—	—	—	0	0	
Slovenië	—	—	—	—	—	—	0	0	
Slowakije	—	—	—	—	—	—	0	0	
Finland	—	—	—	—	—	—	0	0	
Zweden	—	0	—	—	—	—	0	0	

miljoen EUR

Lidstaat	Cumulatief eind 2010	In 2011 bevestigde financiële correcties						Cumulatief eind 2011
		EFRO	CF	ESF	FIOV EVF	EOGFL, afdeling Oriëntatie	Totaal jaar 2011	
Verenigd Koninkrijk	—	—	—	6	—	—	6	6
Interreg	—	0	—	—	—	—	0	0
Totaal bevestigd	8 619	424	17	227	3	1	673	9 291

TOELICHTING 6 – BIJLAGE 5

**Totaal in 2011 uitgevoerde financiële correcties en terugvorderingen voor structurele maatregelen –
Uitgesplitst per lidstaat**

miljoen EUR

Lidstaat	Cumulatief eind 2010	In 2011 uitgevoerde financiële correcties						Cumulatief eind 2011
		EFRO	CF	ESF	FIOV EVF	EOGFL, afdeling Oriëntatie	Totaal jaar 2011	
1994-1999	2 621	30	0	1	0	1	32	2 652
België	6	0	—	—	—	—	0	6
Denemarken	4	0	—	—	—	—	0	4
Duitsland	338	(2)	—	—	0	1	(1)	338
Ierland	40	—	—	—	—	—	0	40
Griekenland	525	—	—	—	—	—	0	525
Spanje	658	—	—	0	—	—	0	658
Frankrijk	89	6	—	1	—	—	8	97
Italië	504	0	—	—	—	0	0	505
Luxemburg	5	—	—	—	—	—	0	5
Nederland	177	1	—	—	—	—	1	178
Oostenrijk	2	—	—	—	—	0	0	2
Portugal	141	—	—	—	—	0	0	141
Finland	1	—	—	—	—	—	0	1
Zweden	1	—	—	—	—	—	0	1
Verenigd Koninkrijk	120	23	—	—	—	0	23	144
INTERREG	9	0	—	—	—	—	0	9
2000-2006	3 480	387	115	19	- 90	0	432	3 912
België	8	0	—	—	—	—	0	8
Bulgarije	2	—	9	—	—	—	9	12
Tsjechië	0	—	5	—	—	—	5	5
Denemarken	0	—	—	—	—	—	0	0
Duitsland	10	0	—	0	—	0	1	11
Estland	0	—	0	—	—	—	0	0

miljoen EUR

Lidstaat	Cumulatief eind 2010	In 2011 uitgevoerde financiële correcties						Cumulatief eind 2011
		EFRO	CF	ESF	FIOV EVF	EOGFL, af- deling Oriëntatie	Totaal jaar 2011	
Cyprus	—	—	—	—	—	—	0	0
Letland	—	—	—	—	—	—	0	0
Litouwen	—	—	—	—	—	—	0	0
Luxemburg	—	—	—	0	—	—	0	0
Hongarije	1	2	—	25	—	—	27	28
Malta	—	—	—	—	—	—	0	0
Nederland	—	—	—	—	—	—	0	0
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	0	0
Polen	0	—	—	86	—	—	86	86
Portugal	1	0	—	0	—	—	0	1
Roemenië	—	—	—	—	—	—	0	0
Slovenië	—	—	—	—	—	—	0	0
Slowakije	—	—	—	—	—	—	0	0
Finland	—	—	—	—	—	—	0	0
Zweden	—	—	—	—	—	—	0	0
Verenigd Konink- rijk	—	—	—	—	—	—	0	0
INTERREG	—	0	—	—	—	—	0	0
Totaal uitge- voerd	6 102	419	115	178	(90)	1	624	6 726

7. LENINGSACTIVITEITEN VAN DE EU

Deze toelichting omvat informatie die eerder werd gerapporteerd in toelichting 2 (toelichtingen bij de balans).

7.1 LENINGSACTIVITEITEN - OVERZICHT

Bedragen aan boekwaarde 31.12.2011

miljoen EUR

	EFSM	Betalingsba- lans	MFB	Euratom-fa- cilititeit	EGKS	Totaal
Verstrekte leningen (zie toelichting 2.5)	28 344	11 625	595	451	266	41 281
Opgenomen leningen (toelichting 2.16)	28 344	11 625	595	451	236	41 251

De bovenvermelde bedragen zijn aan boekwaarde, terwijl in de tabellen hieronder de nominale waarden zijn opgenomen.

Krachtens het EU-Verdrag is de Europese Unie gemachtigd om leningprogramma's vast te stellen waarmee de financiële middelen kunnen worden ingezet om haar mandaat uit te voeren. Namens de Europese Unie voert de Europese Commissie momenteel drie programma's uit in het kader waarvan zij leningen kan garanderen door uitgifte van schuldinstrumenten op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen:

1. het Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM): ondersteunen van de lidstaten van het eurogebied, tot ongeveer 60 miljard EUR (28,3 miljard EUR uitstaand aan het einde van het jaar);

2. betalingsbalansbijstand (**BB**): aan lidstaten die de euro nog niet hebben aangenomen, tot 50 miljard EUR (11,6 miljard EUR uitstaand aan het einde van het jaar);
3. macrofinanciële bijstand (**MFB**): financieel steunprogramma om niet-lidstaten bij te staan (595 miljoen EUR uitstaand aan het einde van het jaar).

Wat zijn de belangrijkste punten of kenmerken waarop voor deze drie instrumenten moet worden gewezen?

- De EU neemt leningen op op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen en niet uit de begroting, aangezien het de EU niet toegestaan is leningen op te nemen om haar gewone begrotingsuitgaven of een begrotingstekort te financieren.
- De omvang van de opgenomen leningen varieert van kleine particuliere plaatsingen van enkele (tientallen) miljoenen EUR tot operaties met een benchmarkkarakter in het kader van de betalingsbalansleningen en het EFSM.
- De aangetrokken middelen worden back-to-back, d.w.z. met dezelfde coupon en looptijd en voor hetzelfde bedrag, uitgeleend aan het begunstigde land. Wel blijft de schuldendienst van de obligatie een verplichting voor de Europese Unie, die ervoor moet zorgen dat alle obligatiebetalingen op tijd geschieden. Daarom moeten de begunstigden van betalingsbalansleningen de terugbetalingen zeven dagen vóór de vervaldatum verrichten en de begunstigden van het EFSM 14 dagen vóór de vervaldatum, zodat de Commissie voldoende tijd heeft om in alle omstandigheden tijdig te kunnen betalen.
- Voor elk landprogramma worden het globale bedrag, de te betalen termijnen en de maximale gemiddelde looptijd van het leningspakket bij besluiten van de Raad en de Commissie vastgesteld. Vervolgens moeten de Commissie en de begunstigde lidstaat overeenstemming bereiken over de lenings-/financieringsparameters, de termijnen en de betaling van tranches. Daarnaast hangen alle termijnen van de lening (met uitzondering van de eerste) af van de naleving van strenge voorwaarden, met soortgelijke voorwaarden als voor IMF-steun, in het kader van een gezamenlijke EU/IMF-financiële steun, wat een andere factor is die de timing van de financiering beïnvloedt.
- De timing en looptijden van emissies hangen dus af van de desbetreffende EU-leningsactiviteit.
- De financiering is uitsluitend in euro en de looptijden variëren van vijf tot 30 jaar.
- Leningen zijn directe en onvoorwaardelijke verplichtingen van de EU en worden gegarandeerd door de 27 EU-lidstaten.
- Mocht een begunstigde lidstaat in gebreke blijven, dan zal de schuldendienst worden onttrokken uit het beschikbare kassaldo van de Europese Commissie, indien mogelijk. Mocht dat niet mogelijk zijn, dan zal de Commissie de nodige middelen bij de lidstaten ophalen. De EU-lidstaten zijn op grond van de EU-wetgeving inzake eigen middelen (artikel 12 van Verordening 1150/2000 van de Raad) wettelijk verplicht om voldoende middelen ter beschikking te stellen om te voldoen aan de verplichtingen van de EU. De investeerders zijn dus alleen blootgesteld aan het kredietrisico van de EU, en niet aan dat van de begunstigde van de gefinancierde leningen.
- Met „back-to-back”-leningen loopt de EU-begroting geen rente- of wisselkoersrisico's.

Daarnaast neemt de juridische entiteit **Euratom** (die door de Commissie wordt vertegenwoordigd) leningen op om aan lidstaten en niet-lidstaten leningen te verstrekken voor de financiering van projecten in verband met energie-installaties. Ten slotte heeft de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (**EGKS**) in liquidatie op de datum van de balans nog één uitstaande lening uit opgenomen middelen, voor een nominaal bedrag van 46 miljoen EUR. Die lening werd verstrekt aan een in Frankrijk gevestigd staatsbedrijf. De EGKS heeft in haar leningportefeuille ook leningen die zijn verstrekt uit haar eigen middelen aan ambtenaren van de Europese instellingen uit het vroegere pensioenfonds van de EGKS in liquidatie.

Over elk van deze instrumenten wordt hieronder nadere informatie verschaft. De effectieve rentevoeten (uitgedrukt als een rente-interval) waren als volgt:

Verstekte leningen	31.12.2011	31.12.2010
EFSM	2,375%-3,50%	n.v.t.
Betalingsbalans	2,375%-3,625%	2,375%-3,625%

Verstekte leningen	31.12.2011	31.12.2010
Macrofinanciële bijstand	1,58513%-4,54%	0,99%-4,54%
Euratom	1,067%-5,76%	0,96313%-5,76%
EGKS in liquidatie	1,158%-5,8103%	0,556%-5,8103%

Opgenomen leningen	31.12.2011	31.12.2010
EFSM	2,375%-3,50%	n.v.t.
Betalingsbalans	2,375%-3,625%	2,375%-3,625%
Macrofinanciële bijstand	1,58513%-4,54%	0,99%-4,54%
Euratom	0,867%-5,6775%	0,7613%-5,6775%
EGKS in liquidatie	1,158%-9,2714%	0,556%-9,2714%

7.2 EFSM

NOMINALE WAARDE EFSM

	<i>miljoen EUR</i>		
	Ierland	Portugal	Totaal
Totaal toegekende leningen	22 500	26 000	48 500
Leningen uitbetaald op 31.12.2011	13 900	14 100	28 000
Leningen terugbetaald op 31.12.2011	0	0	0
Leningen uitstaand op 31.12.2011	13 900	14 100	28 000
Niet-opgevraagde bedragen op 31.12.2011	8 600	11 900	20 500

Aan het einde van deze toelichting wordt een tabel gegeven met daarin het terugbetalingsschema voor deze leningen.

Op 11 mei 2010 nam de Raad een Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM) aan om de financiële stabiliteit in Europa te vrijwaren (Verordening (EU) nr. 407/2010 van de Raad). Dit mechanisme is gebaseerd op artikel 122, lid 2, van het Verdrag en maakt het mogelijk financiële bijstand te verlenen aan een lidstaat die zich voor een feitelijke of ernstig dreigende serieuze verstoring gesteld ziet die wordt veroorzaakt door buitengewone gebeurtenissen die deze lidstaat niet kan beheersen. De bijstand kan de vorm aannemen van een lening of een kredietlijn. De Commissie gaat namens de EU leningen op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen aan en leent deze middelen aan de begunstigde lidstaat. Voor elk land dat een lening in het kader van het EFSM ontvangt, wordt per kwartaal beoordeeld of de beleidsvoorwaarden zijn vervuld, voordat een tranche wordt uitgekeerd.

Volgens de conclusies van de Raad (Ecofin) van 9 mei 2010 worden de middelen van de faciliteit beperkt tot 60 miljard EUR, maar de juridische limiet is vastgelegd in artikel 2, lid 2, van Verordening nr. 407/2010 van de Raad, op grond waarvan het uitstaande bedrag van de leningen of kredietlijnen wordt beperkt tot de beschikbare marge onder het plafond van de eigen middelen. De leningen die worden opgenomen om in het kader van het EFSM leningen te verstrekken, worden door de EU-begroting gewaarborgd: op 31 december 2011 was de begroting in verband met deze leningen blootgesteld aan een mogelijk risico van ten hoogste 28 344 miljoen EUR (zijnde de nominale waarde). Aangezien de leningen in het kader van het EFSM door de EU-begroting worden gewaarborgd, volgt het Europees Parlement de EFSM-acties van de Commissie en oefent het controle uit in het kader van de begrotings- en kwijtingsprocedure.

De Raad besloot in december 2010 bij uitvoeringsbesluit een lening aan Ierland van ten hoogste 22,5 miljard EUR toe kennen, en in mei 2011 een lening aan Portugal van ten hoogste 26 miljard EUR. De initiële uitvoeringsbesluiten stelden rente vast met een marge, hetgeen resulteert in soortgelijke voorwaarden als die welke voor de IMF-bijstand worden gesteld. Met zijn Uitvoeringsbesluiten nr. 682/2011 en 683/2011 van 11 oktober 2011 schafte de Raad de rentemarge met terugwerkende kracht af en werd de maximale gemiddelde looptijd van 7,5 jaar verlengd tot 12,5 jaar en de looptijd van afzonderlijke tranches tot 30 jaar.

In januari 2012 werd zowel aan Ierland als aan Portugal nog eens 1,5 miljard EUR uitbetaald (looptijd 30 jaar). In maart werd nog eens 3 miljard EUR uitbetaald aan Ierland (looptijd 20 jaar). In april en mei werd respectievelijk 1,8 miljard EUR en 2,7 miljard EUR uitbetaald aan Portugal (looptijden 26 en 10 jaar). In juli werd 2,3 miljard EUR uitbetaald aan Ierland (looptijd 16 jaar). De EU is van plan in het kader van het EFSM in 2012 verdere obligaties uit te geven voor een totaal bedrag van 3 miljard EUR, voor leningen aan Ierland en Portugal.

7.3 BETALINGSBALANSLENINGEN

Het betalingsbalansmechanisme is een financieel beleidsinstrument dat nieuw leven is ingeblazen om de lidstaten van de EU tijdens de huidige economische en financiële crisis financiële bijstand te verlenen. Er kunnen leningen worden verstrekt aan lidstaten die zich voor feitelijke of ernstig dreigende moeilijkheden met betrekking tot hun betalingsbalans of kapitaalverkeer gesteld zien. Alleen lidstaten die niet deelnemen aan de euro, komen voor dit mechanisme in aanmerking. Het maximum uitstaande bedrag van toe te kennen leningen is 50 miljard EUR. De leningen die voor deze leningen worden opgenomen, worden door de EU-begroting gewaarborgd: op 31 december 2011 was de begroting in verband met deze leningen blootgesteld aan een mogelijk risico van ten hoogste 11 625 miljoen EUR (de 11,4 miljard EUR hieronder zijnde de nominale waarde).

NOMINALE WAARDE BETALINGSBALANS

	<i>miljoen EUR</i>			
	Hongarije	Letland	Roemenië	Totaal
Uitbetaald in 2008	2 000	—	—	2 000
Uitbetaald in 2009	3 500	2 200	1 500	7 200
Uitbetaald in 2010	—	700	2 150	2 850
Uitbetaald in 2011	—	—	1 350	1 350
Leningen uitbetaald op 31.12.2011	5 500	2 900	5 000	13 400
Leningen terugbetaald op 31.12.2011	(2 000)	—	—	(2 000)
Uitstaand bedrag op 31.12.2011	3 500	2 900	5 000	11 400
Totaal toegekende leningen	6 500	3 100	6 400	16 000
Niet-opgevraagde bedragen 31.12.2011	0	200	1 400	1 600

Aan het einde van deze toelichting wordt een tabel gegeven met daarin het terugbetalingsschema voor deze leningen.

Tussen november 2008 en eind 2011 werden ten belope van 16 miljard EUR leningen verstrekt aan Hongarije, Letland en Roemenië, waarvan tegen eind 2011 13,4 miljard EUR was uitbetaald. Opgemerkt zij dat het betalingsbalans-bijstandsprogramma voor Hongarije in november 2010 afliep (1 miljard EUR was nog niet opgevraagd) en dat de eerste terugbetaling van 2 miljard EUR zoals gepland in december 2011 werd ontvangen. Eind 2011 had Letland nog 200 miljoen EUR niet opgevraagd en ter beschikking, maar het recht om dit ongebruikte deel op te vragen, verviel in januari 2012. Het totaal van de nieuwe faciliteit die aan Roemenië (hieronder) werd toegekend, was aan het einde van het jaar ook nog niet opgevraagd.

In februari 2011 verzocht Roemenië in het kader van het betalingsbalansmechanisme om verdere anticiperende financiële bijstand om nieuwe impulsen aan de economische groei te kunnen geven. Op 12 mei 2011 heeft de Raad ingestemd met de terbeschikkingstelling aan Roemenië van anticiperende betalingsbalanssteun van de EU ten belope van maximaal 1,4 miljard EUR (Besluit 2011/288/EU van de Raad). Momenteel is Roemenië niet voornemens te verzoeken om de uitbetaling van een tranche in het kader van de anticiperende financiële bijstand, aangezien alleen om uitbetaling zou worden verzocht in geval van een onvoorziene verslechtering van de economische en/of financiële situatie als gevolg van omstandigheden waarop de Roemeense autoriteiten geen vat hebben en die zouden leiden tot het ontstaan van een acuut financieringstekort. Indien een beroep wordt gedaan op de financiële bijstand, dan zou die worden versterkt in de vorm van een lening met een maximale looptijd van zeven jaar.

7.4 MACROFINANCIËLE BIJSTAND, EURATOM EN EGKS IN LIQUIDATIE

Macrofinanciële bijstand is een financieel beleidsinstrument voor niet-gebonden en niet-specifieke betalingsbalans- en/of begrotingssteun aan derde partnerlanden die geografisch gezien dicht bij het grondgebied van de EU gelegen zijn. Macrofinanciële bijstand wordt verstrekt in de vorm van middellange- of langetermijnleningen of subsidies, of een combinatie daarvan, en dient in het algemeen ter aanvulling van de

financiering in het kader van een door het IMF gesteund aanpassings- en hervormingsprogramma. Op 31 december 2011 had de Commissie nog eens 239 miljoen EUR aan leningsovereenkomsten aangegaan, die echter nog niet voor het einde van het jaar door de andere partij waren opgenomen. De Commissie heeft voor deze leningen nog geen garanties van derden ontvangen, maar zij zijn gewaarborgd door het Garantiefonds (zie toelichting 2.4).

Euratom is een juridische entiteit van de EU die wordt vertegenwoordigd door de Europese Commissie. Euratom verstrekt leningen aan de lidstaten voor de financiering van investeringsprojecten in de lidstaten voor de industriële productie van elektriciteit door middel van kernenergie en voor industriële splijstof-cyclusinstallaties. Euratom verstrekt ook leningen aan niet-lidstaten voor het verbeteren van de veiligheid en de doelmatigheid van kerncentrales en splijstofcyclusinstallaties die in werking of in aanbouw zijn. Voor de dekking van deze leningen zijn garanties van derden ten belope van 447 miljoen EUR (in 2010: 466 miljoen EUR) ontvangen.

EGKS-leningen worden verstrekt door de EGKS in liquidatie uit opgenomen leningen overeenkomstig de artikelen 54 en 56 van het EGKS-Verdrag, alsmede drie niet-genoteerde obligaties van de EIB als vervanging van een in gebreke gebleven debiteur. Deze obligaties zullen tot het einde van de looptijd (2017 en 2019) worden aangehouden om de schuldendienst van de opgenomen leningen te dekken. De veranderingen in boekwaarde stemmen overeen met de veranderingen in de vervallen rente plus de jaarlijkse afschrijving van betaalde premies en transactiekosten die bij aanvang werden gemaakt, berekend op basis van de effectieverentemethode.

7.5 INTERGOVERNEMENTELE MECHANISMEN VOOR FINANCIËLE STABILITEIT

7.5.1 *Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit (EFSF)*

De Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit („EFSF”) werd opgericht door de lidstaten van het eurogebied na de besluiten die op 9 mei 2010 door de Raad Ecofin werden vastgesteld. Haar mandaat is de vrijwaring van de financiële stabiliteit in Europa, door financiële bijstand te verlenen aan de lidstaten van het eurogebied. Overeenkomstig de huidige kaderovereenkomst zal de EFSF naar verwachting na 1 juli 2013 niet langer beschikbaar zijn voor nieuwe leningen. Op grond van een akkoord tussen de staatshoofden en regeringsleiders van het eurogebied van juli 2011, mag de EFSF de volgende instrumenten gebruiken, mits zij de nodige voorwaarden stelt:

- leningen verstrekken aan landen in financiële moeilijkheden;
- tussenkomen in de primaire en secundaire schuldenmarkten. Tussenkomen op de secundaire markt zal alleen mogelijk zijn op basis van een analyse van de ECB waarin het bestaan van buitengewone omstandigheden op de financiële markten en de risico's voor de financiële stabiliteit worden erkend;
- handelen op basis van een anticiperend programma;
- herkapitaliseren van financiële instellingen financieren via leningen aan regeringen;
- gedeeltelijke beschermingscertificaten verstrekken bij nieuwe uitgaven van kwetsbare staten.

Om haar opdracht te vervullen, geeft de EFSF obligaties of andere schuldinstrumenten uit op de kapitaalmarkten. Zij wordt gedekt door garantievastleggingen van de 17 lidstaten van het eurogebied voor een totaal van 780 miljard EUR en heeft een leningscapaciteit van 440 miljard EUR. Zij wordt niet gewaarborgd door de EU-begroting. De EFSF is een in Luxemburg geregistreerde commerciële onderneming, die het eigendom is van de lidstaten van het eurogebied buiten het kader van het EU-Verdrag. Als zodanig is zij geen EU-orgaan en is zij volledig apart van en niet geconsolideerd in de EU-rekeningen. Zij heeft bijgevolg geen gevolgen voor de EU-rekeningen, buiten de hieronder beschreven mogelijke sancties. De EFSF is onderworpen aan de wettelijke controles van externe auditors op grond van de Luxemburgse controlewetgeving.

De Commissie is verantwoordelijk voor het onderhandelen van de beleidsvoorwaarden die aan de financiële bijstand worden verbonden, en voor het toezien op de naleving van die voorwaarden. Voor elk land dat financiële bijstand uit de EFSF ontvangt, zal regelmatig worden beoordeeld of de beleidsvoorwaarden worden nageleefd, voordat een volgende tranche kan worden uitbetaald. Die voorwaarden kunnen gaan van een macro-economisch herstelprogramma (voor gewone leningen) tot voortdurende eerbiediging van

vooraf vastgestelde subsidiabiliteitscriteria (voor anticiperende bijstand). In beginsel onderhandelt de Europese Commissie, in overleg met de ECB, met de betrokken lidstaten van het eurogebied over een memorandum van overeenstemming, waarin de voorwaarden van de financiële bijstand worden beschreven. In het memorandum van overeenstemming worden de ernst van de aan te pakken zwakke punten en het gekozen financiële-bijstandinstrument aangegeven.

De hierboven vermelde EFSM-leningen aan Ierland en Portugal werden verstrekt in samenhang met een leningfaciliteit van de EFSF, waarbij in totaal een nettobedrag van 17,7 miljard EUR aan Ierland en 26 miljard EUR aan Portugal ter beschikking werd gesteld (naast de bijstand van het Internationaal Monetair Fonds van respectievelijk 19,5 miljard BTR (ongeveer 22,5 miljard EUR op basis van de wisselkoers op het ogenblik van de overeenkomst) en 23,7 miljard BTR (ongeveer 26 miljard EUR) in het kader van een uitgebreide Fondsfaciliteit).

Verordening 1173/2011 van het Europees Parlement en de Raad maakt het mogelijk sancties op te leggen in de vorm van boeten voor lidstaten met de euro als munt. Deze boeten, namelijk 0,2% van het bbp van de lidstaat in het voorgaande jaar, kunnen worden toegepast in gevallen waarin een lidstaat geen passende maatregelen heeft genomen om een einde te maken aan zijn buitensporig begrotingstekort, of wanneer de statistieken zijn gemanipuleerd. Verordening 1174/2011 inzake macro-economische onevenwichtigheden voorziet daarnaast ook in een jaarlijkse boete van 0,1% van het bbp van een lidstaat van het eurogebied, wanneer een lidstaat niet de gevraagde corrigerende maatregelen heeft genomen of geen toereikend plan met corrigerende maatregelen heeft ingediend. Verordening 1177/2011 wijzigde Verordening 1467/97 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten. Ook deze gewijzigde verordening voorziet in de mogelijkheid om lidstaten van het eurogebied boeten op te leggen (gelijk aan 0,2% van het bbp plus een variabel bestanddeel). Volgens deze drie verordeningen worden alle geldboeten die door de Commissie worden geïnd, toegewezen aan de EFSF of de opvolger daarvan. Momenteel worden deze boeten in de EU-begroting opgenomen en vervolgens aan de EFSF overgedragen. Dit betekent dat deze gelden begrotingsontvangsten en begrotingsuitgaven vormen, zodat zij geen effect hebben op het globale begrotingsresultaat. Zij hebben dus evenmin effect op het economisch resultaat dat in de financiële staten van de EU is opgenomen.

7.5.2 Europees stabilisatiemechanisme (ESM)

De Europese Raad is op 17 december 2010 overeengekomen dat de lidstaten van het eurogebied een permanent stabiliteitsmechanisme moeten instellen: het Europees stabilisatiemechanisme („ESM”), een intergouvernementele organisatie onder internationaal publiekrecht buiten het kader van het EU-Verdrag. Het ESM-verdrag werd op 2 februari 2012 ondertekend door de 17 lidstaten van het eurogebied en momenteel zijn de ratificatieprocedures in de deelnemende lidstaten aan de gang. Pas daarna kan het operationeel worden. Het ESM zal uiteindelijk de taken overnemen die momenteel door de EFSF en het EFSM worden vervuld en, indien nodig, financiële bijstand aan lidstaten van het eurogebied verlenen. Er zal echter een periode zijn waarin de drie mechanismen elkaar overlappen, maar reeds onder het EFSM verleende leningen zullen volgens de EFSM-regels worden uitbetaald en terugbetaald. De daarmee verband houdende leningen zullen nog steeds door de EU-begroting worden gewaarborgd en zullen op de balans van de EU blijven. De oprichting van het ESM zal dus geen effect hebben op de bestaande vastleggingen onder het EFSM. Opgemerkt zij dat de EU-begroting de ESM-leningen niet zal waarborgen.

Het ESM zal gedekt worden door een stevige kapitaalstructuur, met een totaal ingeschreven kapitaal van 700 miljard EUR, waarvan 80 miljard EUR in de vorm van volgestort kapitaal dat door de lidstaten van het eurogebied wordt verstrekt. Met een dergelijk kapitaal moet zijn leningscapaciteit in beginsel 500 miljard EUR bereiken. De doeltreffendheid van de gecombineerde capaciteit met de EFSF werd recentelijk geëvalueerd. Op 30 maart kwam de eurogroep overeen om het cumulatieve leningsplafond van de EFSF en het ESM tot 700 miljard EUR te verhogen, en toe te staan dat beide mechanismen tegelijk bestaan tot 30 juni 2013. Het controleproces van het ESM werd ontwikkeld met de hoogste controle instanties en er zal een externe onafhankelijke audit plaatsvinden, alsook een audit door een onafhankelijke raad van auditors.

Om bijstand uit het ESM te krijgen, zullen voorwaarden worden gesteld, die passen bij het gekozen bijstandsinstrument. Aan leningen aan begunstigde lidstaten zal de voorwaarde verbonden zijn dat overeenkomstig bestaande regelingen een streng economisch en budgettair aanpassingsprogramma ten uitvoer wordt gelegd. Aangezien dit mechanisme eigen rechtspersoonlijkheid zal hebben en rechtstreeks door de lidstaten van het eurogebied wordt gefinancierd, is het geen EU-orgaan en is er geen

effect op de EU-rekeningen of de EU-begroting, buiten de hieronder beschreven mogelijke sancties. De Commissie is verantwoordelijk voor het onderhandelen van de beleidsvoorwaarden die aan de financiële bijstand worden verbonden, en voor het toezien op de naleving van die voorwaarden (net als bij de EFSF hierboven). Voor elk land dat financiële bijstand uit het ESM ontvangt, zal regelmatig worden beoordeeld of de voorwaarden worden nageleefd, voordat een volgende tranche kan worden uitbetaald.

Zoals hierboven gezegd, zullen de boeten die op grond van de Verordeningen 1173/2011, 1174/2011 en 1177/2011 worden geheven, in de EU-begroting worden opgenomen en aan het ESM worden overgedragen, zodra de EFSF niet langer operationeel is. Voorts voorziet het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur, dat door 25 lidstaten (met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk en Tsjechië) is ondertekend, in financiële sancties voor een „verdragsluitende partij”, indien die lidstaat niet de nodige maatregelen heeft genomen om een te hoog tekort te voorkomen. De opgelegde financiële sancties (die niet meer kunnen bedragen dan 0,1% van het bbp) zullen aan het ESM moeten worden betaald, indien deze aan lidstaten van de eurozone worden opgelegd (en hebben dus geen gevolgen voor het begrotingsresultaat van de EU, net als bij de EFSF hierboven), of aan de EU-begroting voor lidstaten die geen lid zijn van de eurozone (zie artikel 8, lid 2, van het Verdrag). In dat laatste geval zal de financiële sanctie een ontvangst zijn voor de EU-begroting en als zodanig in haar rekeningen worden opgenomen.

Terugbetalingsschema voor uitstaande EFSM- en betalingsbalansleningen op 17 juli 2012

																miljard EUR
Lening/land	Tranche	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2021	2022	2025	2026	2028	2032	2038	2042	Totaal
Betalingsbalans																
Hongarije	2de	2,0														
	3de				1,5											
Letland	1ste	1,0														
	2de		1,2													
	3de							0,5								
	4de										0,2					
Roemenië	1ste		1,5													
	2de							1,0								
	3de					1,15										
	4de						1,2									
	5de						0,15									
<i>Totaal betalingsbalans</i>		<i>3,0</i>	<i>2,7</i>	<i>1,5</i>	<i>1,15</i>	<i>1,35</i>	<i>1,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>11,4</i>
EFSM																
Ierland	1ste (T1)		5,0													
	1ste (T2)						3,4									
	2de								3,0							
	3de (T1)											2,0				
	3de (T2)							0,5								
	4de (1)															1,5
Portugal	5de (1)													3,0		
	6de (1)												2,3			
	1ste (T1)								1,75							
	1ste (T2)				4,75											
	2de (T1)								5,0							
	2de (T2)											2,0				
	2de (T3)							0,6								
	3de (1)															1,5
4de (T1) (1)														1,8		
4de (T2) (1)									2,7							
<i>Totaal EFSM</i>		<i>0,0</i>	<i>5,0</i>	<i>4,75</i>	<i>0,0</i>	<i>4,5</i>	<i>0,0</i>	<i>9,75</i>	<i>2,7</i>	<i>0,0</i>	<i>4,0</i>	<i>2,3</i>	<i>3,0</i>	<i>1,8</i>	<i>3,0</i>	<i>40,8</i>
Totaal-generaal		3,0	7,7	6,25	1,15	5,85	1,5	9,75	2,7	0,2	4,0	2,3	3,0	1,8	3,0	52,2

(1) Uitbetaald in 2012 dus niet opgenomen in de EU-balans op 31 december 2011.

8. BEHEER VAN FINANCIËLE RISICO'S

De hieronder verschaft informatie met betrekking tot het beheer van de financiële risico's van de Europese Unie (EU) heeft betrekking op:

- leningsactiviteiten van de Europese Commissie via: Europees mechanisme voor financiële stabiliteit (EFSM), betalingsbalans (BB), macrofinanciële bijstand (MFB), Euratom en Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (in liquidatie);
- de kasverrichtingen die door de Europese Commissie zijn verricht om de EU-begroting uit te voeren, met inbegrip van het ontvangen van geldboeten; en
- het Garantiefonds voor externe acties.

8.1 TYPES RISICO

Marktrisiko is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in de marktprijzen. Marktrisiko bestaat niet alleen uit potentieel verlies, maar ook uit potentiële baten. Het omvat het valutarisiko, het renterisiko en overige prijsrisico's (de EU heeft geen materiële overige prijsrisico's).

1. **Valutarisiko** is het risico dat de verrichtingen van de EU of de waarde van haar investeringen beïnvloed zullen worden door veranderingen in de wisselkoers. Dit risico vloeit voort uit de verandering van de koers van de ene valuta tegenover een andere.
2. **Renterisiko** is de mogelijkheid dat de waarde van een effect, en dan vooral een obligatie, vermindert, door een stijging van de rentevoet. Over het algemeen leiden hogere rentevoeten tot lagere prijzen van obligaties met vaste rentevoet en omgekeerd.

Kredietrisico is het risico van verlies doordat een schuldenaar/leningnemer een lening of een andere kredietlijn (hoofdsom of rente (coupon) of beide) niet betaalt of op een andere manier zijn contractuele verplichtingen niet nakomt. Het kan gaan om laattijdige terugbetalingen, herstructurering van de terugbetalingen van de leningnemer en faillissement.

Liquiditeitsrisico is het risico dat voortvloeit uit de moeilijkheid om een actief te verkopen, bv. het risico dat een bepaald effect of actief niet snel genoeg kan worden verhandeld op de markt om een verlies te voorkomen of een verplichting na te komen.

8.2 RISICOBEBEERBELEID

Opgenomen en verstrekte leningen

De leningstransacties alsmede het daarmee samenhangende beheer van de kasmiddelen worden door de EU verricht overeenkomstig de respectieve besluiten van de Raad, indien van toepassing, en interne richtsnoeren. Er zijn schriftelijke procedurehandleidingen opgesteld die betrekking hebben op specifieke terreinen, zoals opgenomen leningen, verstrekte leningen en het beheer van kasmiddelen, die door de betrokken operationele eenheden worden gebruikt. In de regel worden geen afdekkingsactiviteiten („hedging”) verricht om rente- of valutashommelingen te compenseren, aangezien verstrekte leningen doorgaans door middel van opgenomen „back-to-back”-leningen worden gefinancierd en er dus geen open rente- of valutaposities ontstaan. De toepassing van het „back-to-back”-beginsel wordt op gezette tijden gecontroleerd.

De Europese Commissie beheert de liquidatie van de verplichtingen van de EGKS en er zijn geen nieuwe leningen of overeenstemmende middelen voor de EGKS in liquidatie gepland. Opname van nieuwe leningen door de EGKS blijft dus beperkt tot herfinancieringen met als oogmerk de financieringskosten te verminderen. Ten aanzien van de kasverrichtingen worden de beginselen van behoedzaamheid toegepast teneinde de financiële risico's te beperken.

Kasverrichtingen

De voorschriften en beginselen voor het beheer van de kasverrichtingen van de Commissie zijn vastgelegd in Verordening nr. 1150/2000 van de Raad (gewijzigd bij Verordeningen nrs. 2028/2004 en 105/2009 van de Raad) en in het Financieel Reglement (Verordening nr. 1605/2002 van de Raad, gewijzigd bij Verordeningen nrs. 1995/2006, 1525/2007 en 1081/2010 van de Raad) en de uitvoeringsvoorschriften daarvan (Verordening nr. 2342/2002 van de Commissie, gewijzigd bij Verordeningen nrs. 1261/2005, 1248/2006 en 478/2007 van de Commissie).

Als gevolg van de bovenvermelde regelgeving zijn de volgende hoofdprincipes van toepassing:

- de eigen middelen worden door de lidstaten betaald op rekeningen die daartoe op naam van de Commissie zijn geopend bij de schatkist van elke lidstaat of bij het orgaan dat de lidstaat aangewezen heeft. De Commissie mag slechts geld van de bovenvermelde rekeningen afhalen om aan haar behoeften aan kasmiddelen te voldoen;
- de eigen middelen worden door de lidstaten betaald in hun eigen nationale munt, terwijl de betalingen door de Commissie meestal in euro luiden;
- bankrekeningen die zijn geopend in naam van de Commissie mogen niet overschreden worden; Deze beperking geldt niet voor de eigenmiddelenrekening van de Commissie in geval van wanbetaling met betrekking tot leningen die overeenkomstig de verordeningen en besluiten van de Raad van de EU zijn gesloten of gewaarborgd.
- het saldo van rekeningen die luiden in andere munten dan de euro, wordt ofwel gebruikt voor betalingen in dezelfde munt, ofwel periodiek omgezet in euro.

Naast de eigenmiddelenrekeningen heeft de Commissie nog andere bankrekeningen geopend bij centrale banken en commerciële banken om andere betalingen te verrichten en te ontvangen dan de bijdragen van de lidstaten aan de begroting.

De kasverrichtingen en de betalingen zijn sterk geautomatiseerd en maken gebruik van moderne informaticasystemen. Er worden specifieke procedures toegepast om de veiligheid van het systeem te waarborgen en om te garanderen dat de taken gescheiden worden conform het Financieel Reglement, de internecontrole-normen van de Commissie en de controleprincipes.

Een op schrift gestelde reeks richtsnoeren en procedures regelt het beheer van de kasverrichtingen en betalingen van de Commissie met als doel het operationele en financiële risico te beperken en een gepast controleniveau te waarborgen. Zij betreffen de verschillende werkingsgebieden (bv. uitvoering van betalingen en beheer van de liquide middelen, prognoses van de kasmiddelen, bedrijfscontinuïteit enz.) en de naleving van de richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd. Daarnaast vinden tussen DG BUDG en DG ECFIN bijeenkomsten plaats om informatie uit te wisselen over risicobeheer en beste praktijken.

Voorlopig geïnde geldboeten: portefeuille (BUFI)

Met ingang van 2010 worden voorlopig geïnde geldboeten gestort in een speciaal daartoe opgericht fonds, BUFI genoemd, dat door DG ECFIN wordt beheerd. Vóór 2010 ontvangen boetebedragen blijven op specifieke bankrekeningen staan. De Commissie beheert het fonds voor voorlopig geïnde boeten in overeenstemming met interne richtsnoeren en de richtsnoeren voor het beheer van activa die zijn opgenomen in het service level agreement (SLA) dat DG BUDG en DG ECFIN in december 2009 met elkaar hebben gesloten. Er zijn procedurehandleidingen opgesteld die betrekking hebben op specifieke terreinen, zoals het beheer van kasmiddelen, die door de betrokken operationele eenheden worden gebruikt. Financiële en operationele risico's worden vastgesteld en beoordeeld en de naleving van de interne richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd.

Het vermogensbeheer is erop gericht de aan de Commissie betaalde boeten op zodanige wijze te beleggen dat:

- (a) gemakkelijk over het geld kan worden beschikt wanneer dat nodig is; en
- (b) het in normale omstandigheden een rendement oplevert dat gemiddeld gelijk is aan het rendement van de BUFI-referentiebelegging minus gemaakte kosten.

Investerings blijven in beginsel beperkt tot de volgende categorieën: termijndeposito's bij de centrale banken van de eurozone, de agentschappen voor de schuld van de landen van de eurozone, banken die volledig in handen van de overheid zijn of onder staatswaarborg werken, of supranationale instellingen.

Garantiefonds

De regels en beginselen voor het beheer van de activa van het Garantiefonds (zie toelichting 2.4) zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank (EIB) van 25 november 1994 en de latere wijzigingen daarvan van 17/23 september 1996, 8 mei 2002, 25 februari 2008 en 9 november 2010. Het Garantiefonds werkt alleen in euro. Het investeert uitsluitend in deze valuta teneinde wisselkoersrisico's te vermijden. Het beheer van de activa is gebaseerd op de traditionele regels

inzake behoedzaamheid die worden gehanteerd voor financiële activiteiten. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de vermindering van de risico's en er wordt voor gezorgd dat de beheerde activa een voldoende mate van liquiditeit en overdraagbaarheid hebben, gelet op de gedekte verplichtingen.

8.3 VALUTARISICO

Opgenomen en verstrekte leningen

De meeste financiële activa en verplichtingen zijn in euro uitgedrukt, dus in die gevallen staat de EU niet bloot aan een valutarisico. Via het financiële instrument Euratom verstrekt de EU echter leningen die in Amerikaanse dollar (USD) zijn uitgedrukt en die gefinancierd zijn met leningen van hetzelfde bedrag in USD („back-to-back“-verrichtingen). Op de balansdatum staat de EU niet bloot aan een valutarisico in verband met Euratom. De EGKS in liquidatie loopt een klein nettovalutarisico dat gelijk is 1,3 miljoen EUR en dat voortvloeit uit woningleningen (het equivalent van 1,26 miljoen EUR) en banksaldi (het equivalent van 0,04 miljoen EUR).

Kasverrichtingen

De eigen middelen die door de lidstaten in andere valuta's dan de euro worden betaald, worden overeenkomstig het eigenmiddelenbesluit aangehouden op de eigenmiddelenrekeningen. Zij worden in euro omgezet wanneer dat nodig is om betalingen uit te voeren. De procedures die voor het beheer van deze middelen moeten worden gevolgd, zijn in het eigenmiddelenbesluit vastgesteld. Af en toe worden zij onmiddellijk gebruikt voor betalingen die in dezelfde valuta worden uitgevoerd.

De Commissie houdt een aantal rekeningen in andere Europese munten dan de euro, en in Amerikaanse dollar en Zwitserse frank aan bij commerciële banken om betalingen in deze valuta's te verrichten. Deze rekeningen worden aangevuld naargelang van het bedrag van de te verrichten betalingen, zodat er geen blootstelling van het saldo aan valutarisico's aanwezig is.

Wanneer diverse bedragen (behalve eigen middelen) in andere munten dan de euro worden ontvangen, worden zij ofwel overgeschreven naar andere rekeningen van de Commissie in dezelfde valuta wanneer dat nodig is om de uitvoering van betalingen te dekken, ofwel omgezet in euro en overgeschreven naar andere rekeningen in euro. Gelden ter goede rekening in andere munten dan de euro worden aangevuld naar gelang van de verwachte behoefte aan plaatselijke betalingen op korte termijn in dezelfde munten. De saldi op deze rekeningen worden onder hun respectieve bovengrenzen gehouden.

Voorlopig geïnde geldboeten: portefeuille (BUFI)

Aangezien alle opgelegde boeten in euro worden betaald, is er geen valutarisico.

Garantiefonds

De financiële activa zijn in euro uitgedrukt en derhalve is er geen valutarisico.

8.4 RENTERISICO

Leningsactiviteiten

Opgenomen en verstrekte leningen met variabele rentevoeten

Gezien de aard van de verstrekte en opgenomen leningen heeft de EU aanzienlijke rentedragende activa en passiva. De MFB- en Euratomleningen tegen variabele rentevoeten stellen de EU bloot aan renterisico. De renterisico's die voortvloeien uit opgenomen leningen worden echter gecompenseerd door verstrekte leningen waarvan de termijnen en voorwaarden vergelijkbaar zijn („back-to-back“-verrichtingen). Op de balansdatum belooft het bedrag aan verstrekte leningen van de EU met variabele rente (uitgedrukt in nominale bedragen) 0,8 miljard EUR (in 2010: 0,86 miljard EUR). Aanpassingen vinden om de zes maanden plaats.

Opgenomen en verstrekte leningen met vaste rentevoeten

De EU heeft ook MFB- en Euratomleningen met vaste rentevoeten voor in totaal 236 miljoen EUR in 2011 (in 2010: 110 miljoen EUR), die een looptijd hebben tussen één en vijf jaar (25 miljoen EUR) en meer dan vijf jaar (211 miljoen EUR). Belangrijker is dat de EU onder het financiële instrument betalingsbalans elf

leningen met vaste rentevoeten heeft voor in totaal 11,4 miljard EUR in 2011 (in 2010: 12,05 miljard EUR), die een looptijd hebben tussen één en vijf jaar (7,2 miljard EUR) en meer dan vijf jaar (4,2 miljard EUR). In het kader van het financiële instrument EFSM heeft de EU tien leningen met vaste rentevoeten voor in totaal 28 miljard EUR in 2011, die een looptijd hebben tussen één en vijf jaar (9,75 miljard EUR) en meer dan vijf jaar (18,25 miljard EUR).

Vanwege de aard van haar activiteiten staat de EGKS in liquidatie bloot aan een renterisico. Het renterisico dat voortvloeit uit opgenomen leningen, wordt meestal geneutraliseerd door verstrekte leningen tegen soortgelijke voorwaarden. In termen van vermogensbeheer bevat de EGKS-portefeuille geen obligaties met een variabele rente. Op de balansdatum bestond 15% van de obligatieportefeuille uit nulcouponobligaties.

Kasverrichtingen

Voor de kasverrichtingen van de Commissie worden geen leningen opgenomen. Bijgevolg is zij niet blootgesteld aan een renterisico. Zij ontvangt echter rente op de saldi op haar verschillende bankrekeningen. De Commissie heeft daarom maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de verkregen rente overeenstemt met de marktrente en de mogelijke schommelingen daarvan.

Rekeningen geopend bij schatkisten of nationale centrale banken van lidstaten leveren geen rente op en zijn vrij van kosten. Voor alle andere rekeningen bij nationale centrale banken hangt de vergoeding af van de specifieke voorwaarden van elke bank. De rentevoeten zijn variabel en volgen de schommelingen op de markt.

Overnightsaldi op rekeningen die bij commerciële banken worden aangehouden, leveren dagelijks rente op. Die is gebaseerd op de variabele marktrente waarop een contractuele marge (positief of negatief) wordt toegepast. Voor de meeste rekeningen is de rentevoet gekoppeld aan de EONIA (Euro over night index average) en wordt hij aangepast aan eventuele schommelingen daarvan. Voor sommige andere rekeningen is de rentevoet gekoppeld aan de marginale rentevoet van de ECB voor haar belangrijkste herfinancieringstransacties. De Commissie loopt dus geen risico dat zij een rente ontvangt die lager ligt dan de geldende markttarieven.

Voorlopig geïnde geldboeten: portefeuille (BUFI)

De BUFI-portefeuille bevat geen obligaties met een variabele rente. Op de balansdatum bestond 34% van de obligatieportefeuille uit nulcouponobligaties.

Garantiefonds

Schuldeffecten in het Garantiefonds die met variabele rentevoeten zijn uitgegeven, ondergaan de volatiliteits-effecten van die rentevoeten, terwijl schuldeffecten met vaste rentevoeten een risico lopen in verband met hun reële waarde. Op de balansdatum maken obligaties met vaste rentevoet ongeveer 83% uit van de investeringsportefeuille (in 2010 93%).

8.5 KREDIETRISICO

Leningsactiviteiten

De blootstelling aan kredietrisico wordt in de eerste plaats beheerd door garanties van landen te krijgen in het geval van Euratom, dan via het Garantiefonds (MFB en Euratom), dan via de mogelijkheid de nodige middelen te onttrekken uit de eigenmiddelenrekeningen van de Commissie bij de lidstaten en uiteindelijk via de begroting van de EU. In de eigenmiddelenwetgeving is het plafond voor betalingen van eigen middelen vastgesteld op 1,23% van het bni van de lidstaten en in 2011 werd 0,93% daadwerkelijk gebruikt om betalingskredieten te dekken. Dit betekent dat er op 31 december 2011 een beschikbare marge van 0,3% bestond om deze garantie te dekken. Het Garantiefonds voor externe leningen werd in 1994 ingesteld ter dekking van risico's van wanbetaling in verband met opgenomen leningen waaruit leningen aan landen buiten de Europese Unie worden gefinancierd. In elk geval wordt de blootstelling aan kredietrisico gemilderd doordat een beroep kan worden gedaan op de eigenmiddelenrekeningen van de Commissie bij de lidstaten naast de activa op die rekeningen wanneer een schuldenaar een verschuldigd bedrag niet volledig kan terugbetalen. Hiervoor mag de EU een beroep doen op alle lidstaten om ervoor te zorgen dat de juridische verbintenis van de EU ten opzichte van haar leners kan worden nageleefd.

Wat de kasmiddelen betreft, moeten de richtsnoeren inzake de keuze van de tegenpartijen worden toegepast. De operationele eenheid zal bijgevolg alleen overeenkomsten kunnen sluiten met in aanmerking komende banken, die als tegenpartij over voldoende limieten beschikken.

De blootstelling van de EGKS aan kredietrisico wordt beheerd door geregeld te onderzoeken of de ontleners in staat zijn te voldoen aan rente- en kapitaal terugbetalingsverplichtingen. Het kredietrisico wordt ook beheerd door het verkrijgen van zakelijke en persoonlijke, alsmede landen- en bedrijfs garanties.

61% van het totale bedrag aan uitstaande leningen is gedekt door garanties van een lidstaat of een gelijkwaardige instantie (bv. overheidsinstellingen). 30% van de uitstaande leningen is verstrekt aan banken of gegarandeerd door banken. Wat de kasmiddelen betreft, moeten de richtsnoeren inzake de keuze van de tegenpartijen worden toegepast. De operationele eenheid mag alleen overeenkomsten sluiten met in aanmerking komende banken, die als tegenpartij over voldoende limieten beschikken.

Kasverrichtingen

De meeste kasmiddelen van de Commissie worden conform Verordening nr. 1150/2000 van de Raad aangehouden op rekeningen die geopend zijn door de lidstaten voor de betaling van hun bijdragen (eigen middelen). Al deze rekeningen worden aangehouden bij de schatkist of de nationale centrale banken van de lidstaten. Deze instellingen houden voor de Commissie zo goed als geen krediet- of tegenpartijrisico in, aangezien het gaat om blootstelling op de lidstaten. Voor het deel van de kasmiddelen van de Commissie dat wordt aangehouden bij commerciële banken ter dekking van betalingen, worden de rekeningen precies op tijd aangevuld. Dit gebeurt automatisch door het kasmiddelenbeheersysteem van de afdeling thesaurie. Op elke rekening wordt het laagst mogelijk saldo aangehouden, in verhouding tot het gemiddelde bedrag van de betalingen die dagelijks vanuit die rekening worden verricht. Bijgevolg zijn de bedragen die overnight op deze rekeningen staan, voortdurend zeer laag (gemiddeld tussen 20 en 100 miljoen EUR, gespreid over meer dan 20 rekeningen). Hierdoor is de Commissie hier slechts in beperkte mate blootgesteld aan kredietrisico. Deze bedragen moeten worden gezien in het licht van het totaal van de kasmiddelensaldi, dat fluctueert tussen 1 miljard EUR en 35 miljard EUR, en in het licht van het totale bedrag van de betalingen die in 2011 zijn verricht, dat de 128 miljard EUR overschreed.

Bovendien worden specifieke richtsnoeren toegepast voor de selectie van de commerciële banken om het kredietrisico waaraan de Commissie is blootgesteld, nog verder te minimaliseren:

- Alle commerciële banken worden via openbare aanbestedingen geselecteerd. Om toegelaten te worden tot de aanbestedingsprocedures, dienen de banken minimaal over een rating op korte termijn te beschikken van Moody's P-1 of gelijkwaardig (S&P A-1 of Fitch F1). In bepaalde, naar behoren gerechtvaardigde, omstandigheden volstaat een lagere rating.
- De commerciële banken die specifiek geselecteerd zijn voor het aanhouden van voorlopig geïnde geldboeten, moeten in de regel minimaal over een rating op lange termijn beschikken van AA in één ratingagentschap. Als de rating van een bank in deze groep wordt verlaagd, worden er specifieke maatregelen getroffen. Daarnaast wordt het bedrag dat bij elke bank wordt aangehouden, beperkt tot een bepaald percentage van haar eigen vermogen. Bij de berekening van die limiet wordt ook rekening gehouden met de uitstaande garanties die diezelfde instelling aan de Commissie heeft verstrekt.
- Gelden ter goede rekening worden aangehouden bij lokale banken die geselecteerd worden met behulp van een vereenvoudigde aanbestedingsprocedure. De vereiste ratings zijn afhankelijk van de plaatselijke situatie en kunnen aanzienlijk verschillen van land tot land. Om de blootstelling aan kredietrisico te beperken worden de saldi op deze rekeningen zo laag mogelijk gehouden (waarbij rekening wordt gehouden met de operationele behoeften), worden deze rekeningen periodiek aangevuld en worden de toegepaste bovengrenzen jaarlijks herzien.
- De kredietrating van de commerciële banken waarbij de Commissie rekeningen heeft, wordt minstens maandelijks bekeken en indien nodig met een hogere frequentie. Naar aanleiding van de financiële crisis werden strengere toezichtsmaatregelen en dagelijkse controles van de ratings van commerciële banken ingevoerd, die gedurende 2011 van toepassing bleven.

Er zijn ook voor aanzienlijke bedragen garanties van financiële instellingen verstrekt aan de Commissie in verband met de geldboeten die zij oplegt aan bedrijven die de EU-mededingingsregels niet naleven (zie toelichting 2.11.1). De bedrijven die een geldboete moeten betalen, verstrekken deze garanties als een alternatief voor voorlopige betalingen. Begin 2012 is het beleid voor het beheer van het risico bij het aanvaarden van dergelijke garanties herzien en zijn er in het licht van de huidige financiële omgeving in de EU nieuwe eisen in verband met de kredietrating en beperkingen van het percentage per tegenpartij (volgens het eigen vermogen van elke tegenpartij) vastgesteld. Op die manier blijft de Commissie zich verzekeren van een hoge kredietkwaliteit. Op gezette tijden wordt nagegaan of de uitstaande garanties voldoen aan de geldende eisen van het beleid.

Voorlopig geïnde geldboeten: portefeuille (BUFI)

Voor de beleggingen uit voorlopig geïnde boeten houdt de Commissie rekening met een kredietrisico, dat wil zeggen het risico dat een tegenpartij niet in staat zal zijn haar betalingsverplichtingen volledig na te komen. De blootstelling is het grootst op Frankrijk en Duitsland, die respectievelijk 62% en 25% van de totale portefeuille uitmaken.

Garantiefonds

Overeenkomstig de tussen de EU en de EIB gesloten overeenkomst betreffende het beheer van het Garantiefonds dienen alle interbancaire beleggingen minimaal een rating P-1 van Moody's of gelijkwaardig te hebben. Op 31 december 2011 werden bij dergelijke tegenpartijen vastetermijndeposito's (300 miljoen EUR) gedaan (in 2010: 124 miljoen EUR). Op 31 december 2011 heeft het fonds geen beleggingen in discontopapieren op korte termijn. Voor dezelfde periode in het vorige jaar had het Garantiefonds belegd in vier financiële instrumenten op korte termijn en waren al die beleggingen (69 miljoen EUR) gedaan bij tegenpartijen met een minimumrating P-1 van Moody's of gelijkwaardig. Alle effecten in de voor verkoop beschikbare portefeuille zijn in overeenstemming met de beheersrichtsnoeren.

8.6 LIQUIDITEITSRISICO

Leningsactiviteiten

Het liquiditeitsrisico dat voortvloeit uit leningsactiviteiten wordt meestal geneutraliseerd door leningen tegen soortgelijke voorwaarden („back-to-back“-verrichtingen). Voor de macrofinanciële bijstand en Euratom dient het Garantiefonds als liquiditeitsreserve (of vangnet) in geval de leners niet of laattijdig betalen. Voor het betalingsbalansmechanisme voorziet Verordening nr. 431/2009 in een procedure die voldoende tijd laat om middelen uit de eigenmiddelenrekeningen van de Commissie bij de lidstaten te mobiliseren. Voor het EFSM voorziet Verordening 407/2010 van de Raad in een soortgelijke procedure.

In het kader van het beheer van de activa en passiva van de EGKS in liquidatie beheert de Commissie de liquiditeitsvereisten op basis van een prognose omtrent de uitbetalingen die werd opgesteld na overleg met de verantwoordelijke diensten van de Commissie.

Kasverrichtingen

De begrotingsbeginselen van de EU garanderen dat de totale kasmiddelen voor het jaar volstaan om alle betalingen uit te voeren. De totale bijdragen van de lidstaten zijn in feite gelijk aan het bedrag van de betalingskredieten van het begrotingsjaar. De bijdragen van de lidstaten worden echter in de loop van het jaar ontvangen in twaalf maandelijkse tranches, terwijl de betalingen tot op zekere hoogte seizoensgebonden zijn. Om ervoor te zorgen dat in elke maand de kasmiddelen altijd toereikend zijn om de uit te voeren betalingen te dekken, worden procedures gevolgd om periodiek een prognose van de kasmiddelen te maken. Onder bepaalde voorwaarden kunnen eigen middelen of aanvullende financiering vroegtijdig bij de lidstaten worden afgeroepen. Daarnaast zorgen automatische instrumenten voor kasmiddelenbeheer ervoor dat er dagelijks op elke bankrekening van de Commissie voldoende liquiditeit is om de dagelijkse verrichtingen te kunnen doen.

Garantiefonds

Het fonds wordt beheerd volgens het beginsel dat de activa voldoende liquide moeten zijn om voor de betrokken verbintenissen te kunnen worden gemobiliseerd. Het fonds moet minstens 100 miljoen EUR in portefeuille houden met een looptijd van minder dan 12 maanden, die in monetaire instrumenten moeten worden belegd. Op 31 december 2011 beliepen deze beleggingen 300 miljoen EUR. Voorts moet minstens 20% van de nominale waarde van het fonds bestaan uit monetaire instrumenten, obligaties met vaste rentevoet met een resterende looptijd van minder dan een jaar en obligaties met variabele rentevoet. Op 31 december 2011 bedroeg dit aandeel 45%.

9. INFORMATIEVERSCHAFFING OVER VERBONDEN PARTIJEN

9.1 VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen van de Commissie zijn de andere geconsolideerde EU-entiteiten en de leidinggeven- den van deze entiteiten. Verrichtingen tussen deze entiteiten maken deel uit van de normale verrichtingen van de EU en derhalve gelden er overeenkomstig de boekhoudregels van de EU geen specifieke verplichtingen tot informatieverstopping voor deze verrichtingen.

9.2 RECHTEN VAN LEIDINGGEVENDEN

Voor de informatieverstopping over verrichtingen met verbonden partijen met betrekking tot de leidinggevenden van de Europese Unie, werden deze in vijf categorieën onderverdeeld:

Categorie 1: de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Commissie en de voorzitter van het Hof van Justitie.

Categorie 2: de vicevoorzitter van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de andere vicevoorzitters van de Commissie.

Categorie 3: de secretaris-generaal van de Raad, de leden van de Commissie, de rechters en de advocaten-generaal van het Hof van Justitie, de voorzitter en de leden van het Gerecht van eerste aanleg, de voorzitter en de leden van het Gerecht voor ambtenarenzaken, de Ombudsman en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

Categorie 4: de voorzitter en leden van de Rekenkamer.

Categorie 5: de topambtenaren van de instellingen en agentschappen.

Hieronder volgt een overzicht van hun geldelijke rechten. Verdere informatie kan worden gevonden in het Publicatieblad van de Europese Unie (187 van 8.8.1967, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 202/2005 van de Raad van 18 januari 2005 (L 33 van 5.2.2005) en L 68 van 20.10.1977, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 1293/2004 van 30 april 2004 (L 243 van 15.7.2004). Overige informatie is ook te vinden in het statuut dat bekendgemaakt is op de Europa-website. Het statuut is het officiële document waarin de rechten en plichten van alle ambtenaren van de EU zijn beschreven. Leidinggevenden hebben geen preferentiële leningen van de EU ontvangen.

GELDELIJKE RECHTEN VAN LEIDINGGEVENDEN

EUR

Rechten (per personeelslid)	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Categorie 5
Basissalaris (per maand)	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	11 681,17 – 18 370,84
Verblijfstoelage/Ontheemdings-toelage	15%	15%	15%	15%	16%
Gezinstoelagen:					
Kostwinnerstoelage (% salaris)	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52
Kindertoelage	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
Voorschoolse toelage	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
Schooltoelage	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
Schooltoelage buiten standplaats	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Voorzitterstoelage	n.v.t.	n.v.t.	500 – 810,74	n.v.t.	n.v.t.
Representatietoelage	1 418,07	0 – 911,38	500 – 607,71	n.v.t.	n.v.t.
Jaarlijkse reiskosten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja
Overdrachten naar lidstaat:					
Schooltoelage ⁽¹⁾	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
% salaris ⁽¹⁾	5%	5%	5%	5%	5%
% salaris zonder correctiecoëfficiënt	max. 25 %	max. 25 %	max. 25 %	max. 25 %	max. 25 %
Representatiekosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	n.v.t.	n.v.t.

EUR

Rechten (per personeelslid)	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Categorie 5
Ambtsaanvaarding:					
Inrichtingskosten	50 703,52	45 927,10 – 47 764,18	36 741,68 – 41 334,40	39 681,02 – 42 252,94	terugbetaald
Reiskosten familie	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Verhuiskosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Ambtsneerlegging:					
Inrichtingskosten	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	terugbetaald
Reiskosten familie	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Verhuiskosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Overbrugging (% salaris) ⁽²⁾	40% - 65%	40% - 65%	40% - 65%	40% - 65%	n.v.t.
Ziektekostenverzekering	gedekt	gedekt	gedekt	gedekt	facultatief
Pensioen (% salaris, vóór belastingen)	max. 70 %	max. 70 %	max. 70 %	max. 70 %	max. 70 %
Inhoudingen:					
Gemeenschapsbelasting	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%
Ziektekostenverzekering (% salaris)	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
Speciale heffing op salaris	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%
Pensioenbijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	11,6%
Aantal personen aan het einde van het jaar	3	8	90	27	97

⁽¹⁾ Met toepassing van de correctiecoëfficiënt.

⁽²⁾ Betaald gedurende de eerste drie jaar na vertrek.

10. GEBEURTENISSEN NA DE BALANSDATUM

Op de datum van ondertekening van de rekeningen zijn er buiten de hieronder verschaft informatie geen relevante punten onder de aandacht gekomen van de rekenplichtige van de Commissie die een afzonderlijke vermelding in deze rubriek zouden vereisen. Evenmin zijn dergelijke punten bij hem aangemeld. Bij het opstellen van de jaarrekeningen en de bijbehorende toelichtingen werd gebruikgemaakt van de meest recente beschikbare gegevens en dit komt tot uiting in de hierboven opgenomen informatie.

Aanvullende verzoeken om financiële bijstand binnen de eurozone

Op 25 juni 2012 ontving de eurogroep het formele verzoek van de Spaanse regering om financiële bijstand. Op 9 juli werd een politiek akkoord bereikt over een programma om Spanje te helpen zijn financiële instellingen te herkapitaliseren en te herstructureren. Zodra het memorandum van overeenstemming is aangenomen, kan de eerste uitbetaling plaatsvinden. De financiële bijstand voor herkapitalisering zal worden verstrekt via de Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit (EFSF), totdat het Europees stabilisatiemechanisme (ESM) beschikbaar zal zijn en deze taak zal overnemen.

De eurogroep ontving op 27 juni ook het verzoek van de Cypriotische autoriteiten om financiële bijstand van de lidstaten van de eurozone, en dit vanwege de problemen waarmee Cyprus te kampen heeft, voornamelijk onrust in de banksector en de aanwezigheid van macro-economische onevenwichtigheden. Op basis van een beoordeling van de financiële behoeften zal er in het kader van een uitgebreid herstelprogramma financiële bijstand van de eurozone worden verleend. Het pakket financiële bijstand zal worden verstrekt door de EFSF of het ESM met behulp van hun financieringsinstrumenten.

Voor nadere informatie over het EFSF en het ESM, alsook over de programma's voor financiële bijstand van de EU, zie toelichting 7.

11. CONSOLIDATIEBEREIK

11.1 GECONSOLIDEERDE ENTITEITEN

A. ENTITEITEN WAAROVER ZEGGENSCHAP WORDT UITGEOEFEND

1. Instellingen en raadgevende organen

Comité van de Regio's

Raad van de Europese Unie

Hof van Justitie van de Europese Unie

Europese Commissie

Europese Rekenkamer

Europese Dienst voor extern optreden ⁽¹⁾

Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

Europees Economisch en Sociaal Comité

Europese Ombudsman

Europees Parlement

Europese Raad

2. EU-agentschappen

Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk

Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart

Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding

Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding

Europees Milieuagentschap

Europese Autoriteit voor voedselveiligheid.

Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden

Europees Agentschap voor maritieme veiligheid

Europees Geneesmiddelenbureau

Europees Chemicaliënagentschap

Fusion for Energy (Europese Gemeenschappelijke Onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie)

Eurojust

Europees Genderinstituut

Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie

Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur

Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad

Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Voor het eerst geconsolideerd in 2011

Europese Bankautoriteit ⁽¹⁾

Bureau van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie ⁽¹⁾

Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten

Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging

Europese Stichting voor opleiding

Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie

Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie

Toezichtautoriteit voor het Europees GNSS

Harmonisatiebureau voor de interne markt (merken, tekeningen en modellen)

Europees Spoorwegbureau

Communautair Bureau voor plantenrassen

Europees Bureau voor visserijcontrole

Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving

Europese Politieacademie (EPA)

Europese Politiedienst (Europol)

Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten

Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk

Uitvoerend Agentschap Onderzoek

Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen ⁽¹⁾

Europese Autoriteit voor effecten en markten ⁽¹⁾

Europees Instituut voor innovatie en technologie ⁽¹⁾

3. Overige entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend

Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (in liquidatie)

B. GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMINGEN

Internationale ITER-Organisatie voor fusie-energie (ITER)

Gemeenschappelijke onderneming SESAR

Gemeenschappelijke onderneming FCH

Gemeenschappelijke onderneming Galileo in liquidatie

Gemeenschappelijke onderneming IMI

C. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Europees Investeringsfonds

Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky

Gemeenschappelijke onderneming ARTEMIS

Gemeenschappelijke onderneming ENIAC

11.2 NIET-GECONSOLIDEERDE ENTITEITEN

Hoewel de EU de activa beheert van de hieronder vermelde entiteiten, voldoen deze niet aan de consolidatievereisten en zijn zij derhalve niet in de rekening van de Europese Unie opgenomen.

⁽¹⁾ Voor het eerst geconsolideerd in 2011

11.2.1 Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)

Het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) is het belangrijkste instrument door middel waarvan de Europese Unie ontwikkelingshulp verleent aan de staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan (ACS) en aan de landen en gebieden overzee (LGO). Het Verdrag van Rome van 1957 voorzag al in de oprichting van dit fonds om technische en financiële bijstand te verlenen, oorspronkelijk aan de Afrikaanse landen die toen nog niet onafhankelijk waren en waarmee sommige landen historische banden hadden.

Het EOF wordt niet gefinancierd uit de EU-begroting doch met rechtstreekse bijdragen van de lidstaten, die in het kader van onderhandelingen worden vastgelegd. De Commissie en de EIB beheren de middelen van het EOF. Elk EOF wordt gewoonlijk voor een periode van ongeveer vijf jaar gesloten. Sinds de sluiting van de eerste partnerschapsovereenkomst in 1964 volgen de EOF-programmeringscycli in het algemeen die van de partnerschapsovereenkomsten.

Het beheer van het EOF komt tot stand op grond van het eigen Financieel Reglement van het EOF (PB L 78 van 19.3.2008), dat voorziet in de presentatie van eigen financiële staten, los van deze van de EU. De jaarrekening en het middelenbeheer van het EOF vallen onder de externe controle van de Rekenkamer en het Parlement. Ter informatie zijn de balans en de economische resultatenrekening van het 8e, 9e en 10e EOF hieronder opgenomen:

Balans – 8e, 9e en 10e EOF

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
NIET-VLOTTENDE ACTIVA	380	353
VLOTTENDE ACTIVA	2 510	2 151
Totaal vlottende activa	2 890	2 504
VLOTTENDE PASSIVA	(1 033)	(1 046)
Totaal passiva	(1 033)	(1 046)
Nettoactiva	1 857	1 458
MIDDELEN EN RESERVES		
Afgeroepen middelen van het fonds	26 979	23 879
Overige reserves	2 252	2 252
Van vorige jaren overgedragen economisch resultaat	(24 674)	(21 908)
Economisch resultaat van het jaar	(2 700)	(2 765)
Nettoactiva	1 857	1 458

Economische resultatenrekening – 8e, 9e en 10e EOF

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
BELEIDSONTVANGSTEN	99	140
BELEIDSUITGAVEN	(2 778)	(3 000)
TEKORT VAN BELEIDSACTIVITEITEN	(2 679)	(2 860)
FINANCIËLE ACTIVITEITEN	(21)	95
ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET BEGROTINGSJAAR	(2 700)	(2 765)

11.2.2 Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering

In het kader van het ziektekostenstelsel wordt de ziektekostenverzekering geregeld van de personeelsleden van de verschillende organen van de Europese Unie. De middelen van het ziektekostenstelsel zijn eigendom van het stelsel en worden niet door de Europese Unie gecontroleerd, hoewel de financiële activa van het stelsel door de Commissie worden beheerd. Het stelsel wordt gefinancierd met bijdragen van zijn leden (personeelsleden) en van de werkgevers (de instellingen/agentschappen/organen). Alle overschotten blijven binnen het stelsel.

Het stelsel heeft vier verschillende entiteiten. Het belangrijkste stelsel heeft betrekking op de personeelsleden van de instellingen en agentschappen van de Europese Unie en drie kleinere stelsels hebben betrekking op de personeelsleden van Europese Universiteit van Firenze, de Europese scholen en de personeelsleden die buiten de EU werkzaam zijn zoals personeelsleden in de delegaties van de EU. De totale activa van het stelsel bedroegen op 31 december 2011 294 miljoen EUR (in 2010: 286 miljoen EUR).

11.2.3 *Garantiefonds voor deelnemers*

Bepaalde voorfinancieringen die in het kader van het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP7) worden betaald, zijn daadwerkelijk gedekt door een garantiefonds voor de deelnemers.

Dit is een instrument voor onderlinge verzekering, dat is opgezet om de financiële risico's van de Unie en de deelnemers te dekken tijdens de uitvoering van indirecte maatregelen van KP7, aangezien het kapitaal en de rente ervan een uitvoeringsgarantie vormen. Alle deelnemers aan indirecte maatregelen die de vorm van een subsidie aannemen, dragen 5% van de totale bijdrage van de EU bij aan het kapitaal van het Garantiefonds voor deelnemers voor de duur van de maatregel. Aan het einde van een indirecte maatregel dienen de deelnemers hun bijdrage in het kapitaal volledig terug te krijgen, behalve wanneer het Garantiefonds voor de deelnemers verlies lijdt doordat begunstigden in gebreke blijven. In dat geval dienen de deelnemers minstens 80% van hun bijdrage terug te krijgen. Het Garantiefonds voor deelnemers staat garant voor de financiële belangen van zowel de EU als de deelnemers.

Op 31 december 2011 beliepen de activa van het Garantiefonds in totaal 1 171 miljoen EUR (in 2010: 879 miljoen EUR). De middelen van het Garantiefonds zijn eigendom van het fonds en worden niet door de Europese Unie gecontroleerd, hoewel de financiële activa van het stelsel door de Commissie worden beheerd.

DEEL II

Geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting en toelichtingen**INHOUDSOPGAVE**

	<i>Blz.</i>
Geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting:	
1. EU-begrotingsresultaat	98
2. EU-begrotingsresultaat 94 2. Staat van vergelijking van de begroting en de werkelijke bedragen	98
Ontvangsten:	
3. Overzicht van de uitvoering van de ontvangstenzijde van de begroting	101
Uitgaven:	
4. Samenstelling en ontwikkeling van de vastleggings- en betalingskredieten per rubriek van het financieel kader	102
5. Besteding van de vastleggingskredieten per rubriek van het financieel kader	103
6. Besteding van de betalingskredieten per rubriek van het financieel kader	103
7. Ontwikkeling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen per rubriek van het financieel kader	104
8. Samenstelling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen naar jaar van oorsprong per rubriek van het financieel kader	105
9. Samenstelling en ontwikkeling van de vastleggings- en betalingskredieten per beleidsterrein	105
10. Besteding van de vastleggingskredieten per beleidsterrein	107
11. Besteding van de betalingskredieten per beleidsterrein	109
12. Ontwikkeling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen per beleidsterrein	111
13. Samenstelling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen naar jaar van oorsprong per beleidsterrein	113
Instellingen:	
14. Overzicht van de uitvoering van de ontvangstenzijde van de begroting per instelling	114
15. Besteding van de vastleggings- en betalingskredieten per instelling	115
Agentschappen:	
16. Inkomsten agentschap: begrotingsramingen, vastgestelde rechten en ontvangen bedragen	117
17. Vastleggings- en betalingskredieten per agentschap	118
18. Begrotingsresultaat met inbegrip van de agentschappen	119
Toelichtingen bij de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting:	
1. Begrotingsbeginselen, structuur en kredieten	120
2. Toelichting bij de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting	122

GECONSOLIDEERDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING ⁽¹⁾

RESULTAAT VAN DE UITVOERING VAN DE EU-BEGROTING

1. EU-BEGROTINGSRESULTAAT

		<i>miljoen EUR</i>	
EUROPESE UNIE	2011	2010	
Ontvangsten van het begrotingsjaar	130 000	127 795	
Betalingen uit de kredieten van het lopende jaar	(128 043)	(121 213)	
Betalingskredieten overgedragen naar jaar N+1	(1 019)	(2 797)	
Annulering van niet-gebruikte betalingskredieten overgedragen uit jaar N-1	457	741	
Wisselkoersverschillen voor het jaar	97	23	
Begrotingsresultaat ⁽¹⁾	1 492	4 549	

⁽¹⁾ Waarvan de EVA goed is voor (5) miljoen EUR in 2011 en 9 miljoen EUR in 2010.

Het begrotingsoverschot voor de Europese Unie wordt in de loop van het volgende jaar terugbetaald aan de lidstaten door een vermindering van de bedragen die de lidstaten voor dat jaar zijn verschuldigd.

2. STAAT VAN VERGELIJKING VAN DE BEGROTING EN DE WERKELIJKE BEDRAGEN

ONTVANGSTEN

								<i>miljoen EUR</i>
Titel	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting	Vastgestelde rechten	Ontvangsten	Verschil definitiefwerkelijk	Ontvangsten als % van de begroting	Nog te ontvangen	
	1	2	3	4	5=2-4	6=4/2	7=3-4	
1. Eigen middelen	125 106	118 289	118 193	118 164	125	99,89%	29	
3. Overschotten, saldi en aanpassingen	0	6 354	6 472	6 370	(16)	100,25%	102	
4. Ontvangsten afkomstig van personen die verbonden zijn aan de instellingen en andere organen van de Unie	1 182	1 182	1 213	1 207	(25)	102,12%	6	
5. Ontvangsten voortvloeiende uit de administratieve werking van de instellingen	56	56	609	587	(531)	1 048,48%	22	
6. Bijdragen en terugbetalingen in het kader van overeenkomsten en programma's van de Unie/Gemeenschap	30	82	2 745	2 454	(2 372)	2 993,28%	291	
7. Achterstandsrente en geldboeten	123	733	13 943	1 183	(450)	161,37%	12 761	
8. Opgenomen en verstrekte leningen	0	0	159	1	0		159	
9. Diverse ontvangsten	30	30	44	34	(4)	111,86%	11	
Totaal	126 527	126 727	143 380	130 000	(3 273)	102,58%	13 380	

⁽¹⁾ Doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoenen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in deze begrotingstabellen niet correct zijn opgeteld.

UITGAVEN – PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting ⁽¹⁾	Gedane betalingen	Vershil definitiefwerkelijk	%	Overgedragen kredieten	Vervallen kredieten
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
1. Duurzame groei	53 280	56 982	54 732	2 251	96,05 %	2 051	199
2. Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	56 379	58 887	57 374	1 513	97,43%	1 416	97
3. Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	1 459	2 008	1 827	181	91,00%	144	37
4. De EU als mondiale partner	7 238	7 366	7 102	264	96,42%	145	118
5. Administratie	8 172	9 716	8 359	1 357	86,03%	1 012	345
6. Compensaties							
Totaal	126 527	134 960	129 395	5 565	95,88%	4 768	797

⁽¹⁾ Met inbegrip van overgedragen kredieten en bestemmingsontvangsten.

UITGAVEN – PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting ⁽¹⁾	Gedane betalingen	Vershil definitiefwerkelijk	%	Overgedragen kredieten	Vervallen kredieten
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
01 Economische en financiële zaken	341	443	389	54	87,76%	9	46
02 Ondernemingen	1 210	1 485	1 336	149	89,99%	123	25
03 Concurrentie	93	104	94	10	90,73%	9	1
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	9 163	10 498	10 392	106	98,99%	75	30
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	55 269	57 784	56 342	1 442	97,50%	1 406	35
06 Mobiliteit en vervoer	1 142	1 217	1 114	103	91,53%	77	26
07 Milieu en klimaatactie	390	379	332	47	87,54%	24	23
08 Onderzoek	4 117	5 476	4 604	872	84,08%	861	10
09 Informatiemaatschappij en media	1 334	1 741	1 489	252	85,51%	250	2
10 Eigen onderzoek	396	832	441	391	53,01%	384	6
11 Maritieme zaken en visserij	771	812	772	40	95,08%	5	35
12 Interne markt	93	104	95	9	91,52%	8	1
13 Regionaal beleid	33 317	33 052	32 995	57	99,83%	51	5
14 Belastingen en douane-unie	115	133	123	10	92,20%	9	1
15 Onderwijs en cultuur	1 996	2 725	2 414	310	88,62%	305	5

Beleidssterrein	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting ⁽¹⁾	Gedane betalingen	Verschil definitiefwerkelijk	%	Overgedragen kredieten	Vervallen kredieten
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
16 Communicatie	253	279	259	21	92,61%	17	4
17 Gezondheidszorg en consumentenbescherming	596	659	623	37	94,40%	27	10
18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	885	1 014	944	70	93,10%	40	30
19 Externe betrekkingen	3 385	3 462	3 313	148	95,72%	66	82
20 Handel	104	113	104	8	92,51%	8	1
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	1 480	1 583	1 513	71	95,54%	43	27
22 Uitbreiding	1 013	970	928	42	95,63%	38	4
23 Humanitaire hulp	839	1 090	1 068	22	97,96%	10	12
24 Fraudebestrijding	75	83	71	12	85,96%	7	4
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	191	221	197	24	89,07%	21	4
26 Administratie van de Commissie	1 017	1 274	1 063	211	83,45%	196	15
27 Begroting	69	73	60	13	82,01%	12	1
28 Audit	11	13	12	1	91,58%	1	0
29 Statistiek	124	159	134	25	84,26%	19	6
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 278	1 273	1 257	16	98,75%	0	16
31 Taaldiensten	393	501	442	60	88,11%	56	3
32 Energie	1 535	1 087	963	123	88,63%	44	79
40 Reserves	100	0	0	0	0,00%	0	0
90 Overige instellingen	3 428	4 321	3 512	809	81,27%	565	245
Totaal	126 527	134 960	129 395	5 565	95,88%	4 768	797

(¹) Met inbegrip van overgedragen kredieten en bestemmingsontvangsten.

3. OVERZICHT VAN DE UITVOERING VAN DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING

miljoen EUR

Titel	Inkomstenkredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van begroting	Nog te ontvangen
	Oorspronkelijk	Definitief	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten van lopend jaar	Op overgedragen rechten	Totaal		
1. Eigen middelen	125 106	118 289	118 111	81	118 193	118 121	43	118 164	99,89%	29
3. Overschotten, saldi en aanpassingen	0	6 354	6 308	164	6 472	6 308	62	6 370	100,25%	102
4. Ontvangsten afkomstig van personen die verbonden zijn aan de instellingen en andere organen van de Unie	1 182	1 182	1 206	7	1 213	1 201	6	1 207	102,12%	6
5. Ontvangsten voortvloeiende uit de administratieve werking van de instellingen	56	56	591	18	609	573	14	587	1 048,48%	22
6. Bijdragen en terugbetalingen in het kader van communautaire overeenkomsten en programma's	30	82	2 470	275	2 745	2 313	141	2 454	2 993,28%	291
7. Achterstandsrente en geldboeten	123	733	50	13 893	13 943	(172)	1 355	1 183	161,37%	12 761
8. Opgenomen en verstrekte leningen	0	0	37	122	159	1	0	1	195,64%	159
9. Diverse ontvangsten	30	30	34	10	44	30	4	34	111,86%	11
Totaal	126 527	126 727	128 808	14 572	143 380	128 374	1 626	130 000	102,58%	13 380

Detail titel 1: Eigen middelen Detail titel 1: Eigen middelen

Hoofdstuk	Inkomstenkredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van begroting	Nog te ontvangen
	Oorspronkelijk	Definitief	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten van lopend jaar	Op overgedragen rechten	Totaal		
11. Suikerheffingen	123	123	132	0	132	132	0	132	106,75%	0
12. Douanerechten	16 654	16 544	16 593	81	16 675	16 603	43	16 646	100,62%	29
13. Btw	13 787	14 126	14 077	0	14 077	14 077	0	14 077	99,65%	0
14. Bni	94 542	87 497	87 259	0	87 259	87 259	0	87 259	99,73%	0
15. Correctie van begrotingsonevenwichtigheden	0	0	52	0	52	52	0	52		0
16. Vermindering van de bni-bijdrage van Nederland en Zweden	0	0	(1)	0	(1)	(1)	0	(1)		0
Totaal	125 106	118 289	118 111	81	118 193	118 121	43	118 164	99,89%	29

Detail titel 3: Overschotten, saldi en aanpassingen Detail titel 3: Overschotten, saldi en aanpassingen

Hoofdstuk	Inkomstenkredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van begroting	Nog te ontvangen
	Oorspronkelijk	Definitief	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten van lopend jaar	Op overgedragen rechten	Totaal		
30. Overschot van het voorgaande begrotingsjaar	0	4 539	4 539	0	4 539	4 539	0	4 539	100,00%	0
31. Btw-saldi	0	673	680	37	717	680	14	694	103,11%	23
32. Bni-saldi	0	1 142	1 135	128	1 263	1 135	48	1 183	103,64%	80
34. Aanpassing i.v.m. niet-participatie in het beleid inzake justitie en binnenlandse zaken	0	0	0	0	0	0	0	0		0
35. Correctie voor het Verenigd Koninkrijk - aanpassingen	0	0	(46)	0	(46)	(46)	0	(46)		0
Totaal	0	6 354	6 308	164	6 472	6 308	62	6 370	100,25%	102

4. SAMENSTELLING EN ONTWIKKELING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN UITGAVEN – PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Vastleggingskredieten						Betalingskredieten					
	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen/gewijzigde begroting)	Overgedragen	Bestemmingsontvangsten	Totaal aanvullend	Totaal toegestaan	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen/gewijzigde begroting)	Overgedragen	Bestemmingsontvangsten	Totaal aanvullend	Totaal toegestaan
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1 Duurzame groei	64 501	3	182	2 308	2 490	66 995	53 280	714	281	2 707	2 989	56 982
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	58 659	0	2	2 680	2 682	61 341	56 379	(585)	419	2 675	3 093	58 887
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	1 822	276	24	169	193	2 291	1 459	255	98	196	294	2 008
4 De EU als mondiale partner	8 754	5	42	287	329	9 088	7 238	(184)	38	274	313	7 366
5 Administratie	8 173	0	9	785	794	8 967	8 172	1	745	799	1 544	9 716
6 Compensaties												
Totaal	141 909	284	259	6 228	6 488	148 681	126 527	200	1 582	6 651	8 233	134 960

5. BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGSKREDIETEN PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Toegestane vastleggingskredieten	Gedane vastleggingen					Overgedragen kredieten				Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Van bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Bestemmingsontvangsten	Overdrachten bij besluit	Totaal	%	Van begrotingskredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
1 Duurzame groei	66 995	64 065	182	991	65 238	97,38%	1 317	36	1 353	2,02%	403	0	0	404	0,60%
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	61 341	58 577	2	1 328	59 907	97,66%	1 352	23	1 375	2,24%	59	0	0	59	0,10%
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	2 291	2 048	24	92	2 165	94,50%	76	41	117	5,12%	9	0	0	9	0,38%
4 De EU als mondiale partner	9 088	8 572	42	194	8 808	96,91%	94	178	272	2,99%	8	0	0	8	0,09%
5 Administratie	8 967	7 941	9	504	8 454	94,28%	281	22	303	3,38%	210	0	0	210	2,34%
6 Compensaties															
Totaal	148 681	141 204	259	3 108	144 572	97,24%	3 120	301	3 420	2,30%	689	0	0	689	0,46%

6. BESTEDING VAN DE BETALINGSKREDIETEN PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Toegestane betalingskredieten	Gedane betalingen					Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Van bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Overdrachten van rechtswege	Overdrachten bij besluit	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14
1 Duurzame groei	56 982	53 658	235	839	54 732	96,05%	131	53	1 868	2 051	3,60%	153	47	0	199	0,35%
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	58 887	55 646	391	1 337	57 374	97,43%	32	46	1 338	1 416	2,40%	70	27	0	97	0,16%

Rubriek van het financieel kader	Toege-stane betalings-kredieten	Gedane betalingen					Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten				
		Van kredie-ten van het jaar	Van over-drach-ten	Van be-stem-mings-ontvang-sten	Totaal	%	Over-drach-ten van rechts-wege	Over-drach-ten bij besluit	Bestem-mings-ontvang-sten	To-taal	%	Van kredie-ten van het jaar	Van over-drachten	Bestem-mings-ontvang-sten	Tot-aal	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	2 008	1 636	92	99	1 827	91,00%	9	38	97	144	7,17%	31	6	0	37	1,83%
4 De EU als mondiale partner	7 366	6 902	19	181	7 102	96,42%	27	25	93	145	1,97%	99	19	0	118	1,61%
5 Administratie	9 716	7 304	614	442	8 359	86,03%	637	22	352	1 012	10,41%	209	131	5	345	3,55%
6 Compensaties																
Totaal	134 960	125 145	1 352	2 898	129 395	95,88%	835	185	3 748	4 768	3,53%	562	230	5	797	0,59%

7. ONTWIKKELING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN - PER RUBRIEK VAN HET FINANCIEEL KADER

Rubriek van het financieel kader	Aan het einde van het vorige jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen				Vastleggingen van het jaar				Totaal aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen
	Van vorige jaar overgedragen vastleggingen	Vrijmakingen/herwaarderingen/annuleringen	Betalingen	Aan het einde van het jaar nog te betaalbaar te stellen vastleggingen	Vastleggingen tijdens het jaar	Betalingen	Annulering van niet-overdraagbare vastleggingen	Aan het einde van het jaar nog te betaalbaar te stellen vastleggingen	
1 Duurzame groei	150 467	(1 262)	(48 945)	100 259	65 238	(5 786)	(3)	59 448	159 707
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	22 963	(193)	(11 687)	11 083	59 907	(45 687)	0	14 220	25 302
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	1 911	(118)	(555)	1 237	2 165	(1 272)	0	893	2 130
4 De EU als mondiale partner	18 332	(469)	(4 740)	13 123	8 808	(2 363)	(1)	6 444	19 567
5 Administratie	722	(77)	(631)	14	8 454	(7 728)	(4)	722	737
6 Compensaties									
Totaal	194 395	(2 120)	(66 559)	125 717	144 572	(62 836)	(9)	81 727	207 443

8. SAMENSTELLING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN NAAR JAAR VAN OORSPRONG - PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	<2005	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Totaal
1 Duurzame groei	820	998	10 089	984	7 997	29 501	49 870	59 448	159 707
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	42	32	928	91	180	1 237	8 573	14 220	25 302
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	16	14	21	80	172	401	534	893	2 130
4 De EU als mondiale partner	783	357	986	1 093	2 097	3 180	4 627	6 444	19 567
5 Administratie	0	0	0	0	0	0	14	722	737
Totaal	1 661	1 401	12 024	2 247	10 446	34 319	63 618	81 727	207 443

9. SAMENSTELLING EN ONTWIKKELING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Vastleggingskredieten						Betalingskredieten					
	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen/ge-wijzigde be-groting)	Overge-dra-gen	Bestem-mingsont-vangsten	Totaal aan-vul-lend	Totaal toe-gestaan	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrij-vingen/ge-wijzigde be-groting)	Overge-dra-gen	Bestem-mingsont-vangsten	Totaal aan-vul-lend	Totaal toe-gestaan
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
01 Economische en financiële zaken	524	(122)	0	13	13	416	341	26	54	22	76	443
02 Ondernemingen	1 056	(1)	0	119	119	1 174	1 210	95	33	146	180	1 485
03 Concurrentie	93	(2)	0	5	5	96	93	(2)	8	5	13	104
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	11 398	255	19	16	35	11 689	9 163	1 283	36	15	51	10 498
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	57 292	0	0	2 667	2 667	59 960	55 269	(510)	357	2 667	3 024	57 784
06 Mobiliteit en vervoer	1 547	1	0	115	115	1 663	1 142	(110)	66	119	185	1 217
07 Milieu en klimaatactie	471	0	0	21	21	492	390	(44)	17	16	33	379
08 Onderzoek	5 335	0	0	849	849	6 184	4 117	130	29	1 199	1 228	5 476
09 Informatiemaatschappij en media	1 539	(3)	0	248	248	1 784	1 334	101	17	289	305	1 741
10 Eigen onderzoek	395	0	0	484	484	879	396	(7)	39	403	443	832
11 Maritieme zaken en visserij	1 001	23	2	2	4	1 028	771	0	38	2	40	812
12 Interne markt	95	2	0	3	3	100	93	2	6	3	9	104

Beleidssterrein	Vastleggingskredieten						Betalingskredieten					
	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen/ge-wijzigde be-groting)	Overge-dragen	Bestem-mingsont-vangsten	Totaal aan-vul-lend	Totaal toe-gestaan	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen/ge-wijzigde be-groting)	Overge-dragen	Bestem-mingsont-vangsten	Totaal aan-vul-lend	Totaal toe-gestaan
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
13 Regionaal beleid	40 383	141	21	4	25	40 549	33 317	(346)	77	4	81	33 052
14 Belastingen en douane-unie	142	(3)	0	4	4	143	115	6	8	4	12	133
15 Onderwijs en cultuur	2 429	(6)	0	514	514	2 937	1 996	145	20	563	583	2 725
16 Communicatie	273	1	0	6	6	280	253	8	13	5	18	279
17 Gezondheidszorg en consumentenbescherming	692	(23)	0	36	36	705	596	(8)	35	36	71	659
18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	1 210	42	24	62	86	1 339	885	24	31	75	106	1 014
19 Externe betrekkingen	4 315	45	31	118	149	4 508	3 385	(75)	43	109	152	3 462
20 Handel	105	0	0	3	3	109	104	0	5	3	8	113
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	1 542	81	6	121	127	1 749	1 480	(47)	31	119	150	1 583
22 Uitbreiding	1 123	(5)	0	44	44	1 163	1 013	(94)	7	44	52	970
23 Humanitaire hulp	878	256	0	14	14	1 149	839	234	5	12	17	1 090
24 Fraudebestrijding	82	0	0	0	0	81	75	1	7	0	7	83
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	191	2	0	10	10	203	191	2	18	10	28	221
26 Administratie van de Commissie	1 019	4	0	108	108	1 131	1 017	10	134	112	246	1 274
27 Begroting	69	(12)	0	6	6	64	69	(12)	8	6	15	73
28 Audit	11	0	0	1	1	12	11	0	1	1	2	13
29 Statistiek	145	(5)	0	17	17	157	124	10	7	18	25	159
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 278	(5)	0	0	0	1 273	1 278	(5)	0	0	0	1 273
31 Taaldiensten	393	(2)	0	83	83	474	393	(2)	28	83	110	501
32 Energie	700	1	146	42	188	889	1 535	(518)	15	54	70	1 087
40 Reserves	754	(383)	0	0	0	371	100	(100)	0	0	0	0
90 Overige instellingen	3 428	0	9	493	502	3 930	3 428	0	388	504	893	4 321
Totaal	141 909	284	259	6 228	6 488	148 681	126 527	200	1 582	6 651	8 233	134 960

10. BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Toegestane vastleggingskredieten	Gedane vastleggingen					Overgedragen kredieten				Vervallen kredieten				
		Van de kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Bestemmingsontvangsten	Overgedragen kredieten: besluit	Totaal	%	Van begrotingskredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
01 Economische en financiële zaken	416	403	0	11	414	99,55%	2	0	2	0,41%	0	0	0	0	0,05%
02 Ondernemingen	1 174	1 053	0	61	1 113	94,87%	58	0	58	4,94%	2	0	0	2	0,19%
03 Concurrentie	96	91	0	3	94	97,65%	2	0	2	2,28%	0	0	0	0	0,07%
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	11 689	11 612	19	7	11 638	99,57%	9	34	42	0,36%	8	0	0	8	0,07%
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	59 960	57 257	0	1 322	58 579	97,70%	1 345	0	1 345	2,24%	36	0	0	36	0,06%
06 Mobiliteit en vervoer	1 663	1 545	0	64	1 609	96,79%	51	0	51	3,08%	2	0	0	2	0,12%
07 Milieu en klimaatactie	492	466	0	11	478	97,08%	10	0	10	2,02%	4	0	0	4	0,90%
08 Onderzoek	6 184	5 334	0	396	5 730	92,67%	453	0	453	7,33%	0	0	0	0	0,01%
09 Informatiemaatschappij en media	1 784	1 535	0	102	1 637	91,75%	146	0	146	8,21%	1	0	0	1	0,04%
10 Eigen onderzoek	879	395	0	79	474	53,90%	405	0	405	46,09%	0	0	0	0	0,01%
11 Maritieme zaken en visserij	1 028	996	2	1	999	97,13%	1	23	24	2,35%	5	0	0	5	0,51%
12 Interne markt	100	96	0	2	98	98,21%	1	0	1	1,47%	0	0	0	0	0,32%
13 Regionaal beleid	40 549	40 472	21	2	40 495	99,87%	2	40	41	0,10%	12	0	0	12	0,03%
14 Belastingen en douane-unie	143	139	0	2	141	98,01%	3	0	3	1,78%	0	0	0	0	0,21%
15 Onderwijs en cultuur	2 937	2 422	0	297	2 720	92,58%	217	0	217	7,40%	0	0	0	0	0,02%
16 Communicatie	280	271	0	3	274	97,71%	3	0	3	0,96%	4	0	0	4	1,32%
17 Gezondheidszorg en consumentenbescherming	705	653	0	21	674	95,61%	15	0	15	2,12%	16	0	0	16	2,27%
18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	1 339	1 244	24	40	1 308	97,74%	22	3	25	1,86%	5	0	0	5	0,40%

Beleidssterrein	Toegestane vastleggingskredieten	Gedane vastleggingen					Overgedragen kredieten				Vervallen kredieten				
		Van de kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Bestemmingsontvangsten	Overgedragen kredieten: besluit	Totaal	%	Van begrotingskredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
19 Externe betrekkingen	4 508	4 312	31	72	4 415	97,93%	46	44	90	2,00%	3	0	0	3	0,07%
20 Handel	109	105	0	2	106	98,01%	1	0	1	1,22%	1	0	0	1	0,77%
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	1 749	1 495	6	111	1 612	92,16%	10	127	136	7,80%	1	0	0	1	0,04%
22 Uitbreiding	1 163	1 110	0	9	1 119	96,29%	35	8	43	3,70%	0	0	0	0	0,01%
23 Humanitaire hulp	1 149	1 131	0	8	1 139	99,19%	6	0	6	0,55%	3	0	0	3	0,26%
24 Fraudebestrijding	81	77	0	0	77	95,16%	0	0	0	0,02%	4	0	0	4	4,82%
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies	203	193	0	5	198	97,72%	4	0	4	2,09%	0	0	0	0	0,20%
26 Administratie van de Commissie	1 131	1 020	0	61	1 081	95,61%	47	0	47	4,16%	3	0	0	3	0,23%
27 Begroting	64	57	0	4	61	94,91%	3	0	3	4,17%	1	0	0	1	0,92%
28 Audit	12	11	0	0	12	96,94%	0	0	0	2,74%	0	0	0	0	0,32%
29 Statistiek	157	137	0	9	146	93,06%	7	0	7	4,58%	4	0	0	4	2,37%
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 273	1 257	0	0	1 257	98,75%	0	0	0	0,00%	16	0	0	16	1,25%
31 Taaldiensten	474	390	0	50	440	92,98%	33	0	33	6,89%	1	0	0	1	0,13%
32 Energie	889	698	146	16	860	96,75%	26	0	26	2,96%	3	0	0	3	0,29%
40 Reserves	371	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	371	0	0	371	100,00%
90 Overige instellingen	3 930	3 225	9	336	3 570	90,83%	156	22	178	4,53%	182	0	0	182	4,64%
Totaal	148 681	141 204	259	3 108	144 572	97,24%	3 120	301	3 420	2,30%	689	0	0	689	0,46%

11. BESTEDING VAN DE BETALINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Toegestane betalingskredieten	Gedane betalingen					Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Overdrachten van rechtswege	Overdrachten bij besluit	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14
01 Economische en financiële zaken	443	330	40	20	389	87,76%	6	0	2	9	1,92%	31	14	0	46	10,32%
02 Ondernemingen	1 485	1 271	22	43	1 336	89,99%	20	0	103	123	8,29%	14	12	0	25	1,71%
03 Concurrentie	104	85	7	2	94	90,73%	6	0	3	9	8,53%	0	1	0	1	0,74%
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	10 498	10 354	32	7	10 392	98,99%	17	50	8	75	0,72%	26	4	0	30	0,29%
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	57 784	54 663	349	1 330	56 342	97,50%	25	45	1 337	1 406	2,43%	27	8	0	35	0,06%
06 Mobiliteit en vervoer	1 217	1 001	64	48	1 114	91,53%	6	0	71	77	6,33%	25	1	0	26	2,15%
07 Milieu en klimaatactie	379	307	14	10	332	87,54%	18	0	6	24	6,33%	21	2	0	23	6,13%
08 Onderzoek	5 476	4 217	23	364	4 604	84,08%	26	0	835	861	15,73%	4	7	0	10	0,19%
09 Informatiemaatschappij en media	1 741	1 422	15	52	1 489	85,51%	13	0	236	250	14,35%	1	2	0	2	0,14%
10 Eigen onderzoek	832	343	35	63	441	53,01%	44	0	341	384	46,22%	2	4	0	6	0,77%
11 Maritieme zaken en visserij	812	750	21	1	772	95,08%	3	1	1	5	0,64%	18	17	0	35	4,28%
12 Interne markt	104	89	5	1	95	91,52%	6	0	2	8	7,56%	0	1	0	1	0,92%
13 Regionaal beleid	33 052	32 917	76	2	32 995	99,83%	11	38	2	51	0,16%	4	1	0	5	0,02%
14 Belastingen en douaneunie	133	114	7	1	123	92,20%	7	0	3	9	7,03%	0	1	0	1	0,77%
15 Onderwijs en cultuur	2 725	2 126	15	273	2 414	88,62%	15	0	290	305	11,21%	0	5	0	5	0,18%
16 Communicatie	279	246	11	2	259	92,61%	14	0	3	17	6,09%	2	2	0	4	1,30%
17 Gezondheidszorg en consumentenbescherming	659	572	31	20	623	94,40%	11	0	16	27	4,07%	5	5	0	10	1,53%

Beleidssterrein	Toegestane betalings kredieten	Gedane betalingen					Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Overdrachten van rechtswege	Overdrachten bij besluit	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	1 014	876	25	43	944	93,10%	8	0	31	40	3,95%	24	6	0	30	2,95%
19 Externe betrekkingen	3 462	3 243	12	59	3 313	95,72%	10	6	50	66	1,91%	51	32	0	82	2,37%
20 Handel	113	99	4	1	104	92,51%	4	2	2	8	6,69%	0	1	0	1	0,80%
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	1 583	1 393	11	108	1 513	95,54%	16	17	11	43	2,73%	7	20	0	27	1,74%
22 Uitbreiding	970	914	3	10	928	95,63%	4	0	34	38	3,95%	0	4	0	4	0,43%
23 Humanitaire hulp	1 090	1 054	5	9	1 068	97,96%	6	0	3	10	0,90%	12	0	0	12	1,14%
24 Fraudebestrijding	83	66	5	0	71	85,96%	6	1	0	7	8,93%	3	2	0	4	5,11%
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	221	178	15	4	197	89,07%	15	0	5	21	9,28%	0	3	0	4	1,65%
26 Administratie van de Commissie	1 274	893	122	47	1 063	83,45%	130	2	65	196	15,37%	3	12	0	15	1,18%
27 Begroting	73	49	8	3	60	82,01%	8	0	4	12	16,29%	1	1	0	1	1,71%
28 Audit	13	11	1	0	12	91,58%	1	0	0	1	7,29%	0	0	0	0	1,13%
29 Statistiek	159	125	5	4	134	84,26%	5	0	14	19	12,19%	4	2	0	6	3,55%
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 273	1 257	0	0	1 257	98,75%	0	0	0	0	0,00%	16	0	0	16	1,25%
31 Taaldiensten	501	373	25	43	442	88,11%	17	0	39	56	11,23%	1	3	0	3	0,67%
32 Energie	1 087	934	14	16	963	88,63%	6	0	39	44	4,08%	78	2	0	79	7,28%
40 Reserves	0	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%
90 Overige instellingen	4 321	2 873	330	308	3 512	81,27%	351	22	192	565	13,07%	182	58	5	245	5,66%
Totaal	134 960	125 145	1 352	2 898	129 395	95,88%	835	185	3 748	4 768	3,53%	562	230	5	797	0,59%

12. ONTWIKKELING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Aan het einde van het vorige jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen				Vastleggingen van het jaar				Totaal aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen
	Van vorig jaar overgedragen vastleggingen	Vrijmakingen/herwaarde-ringen/annulerin-gen	Betalingen	Aan het einde van het jaar nog te betaalbaar te stellen vastleggingen	Vastleggingen tijdens het jaar	Betalingen	Annulering van niet-overdraagbare vastleggingen	Aan het einde van het jaar nog te betalen vastleggingen	
01 Economische en financiële zaken	581	(24)	(175)	382	414	(214)	0	200	582
02 Ondernemingen	2 414	(36)	(963)	1 415	1 113	(373)	0	740	2 155
03 Concurrentie	8	(1)	(7)	0	94	(87)	0	7	7
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	28 673	(250)	(9 999)	18 424	11 638	(394)	0	11 245	29 669
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	20 197	(76)	(10 833)	9 288	58 579	(45 509)	0	13 070	22 358
06 Mobiliteit en vervoer	2 468	(154)	(894)	1 420	1 609	(220)	0	1 389	2 809
07 Milieu en klimaatactie	783	(30)	(199)	554	478	(133)	0	344	898
08 Onderzoek	8 222	(147)	(2 910)	5 165	5 730	(1 694)	(2)	4 035	9 200
09 Informatiemaatschappij en media	2 157	(35)	(767)	1 355	1 637	(722)	0	914	2 269
10 Eigen onderzoek	163	(12)	(93)	58	474	(348)	0	125	184
11 Maritieme zaken en visserij	1 877	(42)	(521)	1 314	999	(251)	0	748	2 062
12 Interne markt	20	(1)	(16)	3	98	(80)	0	19	22
13 Regionaal beleid	101 474	(561)	(31 994)	68 919	40 495	(1 001)	0	39 494	108 413
14 Belastingen en douane-unie	76	(2)	(51)	22	141	(71)	0	69	92
15 Onderwijs en cultuur	1 698	(82)	(707)	909	2 720	(1 708)	0	1 012	1 921
16 Communicatie	123	(16)	(83)	24	274	(176)	0	98	122
17 Gezondheidszorg en consumentenbescherming	724	(58)	(312)	355	674	(311)	0	363	718
18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	1 282	(51)	(267)	964	1 308	(678)	0	631	1 595
19 Externe betrekkingen	9 380	(249)	(2 229)	6 901	4 415	(1 085)	0	3 330	10 232
20 Handel	19	(1)	(12)	6	106	(93)	0	13	20
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	3 276	(94)	(971)	2 211	1 612	(542)	0	1 070	3 281
22 Uitbreiding	2 766	(93)	(766)	1 907	1 119	(162)	0	957	2 864

Beleidssterrein	Aan het einde van het vorige jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen				Vastleggingen van het jaar				Totaal aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen
	Van vorig jaar overgedragen vastleggingen	Vrijmakingen/herwaarde-ringen/annuleringen	Betalingen	Aan het einde van het jaar nog te betaalbaar te stellen vastleggingen	Vastleggingen tijdens het jaar	Betalingen	Annulering van niet-overdraagbare vastleggingen	Aan het einde van het jaar nog te betaalbaar te stellen vastleggingen	
23 Humanitaire hulp	621	(24)	(369)	229	1 139	(699)	0	441	670
24 Fraudebestrijding	32	(4)	(16)	12	77	(56)	0	22	34
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	20	(3)	(17)	1	198	(180)	0	18	19
26 Administratie van de Commissie	179	(14)	(156)	10	1 081	(907)	0	174	184
27 Begroting	8	(1)	(8)	0	61	(52)	0	9	9
28 Audit	1	0	(1)	0	12	(11)	0	1	1
29 Statistiek	108	(5)	(50)	53	146	(84)	0	62	115
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	0	0	0	0	1 257	(1 257)	0	0	0
31 Taaldiensten	28	(3)	(25)	0	440	(417)	0	24	24
32 Energie	4 672	(47)	(820)	3 805	860	(143)	0	717	4 522
90 Overige instellingen	344	(2)	(330)	12	3 570	(3 181)	(3)	385	397
Totaal	194 395	(2 120)	(66 559)	125 717	144 572	(62 836)	(9)	81 727	207 443

13. SAMENSTELLING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN NAAR JAAR VAN OORSPRONG
PER BELEIDSTERREIN

Beleidssterrein	<i>miljoen EUR</i>								
	<2005	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Totaal
01 Economische en financiële zaken	0	11	43	10	5	113	200	200	582
02 Ondernemingen	9	9	10	27	179	222	959	740	2 155
03 Concurrentie	0	0	0	0	0	0	0	7	7
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	109	333	2 029	62	984	5 209	9 697	11 245	29 669
05 Landbouw en plattelandontwikkeling	6	1	631	0	30	828	7 790	13 070	22 358
06 Mobiliteit en vervoer	24	21	45	161	152	400	618	1 389	2 809
07 Milieu en klimaatactie	3	13	23	78	111	156	172	344	898
08 Onderzoek	157	96	204	370	736	1 413	2 189	4 035	9 200
09 Informatiemaatschappij en media	12	13	20	75	196	363	676	914	2 269
10 Eigen onderzoek	0	1	5	2	11	15	24	125	184
11 Maritieme zaken en visserij	33	18	275	10	28	302	649	748	2 062
12 Interne markt	0	0	0	0	0	0	3	19	22
13 Regionaal beleid	681	579	8 004	159	5 532	20 317	33 647	39 494	108 413
14 Belastingen en douane-unie	0	0	0	0	2	5	16	69	92
15 Onderwijs en cultuur	4	3	4	78	177	238	405	1 012	1 921
16 Communicatie	0	0	0	0	1	3	20	98	122
17 Gezondheidszorg en consumentenbescherming	11	2	10	14	50	92	175	363	718
18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	1	9	7	57	142	345	403	631	1 595
19 Externe betrekkingen	406	135	421	750	1 149	1 658	2 382	3 330	10 232
20 Handel	0	0	0	0	0	2	4	13	20
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	118	87	118	145	344	586	812	1 070	3 281
22 Uitbreiding	45	42	116	185	385	453	682	957	2 864
23 Humanitaire hulp	0	0	1	2	12	41	172	441	670
24 Fraudebestrijding	0	0	0	1	1	3	6	22	34
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	0	0	0	0	0	0	1	18	19
26 Administratie van de Commissie	0	0	0	0	1	0	9	174	184
27 Begroting	0	0	0	0	0	0	0	9	9
28 Audit	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistiek	2	1	3	3	2	10	31	62	115
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Taaldiensten	0	0	0	0	0	0	0	24	24
32 Energie	42	28	56	55	216	1 545	1 863	717	4 522
90 Overige instellingen	0	0	0	0	0	0	12	385	397
Totaal	1 661	1 401	12 024	2 247	10 446	34 319	63 618	81 727	207 443

14. OVERZICHT VAN DE UITVOERING VAN DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING PER INSTELLING

Instelling	Inkomstenkredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			miljoen EUR	
	Oorspronkelijk	Definitief	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten van lopend jaar	Op overgedragen rechten	Totaal	Ontvangsten als % van begroting	Nog te ontvangen
Europees Parlement	125	125	170	29	200	169	4	173	139,02%	26
Europese Raad en Raad	49	49	121	8	129	111	7	118	240,35%	11
Commissie	126 236	126 436	128 119	14 535	142 654	127 697	1 615	129 312	102,27%	13 342
Hof van Justitie	44	44	45	0	45	44	0	44	102,26%	0
Rekenkamer	21	21	20	0	20	20	0	20	94,14%	0
Economisch en Sociaal Comité	11	11	16	0	16	16	0	16	138,47%	0
Comité van de Regio's	8	8	21	0	21	21	0	21	262,06%	0
Europese Ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	99,52%	0
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	1	1	1	0	1	1	0	1	69,15%	0
Europese Dienst voor extern optreden	32	32	295	0	295	295	0	295	917,61%	0
Totaal	126 527	126 727	128 808	14 572	143 380	128 374	1 626	130 000	102,58%	13 380

15. BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER INSTELLING

Vastleggingskredieten

miljoen EUR

Instelling	Toegestane vastleggingskredieten	Gedane vastleggingen					Overgedragen kredieten				Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Van bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van bestemmingsontvangsten	Overdrachten bij besluit	Totaal	%	Van begrotingskredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
Europees Parlement	1 820	1 570	9	24	1 603	88,11%	101	22	123	6,74%	94	0	0	94	5,15%
Europese Raad en Raad	647	507	0	47	554	85,51%	37	0	37	5,77%	56	0	0	56	8,71%
Commissie	144 751	137 979	250	2 772	141 002	97,41%	2 964	279	3 242	2,24%	507	0	0	507	0,35%
Hof van Justitie	344	336	0	2	338	98,11%	1	0	1	0,34%	5	0	0	5	1,55%
Rekenkamer	145	134	0	0	135	92,81%	0	0	0	0,30%	10	0	0	10	6,89%
Economisch en Sociaal Comité	132	123	0	3	125	95,20%	0	0	0	0,30%	6	0	0	6	4,50%
Comité van de Regio's	96	82	0	12	94	97,76%	0	0	0	0,02%	2	0	0	2	2,22%
Europese Ombudsman	9	9	0	0	9	92,54%	0	0	0	0,00%	1	0	0	1	7,46%
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	8	7	0	0	7	89,31%	0	0	0	0,00%	1	0	0	1	10,69%
Europese Dienst voor extern optreden	729	457	0	249	706	96,82%	16	0	16	2,19%	7	0	0	7	0,99%
Totaal	148 681	141 204	259	3 108	144 572	97,24%	3 120	301	3 420	2,30%	689	0	0	689	0,46 %

Betalingskredieten

miljoen EUR

Instelling	Toegestane betalingskredieten	Gedane betalingen					Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Van bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Overdrachten van rechtswege	Overdrachten bij besluit	Van bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14
Europees Parlement	2 060	1 348	207	25	1 580	76,72%	223	22	109	353	17,14%	94	33	0	126	6,14%
Europese Raad en Raad	699	465	40	41	547	78,26%	41	0	44	86	12,29%	56	10	0	66	9,45%
Commissie	130 639	122 272	1 021	2 590	125 883	96,36%	484	163	3 557	4 203	3,22%	380	172	0	552	0,42%
Hof van Justitie	361	318	15	2	334	92,62%	18	0	1	19	5,36%	5	2	0	7	2,02%
Rekenkamer	161	121	15	0	137	84,64%	13	0	0	14	8,41%	10	1	0	11	6,95%
Economisch en Sociaal Comité	142	115	7	3	126	88,83%	7	0	1	8	5,71%	6	2	0	8	5,46%
Comité van de Regio's	103	73	6	12	91	88,39%	9	0	0	9	8,51%	2	1	0	3	3,10%
Europese Ombudsman	10	8	0	0	9	85,89%	1	0	0	1	6,55%	1	0	0	1	7,56%
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	9	6	1	0	7	74,86%	1	0	0	1	10,49%	1	1	0	1	14,65%
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming Europese Dienst voor extern optreden	777	419	38	225	682	87,80%	38	0	36	74	9,56%	7	9	5	21	2,65%
Totaal	134 960	125 145	1 352	2 898	129 395	95,88%	835	185	3 748	4 768	3,53%	562	230	5	797	0,59%

16. INKOMSTEN AGENTSCHAP: BEGROTINGSRAMINGEN, VASTGESTELDE RECHTEN EN ONTVANGEN BEDRAGEN

miljoen EUR

Agentschap	Begrotingsraming	Vastgestelde rechten	Ontvangen bedragen	Nog te ontvangen	Financiering van de Commissie (beleidsterrein)
Europees Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators	4	4	4	0	06
Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	139	111	111	0	06
Frontex	118	119	119	0	18
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	19	19	18	1	15
Europese Politieacademie	8	9	9	0	18
Europees Chemicaliënagentschap	35	38	38	0	02
Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding	57	57	57	0	17
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	16	16	16	0	18
Europese Bankautoriteit	13	13	13	0	12
Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen	11	9	9	0	12
Europees Milieuagentschap	62	45	44	0	07
Europol	85	85	85	0	18
Europese Autoriteit voor effecten en markten	17	17	17	0	12
Communautair Bureau voor visserijcontrole	12	12	12	0	11
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	76	76	76	0	17
Europees Genderinstituut	8	8	8	0	04
Europees GNSS-toezichtautoriteit	8	39	39	0	06
Fusion for Energy	242	279	243	36	08
Eurojust	32	31	31	0	18
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	57	53	53	0	06
Harmonisatiebureau voor de interne markt	166	176	176	0	12
Europees Geneesmiddelenbureau	209	220	199	21	17
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	8	8	8	0	09
Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie	1	1	1	0	09
Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten	22	22	22	0	18
Europees Spoorwegbureau	26	25	25	0	06
Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk	15	15	15	0	04
Europees Instituut voor innovatie en technologie	16	10	10	0	15
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	51	47	43	4	15
Europese Stichting voor opleiding	20	20	20	0	15
Communautair Bureau voor plantenrassen	13	13	13	0	17
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	21	21	21	0	04
Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur	50	50	50	0	15
Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie	16	16	16	0	06
Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad	36	36	36	0	08
Uitvoerend Agentschap Onderzoek	39	39	39	0	08
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten	7	7	7	0	17
Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk	10	10	10	0	06
Totaal	1 744	1 773	1 710	63	

miljoen EUR

Soort ontvangst	Begrotings-raming	Vastge-stelde rechten	Ontvangen bedragen	Nog te ontvangen
Subsidies van de Commissie	1 119	1 137	1 137	0
Inkomsten uit heffingen	441	457	437	19
Overige baten	184	180	136	44
Totaal	1 744	1 773	1 710	63

17. VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER AGENTSCHAP

miljoen EUR

Agentschap	Vastleggingskredieten			Betalingskredieten		
	Kredie-ten	Gedane vast-leg-gingen	Overge-dragen	Kredie-ten	Gedane beta-lingen	Overge-dragen
Europees Agentschap voor de samenwerking tussen energie-regulators	5	3	0	6	4	1
Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	150	122	26	162	103	55
Frontex	121	119	0	145	100	39
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroeps-opleiding	21	21	0	21	18	2
Europese Politieacademie	10	10	0	11	8	2
Europees Chemicaliënagentschap	93	89	0	105	85	15
Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding	57	55	0	72	58	11
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsversla-ving	17	16	0	17	16	1
Europese Bankautoriteit	13	9	0	13	7	2
Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen	11	7	0	11	6	0
Europees Milieuagentschap	71	46	25	75	43	31
Europol	87	82	0	107	84	17
Europese Autoriteit voor effecten en markten	17	13	0	17	11	2
Communautair Bureau voor visserijcontrole	13	13	0	13	12	1
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	78	77	0	87	72	13
Europees Genderinstituut	8	7	0	10	5	3
Europees GNSS-toezichtautoriteit	77	33	44	56	21	34
Fusion for Energy	649	647	1	298	255	40
Eurojust	35	31	2	41	31	7
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	58	55	1	59	50	2
Harmonisatiebureau voor de interne markt	387	151	0	422	149	32
Europees Geneesmiddelenbureau	212	202	3	254	205	39
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	8	8	0	10	9	1
Europese regelgevende instanties voor elektronische com-municatie	1	1	0	1	1	0
Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten	21	20	1	28	21	7
Europees Spoorwegbureau	26	25	0	32	26	4
Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk	16	14	1	20	14	4

miljoen EUR

Agentschap	Vastleggingskredieten			Betalingskredieten		
	Kredie-ten	Gedane vast-leg-gingen	Overge-dragen	Kredie-ten	Gedane beta-lingen	Overge-dragen
Europees Instituut voor innovatie en technologie	26	24	0	16	7	5
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	51	42	0	55	43	4
Europese Stichting voor opleiding	21	20	0	21	20	1
Communautair Bureau voor plantensoorten	14	13	0	14	12	0
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	21	20	0	24	20	4
Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur	50	50	0	56	50	6
Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie	16	15	0	18	15	1
Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad	36	35	0	37	34	2
Uitvoerend Agentschap Onderzoek	39	38	0	43	37	3
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten	7	7	0	8	7	1
Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk	10	10	0	11	10	1
Totaal	2 553	2 149	107	2 397	1 670	394

Soort uitgave	Vastleggingskredieten			Betalingskredieten		
	Kredieten	Gedane vast-leg-gingen	Overge-dragen	Kredieten	Gedane beta-lingen	Overge-dragen
Personeel	757	727	4	773	720	21
Administratieve uitgaven	274	260	4	361	265	76
Beleidsuitgaven	1 522	1 162	99	1 263	684	297
Totaal	2 553	2 149	107	2 397	1 670	394

18. BEGROTINGSRESULTAAT MET INBEGRIJF VAN DE AGENTSCHAPPEN

miljoen EUR

	EUROPESE UNIE	AGENT-SCHAPPEN	Uitsluiting van de subsidies voor de agent-schappen	TOTAAL
Ontvangsten van het begrotingsjaar	130 000	1 710	(1 137)	130 573
Betalingen uit de kredieten van het lopende jaar	(128 043)	(1 451)	1 137	(128 357)
Betalingskredieten overgedragen naar jaar N+1	(1 020)	(394)	0	(1 413)
Niet-bestede overdrachten van jaar N-1 die zijn geannuleerd	457	167	0	624
Wisselkoersverschillen voor het jaar	97	(2)	0	96
Begrotingsresultaat	1 492	31	0	1 523

GECONSOLIDEERDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING TOELICHTINGEN BIJ DE

1. BEGROTINGSBEGINSELEN, -STRUCTUUR EN -KREDIETEN

1.1 RECHTSGRONDSLAG EN HET FINANCIËEL REGLEMENT

De begrotingsboekhouding wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 (PB L 248 van 16 september 2002) houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Unie en Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van dit Financieel Reglement. De algemene begroting, het voornaamste instrument van het financiële beleid van de Unie, is het besluit waarbij elk jaar de ontvangsten en uitgaven van de Unie worden geraamd en toegestaan.

Elk jaar maakt de Commissie voor het komende jaar een raming op van de ontvangsten en uitgaven van alle instellingen en stelt zij een ontwerpbegroting op die zij bij de begrotingsautoriteit indient. Op basis van deze ontwerpbegroting stelt de Raad zijn standpunt vast, waarover de twee takken van de begrotingsautoriteit vervolgens onderhandelen. De vaststelling van het gemeenschappelijk ontwerp wordt geconstateerd door de voorzitter van het Parlement, die daarmee de begroting uitvoerbaar maakt. De uitvoering van de begroting is een opdracht die vooral toevalt aan de Commissie.

1.2 BEGROTINGSBEGINSELEN

De algemene begroting van de Europese Unie is onderworpen aan verschillende basisbeginselen:

- **eenheid en begrotingswaarachtigheid:** alle uitgaven en ontvangsten moeten tezamen in een enkel begrotingsdocument worden opgenomen en in een begrotingsonderdeel worden opgevoerd. De uitgaven mogen de toegestane kredieten niet overschrijden;
- **universaliteit:** dit beginsel behelst twee regels:
 - onbestemdheid, hetgeen betekent dat de ontvangsten niet mogen worden bestemd voor welbepaalde uitgaven (alle ontvangsten dekken alle uitgaven);
 - niet-compensatie, hetgeen betekent dat de ontvangsten en uitgaven voor het volle bedrag in de begroting moeten worden opgenomen en niet met elkaar mogen worden verrekend;
- **jaarperiodiciteit:** de kredieten worden toegestaan voor de duur van één begrotingsjaar en moeten dus tijdens dat begrotingsjaar worden gebruikt;
- **evenwicht:** de begroting omvat hetzelfde bedrag aan ontvangsten als aan uitgaven (de geraamde ontvangsten zijn gelijk aan de betalingskredieten);
- **specialiteit:** elk krediet heeft een bepaalde bestemming en moet voor dat doel worden gebruikt;
- **rekeneenheid:** de begroting wordt in euro opgesteld en uitgevoerd, alsook de rekening;
- **goed financieel beheer:** de begrotingskredieten worden aangewend volgens het beginsel van goed financieel beheer, dat zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid inhoudt;
- **transparantie:** de begroting en de gewijzigde begrotingen, alsook de definitieve rekening worden bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

1.3 STRUCTUUR VAN DE BEGROTING

De begroting omvat:

- (a) een algemene staat van ontvangsten;
- (b) afdelingen, verdeeld in staten van ontvangsten en uitgaven van elke instelling: afdeling I: Parlement; afdeling II: Raad; afdeling III: Commissie; afdeling IV: Hof van Justitie; afdeling V: Rekenkamer; afdeling VI: Economisch en Sociaal Comité; afdeling VII: Comité van de Regio's; afdeling VIII: Ombudsman; afdeling IX: Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming; afdeling X: Europese Dienst voor extern optreden.

De ontvangsten en uitgaven van elke instelling worden verdeeld in titels, hoofdstukken, artikelen en posten, naargelang van hun aard of bestemming.

1.4 STRUCTUUR VAN DE BEGROTINGSBOEKHOUDING

1.4.1 *Algemeen overzicht*

Alleen de begroting van de Commissie bestaat uit administratieve kredieten en beleidskredieten. De overige instellingen hebben alleen administratieve kredieten. De begroting onderscheidt nog twee soorten kredieten: niet-gesplitste en gesplitste kredieten.

Niet-gesplitste kredieten zijn bestemd voor de financiering van acties die beperkt zijn tot het jaar (en voldoen aan het jaarperiodiciteitsbeginsel). Zij omvatten alle administratieve onderdelen van de afdeling van de Commissie van de begroting en alle andere afdelingen in hun geheel, ELGF-kredieten die alleen op het jaar betrekking hebben en bepaalde technische kredieten (terugbetalingen, verstrekte of opgenomen leningen enz.). Het bedrag van de vastleggingskredieten is bij de niet-gesplitste kredieten hetzelfde als dat van de betalingskredieten.

De gesplitste kredieten zijn ingevoerd om het jaarperiodiciteitsbeginsel te verzoenen met het beheer van meerjarenacties. Gesplitste kredieten dienen ter dekking van meerjarenacties en omvatten alle andere kredieten in alle hoofdstukken behalve hoofdstuk 1 van de afdeling van de Commissie. De gesplitste kredieten bestaan uit vastleggingskredieten en betalingskredieten:

- **vastleggingskredieten:** dekken de totale kosten van de juridische verbintenissen die in het begrotingsjaar zijn aangegaan voor maatregelen waarvan de tenuitvoerlegging zich over verschillende begrotingsjaren uitstrekt. Vastleggingen voor acties waarvan de tenuitvoerlegging zich over meer dan een begrotingsjaar uitstrekt, mogen echter volgens artikel 76, lid 3, van het Financieel Reglement in jaartranches worden verdeeld wanneer het basisbesluit daarin voorziet;
- **betalingskredieten:** dekken de uitgaven die voortvloeien uit de nakoming van de verplichtingen die in het begrotingsjaar en/of in vorige begrotingsjaren zijn aangegaan.

1.4.2 *Herkomst van de kredieten*

De belangrijkste bron van kredieten is de EU-begroting van het lopende jaar. Daarnaast bestaan nog andere soorten kredieten die voortvloeien uit de bepalingen van het Financieel Reglement. Het gaat om kredieten die afkomstig zijn van vorige begrotingsjaren of uit externe bronnen.

- De **oorspronkelijke begrotingskredieten** die voor het lopende jaar zijn goedgekeurd, kunnen worden aangevuld met **overschrijvingen** tussen begrotingsonderdelen overeenkomstig de regels die zijn vastgesteld in de artikelen 22 tot en met 24 van het Financieel Reglement, en door gewijzigde begrotingen (overeenkomstig de artikelen 37 en 38 van het Financieel Reglement).
- De huidige begroting wordt ook aangevuld met van het vorige jaar **overgedragen kredieten** of wederopgevoerde kredieten. Dit zijn: i) niet-gesplitste betalingskredieten die van rechtswege uitsluitend naar het volgende begrotingsjaar kunnen worden overgedragen overeenkomstig artikel 9, lid 4, van het Financieel Reglement; ii) bij besluit van de instellingen overgedragen kredieten in een van de twee volgende gevallen: de voorbereidende stadia zijn beëindigd (artikel 9, lid 2, onder a), van het Financieel Reglement) of de rechtsgrondslag is laat in het jaar goedgekeurd (artikel 9, lid 2, onder b)). Zowel vastleggings- als betalingskredieten kunnen worden overgedragen (artikel 9, lid 3), en iii) naar aanleiding van vrijmakingen wederopgevoerde kredieten. Hierbij gaat het om vastleggingskredieten met betrekking tot de structuurfondsen die opnieuw in de begroting worden opgenomen nadat zij zijn vrijgemaakt. Deze wederopvoering geschiedt bij wijze van uitzondering indien de Commissie een fout heeft begaan of het bedrag onmisbaar blijkt voor de uitvoering van het programma (artikel 157 van het Financieel Reglement).
- **Bestemmingsontvangsten**, die bestaan uit: i) terugbetalingen die bestemd zijn voor het begrotingsonderdeel ten laste waarvan de oorspronkelijke uitgave kwam en die onbeperkt kunnen worden overgedragen; ii) EVA-kredieten: de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte voorziet in een financiële deelneming van haar leden aan bepaalde activiteiten in de EU-begroting. De betrokken begrotingsonderdelen en de uitgetrokken bedragen worden gepubliceerd in bijlage III bij de EU-begroting. De betrokken onderdelen worden verhoogd met de EVA-bijdrage. De kredieten die aan het einde van het jaar niet zijn gebruikt, worden geannuleerd en aan de EER-landen terugbetaald; iii) ontvangsten van derden/andere landen die met de Europese Unie overeenkomsten hebben gesloten die voorzien in een financiële deelneming in EU-activiteiten: de in verband hiermee ontvangen bedragen worden beschouwd als van derden afkomstige ontvangsten en zijn bestemd voor de desbetreffende begrotingsonderdelen (vaak op het gebied van onderzoek). Deze kunnen onbeperkt worden overgedragen (artikel 10 en artikel 18, lid 1, onder a) en d), van het Financieel Reglement); iv) werken voor derden: in het kader van hun onderzoeksactiviteiten kunnen de EU-onderzoekscentra werkzaamheden verrichten voor externe organisaties (artikel 161, lid 2, van het Financieel Reglement). Zoals de ontvangsten

van derden zijn de werken voor derden voor bepaalde begrotingsonderdelen bestemd en kunnen zij onbeperkt worden overdragen (artikel 10 en artikel 18, lid 1, onder d), van het Financieel Reglement), en v) na terugbetaling van vooruitbetalingen wederopgevoerde kredieten. Het gaat om EU-middelen die door de begunstigen zijn terugbetaald en die onbeperkt kunnen worden overgedragen. Op het gebied van de structuurfondsen is de wederopneming gebaseerd op een besluit van de Commissie (artikel 18, lid 2, van het Financieel Reglement en artikel 228 van de uitvoeringsvoorschriften).

1.4.3 *Samenstelling van de toegestane kredieten*

- *Definitieve begrotingskredieten* = oorspronkelijke in de begroting opgenomen ontvangsten + ontvangsten van gewijzigde begrotingen + overschrijvingen;
- *Aanvullende kredieten* = bestemmingsontvangsten (zie boven) + van het vorige begrotingsjaar overgedragen kredieten en na vrijmakingen wederopgevoerde kredieten;
- *Totaal toegestane kredieten* = definitieve begrotingskredieten + aanvullende kredieten;
- *Kredieten voor het begrotingsjaar* (zoals gebruikt voor de berekening van het begrotingsresultaat) = definitieve begrotingskredieten + bestemmingsontvangsten.

1.5 UITVOERING VAN DE BEGROTING

De uitvoering van de begroting wordt geregeld door artikel 48, lid 1, dat bepaalt: „De Commissie voert de begroting [...] uit overeenkomstig deze verordening, onder haar eigen verantwoordelijkheid en binnen de grens van de toegekende kredieten.” Artikel 50 bepaalt dat de Commissie de overige instellingen de bevoegdheden toekent die nodig zijn voor de uitvoering van hun afdeling van de begroting.

1.6 NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN (RAL)

Door de invoering van de gesplitste kredieten ontstond een verschil tussen de gedane vastleggingen en de verrichte betalingen. Dit verschil, de nog betaalbaar te stellen verplichtingen, houdt verband met het tijdsverloop tussen het moment waarop de vastleggingen worden gedaan en het moment waarop de desbetreffende betalingen worden verricht.

2. TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING

2.1 BEGROTINGSRESULTAAT VAN HET JAAR (*tabel 1*)

2.1.1 *Algemeen*

De eigen middelen worden geboekt op basis van de bedragen waarmee de door de lidstaten voor de Commissie geopende rekeningen in de loop van het jaar worden gecrediteerd. In het geval van een overschot omvatten de ontvangsten ook het begrotingsresultaat van het vorige begrotingsjaar. De overige ontvangsten worden geboekt op basis van de in de loop van het jaar werkelijk geïnde bedragen.

Voor de berekening van het resultaat van het jaar worden onder uitgaven verstaan de betalingen uit de betalingskredieten van het jaar, vermeerderd met de kredieten van hetzelfde jaar die naar het volgende jaar zijn overgedragen. De betalingen uit de betalingskredieten van het jaar zijn die welke uiterlijk op 31 december van dat begrotingsjaar door de rekenplichtige worden verricht. Voor het ELGF worden als betalingen geboekt die welke de lidstaten tussen 16 oktober N-1 en 15 oktober N hebben verricht, voor zover de vastlegging en de betalingsopdracht uiterlijk op 31 januari N+1 door de rekenplichtige zijn ontvangen. Ten aanzien van de uitgaven van het ELGF kan een later conformiteitsbesluit worden genomen, nadat in de lidstaten controles zijn verricht.

Het begrotingsresultaat bestaat uit twee delen: het resultaat van de Europese Unie en het resultaat van de deelneming van de EVA-landen die lid zijn van de EER. Overeenkomstig artikel 15 van Verordening nr. 1150/2000 betreffende de eigen middelen weerspiegelt dit resultaat het verschil tussen:

- de totale begrotingsontvangsten van het begrotingsjaar;
- en alle betalingen uit de kredieten van dat jaar, vermeerderd met het totale bedrag van de kredieten van hetzelfde jaar die naar het volgende jaar zijn overgedragen.

Dit verschil wordt vermeerderd of verminderd met:

- het nettobedrag dat voortvloeit uit de annulering van uit vorige jaren overgedragen betalingskredieten en de bij de betalingen door veranderingen van de wisselkoersen van de euro opgetreden overschrijdingen van de niet-gesplitste kredieten die van het vorige jaar zijn overgedragen;
- het saldo dat voortvloeit uit de in het begrotingsjaar geboekte wisselkoerswinsten en -verliezen.

Het begrotingsresultaat wordt het volgende jaar terugbetaald aan de lidstaten door een vermindering van de bedragen die zij voor dat begrotingsjaar zijn verschuldigd.

Van het vorige begrotingsjaar overgedragen kredieten die betrekking hebben op bijdragen van en werkzaamheden voor derden worden uiteraard nooit geannuleerd en worden opgenomen onder de aanvullende kredieten voor het begrotingsjaar. Dit verklaart het verschil tussen de van het vorige jaar overgedragen kredieten in de verslagen over de uitvoering van de begroting 2011 en de naar het volgende jaar overgedragen kredieten in de verslagen over de uitvoering van de begroting 2010. De betalingskredieten voor wederaanwending en de na terugstorting van vooruitbetalingen wederopgevoerde kredieten maken geen deel uit van het resultaat van het begrotingsjaar.

De overgedragen betalingskredieten omvatten: overdrachten van rechtswege en overdrachten bij besluit. De annulering van niet-gebruikte betalingskredieten die van het vorige jaar zijn overgedragen toont de annuleringen van kredieten die van rechtswege zijn overgedragen en kredieten die bij besluit zijn overgedragen. Dit omvat ook de daling van bestemmingsontvangsten die naar het volgende jaar zijn overgedragen in vergelijking met 2010.

2.1.2 Afstemming begrotingsresultaat – economisch resultaat

Het economisch resultaat van het jaar is berekend op transactiebasis. Doch het begrotingsresultaat is gebaseerd op het gewijzigdekasbeginsel, zoals bepaald in het Financieel Reglement. Aangezien beide resultaten het gevolg zijn van dezelfde onderliggende verrichtingen, is het nuttig om na te gaan of zij op elkaar kunnen worden afgestemd. In onderstaande tabel is deze afstemming opgenomen, met vermelding van de belangrijkste afgestemde bedragen, opgesplitst in ontvangsten en uitgaven.

AFSTEMMING: ECONOMISCH RESULTAAT – BEGROTINGSRESULTAAT

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET JAAR	(1 789)	17 232
Ontvangsten		
Rechten die in het lopende jaar zijn vastgesteld, maar nog niet geïnd zijn	(371)	(3 132)
Rechten die in vorige jaren zijn vastgesteld en in het lopende jaar geïnd zijn	2 072	1 346
Toegerekende baten (netto)	(236)	(371)
Uitgaven		
Toegerekende uitgaven (netto)	3 410	(7 426)
Uitgaven van een vorig jaar betaald in het lopende jaar	(936)	(386)
Netto-effect voorfinanciering	1 131	(678)

	<i>miljoen EUR</i>	
	2011	2010
Betalingskredieten overgedragen naar volgend jaar	(1 211)	(2 798)
Betalingen gedaan uit overdrachten en annulering van niet-gebruikte betalingskredieten	2 000	1 760
Mutaties in voorzieningen	(2 109)	(323)
Overige	(378)	(257)
Economisch resultaat agentschappen en EKGS	(91)	(418)
Begrotingsresultaat van het jaar	1 492	4 549

Afstemmingsposten — ontvangsten

De werkelijke begrotingsontvangsten van een begrotingsjaar zijn gelijk aan de bedragen die worden geïnd van in de loop van het jaar vastgestelde rechten en de bedragen die worden geïnd van rechten die in vorige jaren zijn vastgesteld. Daarom moeten de **rechten die in het lopende jaar zijn vastgesteld maar nog niet geïnd zijn**, ten behoeve van de afstemming van het economisch resultaat worden afgetrokken, aangezien zij geen deel uitmaken van de begrotingsontvangsten. Daarentegen moeten de **rechten die in vorige jaren zijn vastgesteld en in het lopende jaar zijn geïnd**, ten behoeve van de afstemming bij het economisch resultaat worden opgeteld.

De **netto toegerekende baten** bestaan hoofdzakelijk uit toegerekende baten voor landbouwheffingen, eigen middelen en rente en dividenden. Alleen het netto-effect, d.w.z. de toegerekende baten voor het lopende jaar verminderd met de teruggeboekte toegerekende baten van vorig jaar, wordt in aanmerking genomen.

Afstemmingsposten — uitgaven

De **netto toegerekende uitgaven** bestaan hoofdzakelijk uit uitgaven die zijn toegerekend met het oog op afsluiting aan het einde van het jaar, d.w.z. subsidiabele uitgaven die begunstigden van EU-middelen hebben gedaan, maar nog niet aan de Commissie hebben gedeclareerd.

Hoewel toegerekende uitgaven niet als begrotingsuitgaven worden beschouwd, maken de betalingen die **in het lopende jaar zijn verricht in verband met facturen die in vorige jaren zijn geboekt**, wel deel uit van de begrotingsuitgaven van het lopende jaar.

Het **netto-effect van voorfinanciering** is de combinatie van 1) de nieuwe voorfinancieringsbedragen die in het lopende jaar zijn betaald en als begrotingsuitgaven van het jaar geboekt zijn en 2) de goedkeuring van de voorfinancieringen die in het lopende jaar of in vorige jaren werden betaald ingevolge de aanvaarding van subsidiabele kosten. De laatste zijn wel toegerekende uitgaven, doch geen uitgave in de begrotingsboekhouding, aangezien de aanvankelijke voorfinanciering reeds als een begrotingsuitgave werd beschouwd op het ogenblik van de betaling.

Naast de betalingen die verricht zijn uit de kredieten van het jaar, dienen de kredieten voor dat jaar die **naar het volgende jaar worden overgedragen**, ook in aanmerking te worden genomen voor de berekening van het begrotingsresultaat van het jaar (overeenkomstig artikel 15 van Verordening nr. 1150/2000). Hetzelfde geldt voor begrotingsbetalingen die in het lopende jaar zijn gedaan uit **overgedragen kredieten en de annulering van niet-gebruikte betalingskredieten**.

De **mutaties in de voorzieningen** hebben betrekking op ramingen die aan het einde van het jaar in de boekhouding op transactiebasis zijn gedaan (hoofdzakelijk personeelsbeloningen) die geen invloed hebben op de begrotingsboekhouding. **Andere afstemmingsbedragen** zijn verschillende elementen zoals de waardevermindering van activa, de aankoop van activa, financiëleleaseverplichtingen en financiële participaties, waarvan de behandeling in de begrotingsboekhouding en in de boekhouding op transactiebasis verschilt.

2.2 VERGELIJKING VAN DE BEGROTING EN DE WERKELIJKE BEDRAGEN (tabel 2)

Het bedrag van de vastleggingskredieten in de oorspronkelijk goedgekeurde begroting, die op 15 december 2010 door de voorzitter van het Europees Parlement werd ondertekend, werd vastgelegd op 126 527 miljoen EUR, voor 125 106 miljoen EUR uit eigen middelen te financieren. De geraamde ontvangsten en uitgaven in de oorspronkelijke begroting worden doorgaans in de loop van het begrotingsjaar aangepast, en deze wijzigingen worden in gewijzigde begrotingen opgenomen. Wijzigingen in de eigenmiddelenbetalingen op basis van het bni garanderen dat de begrote ontvangsten precies overeenstemmen met de begrote uitgaven. In overeenstemming met het evenwichtsbeginsel moeten de ontvangsten en de uitgaven van de begroting (betalingskredieten) in evenwicht zijn.

Ontvangsten:

In 2011 werden zeven gewijzigde begrotingen goedgekeurd. Met inachtneming van die gewijzigde begrotingen bedroegen de definitieve ontvangsten voor de begroting 2011 in totaal 126 727 miljoen EUR. Die werden voor een totaal van 118 289 miljoen EUR (dus 6 816 miljoen EUR minder dan aanvankelijk geraamd) uit eigen middelen gefinancierd en voor de rest uit andere ontvangsten. Dat er minder behoefte bestond aan eigen middelen was voornamelijk toe te schrijven aan de opnemings van 4 539 miljoen EUR in verband met het overschot van het vorige jaar. Ten slotte leidden de wijzigingen in de prognoses van de ontvangsten in gewijzigde begroting nr. 6/2011 tot een extra vermindering.

Wat het resultaat van de eigen middelen betreft, stemde de inning van traditionele eigen middelen bijna overeen met de geraamde bedragen. De begrotingsramingen werden gewijzigd bij het opstellen van gewijzigde begroting nr. 4/2011 (verhoging met 1 090 miljoen EUR volgens de nieuwe macro-economische prognoses van het voorjaar 2011). Bij de gewijzigde begroting nr. 6/2011 werden de begrotingsramingen opnieuw gewijzigd om rekening te houden met het werkelijke ritme van inning. Ze werden verlaagd met 1 200 miljoen EUR en kwamen zo bijna uit op het oorspronkelijke bedrag.

De definitieve btw- en bni-betalingen van de lidstaten lagen ook dicht bij de laatste begrotingsraming. De verschillen tussen de geraamde bedragen en de werkelijk betaalde bedragen worden veroorzaakt door de verschillen tussen de eurokoersen die voor begrotingsdoeleinden zijn gebruikt en de koersen die golden op het ogenblik waarop de lidstaten die geen deel uitmaken van de EMU, hun betalingen daadwerkelijk hebben verricht.

Uitgaven:

Het jaar 2011 was het vijfde jaar van de huidige programmeringsperiode: voor veel grote programma's kwam de uitvoering van betalingen op kruissnelheid. Gelet op de algemene context van begrotingsconsolidatie in de lidstaten bleef de stijging van de betalingskredieten in de begroting echter beperkt en ontoereikend om te voldoen aan de betalingsbehoeften in de loop van het jaar. De stijging bleef ook onder een niveau dat een effect zou hebben gehad om de vermindering van de omvang van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen (RAL).

Wat de vastleggingen betreft, werd de toegestane begroting (en bijgevolg de vastgelegde politieke doelstellingen) volledig uitgevoerd (99,6%). In de loop van het jaar uitgevoerde aanpassingen bedroegen 240 miljoen EUR voor het Europees Solidariteitsfonds, waarvan de uitgaven inherent onvoorspelbaar zijn, en 41 miljoen EUR voor titel 18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (voornamelijk voor Frontex). Na de besteding van in totaal 141 204 miljoen EUR was er nog een niet-besteed bedrag van 617 miljoen EUR. Na de overdracht naar 2012 is een bedrag van 316 miljoen EUR geannuleerd, alsook de niet-gebruikte reserve voor het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering van 371 miljoen EUR en niet-gebruikte voorlopige kredieten van 2 miljoen EUR.

Het uitvoeringspercentage van betalingskredieten (125 145 miljoen EUR) bereikte 98,8%. In de loop van het jaar werden de totale kredieten gewijzigd: in gewijzigde begroting nr. 6/2011 werd 200 miljoen EUR extra toegestaan voor het Europees Sociaal Fonds. In die gewijzigde begroting werd ook nog 253 miljoen EUR overgeschreven van plattelandontwikkeling naar het Europees Sociaal Fonds. Bij overschrijving DEC 52/2011 van de begrotingsautoriteit ontving dit fonds nog eens 601 miljoen EUR. Ondanks deze maatregelen leidden een toename in de betalingsaanvragen in de laatste drie weken van het jaar en het ontbreken van de nodige betalingskredieten ertoe dat ongeveer 11 miljard EUR aan aanvragen pas in 2012 zal worden voldaan.

De niet-gebruikte goedgekeurde kredieten, met uitsluiting van reserves, beliepen 1 580 miljoen EUR (in 2010: 3 243 miljoen EUR), en na de overdracht naar 2012 vervalt een totaal bedrag van 560 miljoen EUR (in 2010: 1 730 miljoen EUR), voornamelijk in de rubrieken 2 en 4. 2 miljoen EUR voorlopige betalingskredieten bleven niet-gebruikt.

In het verslag over het begrotings- en financieel beheer - Begrotingsjaar 2011 van de Commissie, deel A (overzicht op begrotingsniveau) en deel B (over elke rubriek van het meerjarig financieel kader afzonderlijk), is een gedetailleerde analyse opgenomen van de begrotingsaanpassingen, hun specifieke context, hun motivering en hun effect.

2.3 ONTVANGSTEN (tabel 3)

De ontvangsten van de algemene begroting van de Europese Unie vallen onder twee hoofdcategorieën: eigen middelen en andere ontvangsten. Dit is vastgelegd in artikel 311 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dat bepaalt: „De begroting wordt, onverminderd andere ontvangsten, volledig uit eigen middelen gefinancierd.” Het grootste deel van de begrotingsuitgaven wordt uit de eigen middelen gefinancierd. De andere ontvangsten vertegenwoordigen slechts een klein deel van de totale financiering.

Er zijn drie categorieën eigen middelen: traditionele eigen middelen, btw-middelen en bni-middelen. De traditionele eigen middelen omvatten suikerheffingen en douanerechten. Een mechanisme voor de correctie van begrotingsonevenwichtigheden (korting ten behoeve van het Verenigd Koninkrijk) alsook een brutovermindering van de jaarlijkse bni-bijdrage van Nederland en Zweden maken integrerend deel uit van het stelsel van eigen middelen.

De toewijzing van eigen middelen gebeurt overeenkomstig de regels die zijn vastgesteld in Besluit nr. 2007/436/EG, Euratom van de Raad van 7 juni 2007 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen. Het eigenmiddelenbesluit van 2007 trad op 1 maart 2009 in werking. Het werd echter van kracht op 1 januari 2007. In het begrotingsjaar 2009 werd bijgevolg rekening gehouden met de terugwerkende effecten.

2.3.1 Traditionele eigen middelen

Traditionele eigen middelen: elk vastgesteld bedrag aan traditionele eigen middelen moet in één van beide door de bevoegde autoriteiten gevoerde boekhoudingen worden opgenomen:

- in de „normale” boekhouding als bedoeld in artikel 6, lid 3, onder a), van Verordening nr. 1150/2000: elk geïnd of gewaarborgd bedrag;
- in de „specifieke” boekhouding als bedoeld in artikel 6, lid 3, onder b), van Verordening nr. 1150/2000: elk nog niet geïnd en/of niet gegarandeerd bedrag; de gegarandeerde, maar betwiste bedragen kunnen ook in deze boekhouding worden opgenomen.

Voor de specifieke boekhouding zenden de lidstaten de Commissie een kwartaaloverzicht toe, met daarin:

- het saldo dat in het vorige kwartaal nog moest worden geïnd;
- de in het betrokken kwartaal geïnde bedragen;
- rectificaties van de grondslag (rectificaties/annuleringen) in het betrokken kwartaal;
- de geschrapte bedragen (die overeenkomstig artikel 17, lid 2, van Verordening nr. 1150/2000),
- de in het betrokken kwartaal geïnde bedragen,
- het aan het eind van het betrokken kwartaal nog te innen saldo.

Traditionele eigen middelen moeten uiterlijk op de eerste werkdag na de 19e van de tweede maand die volgt op de maand waarin het recht is vastgesteld (of geïnd in het geval van de specifieke boekhouding), worden geboekt op de rekening van de Commissie bij de schatkist of het door de lidstaat aangewezen orgaan. De lidstaten houden als inningskosten 25% van de traditionele eigen middelen in. De voorwaardelijke rechten op eigen middelen worden aangepast naargelang het waarschijnlijk is dat zij zullen worden geïnd.

2.3.2 *Bni- en btw-middelen*

De btw-middelen vloeien voort uit de toepassing van een voor alle lidstaten geldend uniform percentage op de geharmoniseerde btw-grondslag, die wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 2, lid 1, onder b), van het eigenmiddelenbesluit van 2007. Het uniforme percentage is vastgesteld op 0,30%, met uitzondering van de periode 2007-2013, waarin het percentage was vastgesteld op 0,225% voor Oostenrijk, 0,15% voor Duitsland en 0,10% voor Nederland en Zweden. De btw-grondslag wordt voor alle lidstaten afgetopt op 50% van het bni.

De bni-middelen vormen een variabele middelenbron die tijdens een gegeven begrotingsjaar de ontvangsten moet leveren ter dekking van de uitgaven die boven het bedrag liggen dat is geïnd uit hoofde van traditionele eigen middelen, btw-middelen en diverse ontvangsten. De ontvangsten vloeien voort uit de toepassing van een uniform percentage op de som van de bni's van alle lidstaten. De btw- en bni-middelen worden vastgesteld op basis van ramingen van de btw- en bni-grondslagen die tijdens de opstelling van het voorontwerp van begroting worden gemaakt. Deze ramingen worden later bijgesteld. Dit gebeurt tijdens het betrokken begrotingsjaar via een gewijzigde begroting.

De definitieve gegevens met betrekking tot de btw- en bni-grondslagen zijn beschikbaar tijdens het jaar dat volgt op het betrokken begrotingsjaar. De Commissie berekent de verschillen tussen de bedragen die de lidstaten verschuldigd zijn op grond van de werkelijke grondslagen en de bedragen die zij daadwerkelijk hebben betaald op grond van de (bijgestelde) ramingen. Deze btw- en bni-saldi, die positief of negatief kunnen zijn, worden voor de eerste werkdag van december van het jaar dat volgt op het begrotingsjaar in kwestie door de Commissie bij de lidstaten afgeroepen. Gedurende de volgende vier jaar kunnen nog correcties worden aangebracht op de werkelijke btw- en bni-grondslagen, tenzij er voorbehoud is gemaakt. De eerder berekende saldi worden dan aangepast en het verschil wordt tegelijk met de btw- en bni-saldi voor het vorige begrotingsjaar afgeroepen.

Bij het verrichten van controles van btw-overzichten en bni-gegevens kan de Commissie tegen de lidstaten voorbehoud formuleren ten aanzien van bepaalde punten, die gevolgen kunnen hebben voor hun bijdragen aan eigen middelen. Deze punten van voorbehoud kunnen bv. gebaseerd zijn op een gebrek aan aanvaardbare gegevens of de noodzaak een passende methodiek te ontwikkelen. Deze punten van voorbehoud moeten worden beschouwd als mogelijke vorderingen op de lidstaten voor onzekere bedragen, aangezien de financiële impact niet precies kan worden geraamd. Wanneer het precieze bedrag kan worden vastgesteld, worden de overeenstemmende btw- en bni-middelen afgeroepen, hetzij in het kader van btw- en bni-saldi of via afzonderlijke afroepingen van middelen.

2.3.3 *Britse correctie*

Dit mechanisme vermindert de stortingen van eigen middelen van het Verenigd Koninkrijk in verhouding tot de „begrotingsonevenwichtigheid” ten nadele van dit land en vermeerderd de stortingen van eigen middelen van de andere lidstaten in dezelfde mate. Het mechanisme ter correctie van de begrotingsonevenwichtigheden ten behoeve van het Verenigd Koninkrijk is ingesteld door de Europese Raad van Fontainebleau (juni 1984) en het daaruit voortvloeiende eigenmiddelenbesluit van 7 mei 1985. Het doel van dit mechanisme was de begrotingsonevenwichtigheid ten nadele van het Verenigd Koninkrijk te compenseren door een vermindering van de door dit land aan de EU af te dragen middelen. Duitsland, Oostenrijk, Zweden en Nederland dragen in mindere mate aan die correctie bij (beperkt tot een vierde van hun normale aandeel).

2.3.4 *Brutovermindering*

De Europese Raad van 15 en 16 december 2005 concludeerde dat Nederland en Zweden in de periode 2007-2013 brutoverminderingen in hun jaarlijkse bni-bijdragen zullen genieten. Volgens dit compensatiemechanisme zal de jaarlijkse bni-bijdrage van Nederland worden verminderd met een brutobedrag van 605 miljoen EUR en de jaarlijkse bni-bijdrage van Zweden met een brutobedrag van 150 miljoen EUR, uitgedrukt in prijzen van 2004.

2.4 UITGAVEN (tabellen 4 tot en met 13)

2.4.1 *Financieel kader 2007-2013*

	miljoen EUR						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Duurzame groei	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	67 614	70 147
2. Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289

	<i>miljoen EUR</i>						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
3. Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. De EU als mondiale speler	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administratie	7 039	7 380	7 525	7 882	8 091	8 523	9 095
6. Compensaties	445	207	210	0	0	0	0
Vastleggingskredieten:	124 457	132 797	134 722	140 978	142 272	148 049	152 502
Totaal betalingskredieten:	122 190	129 681	120 445	134 289	133 700	141 360	143 911

De uitgaven worden per grote uitgavencategorie van de EU gepresenteerd volgens de indeling in rubrieken van het financieel kader 2007-2013. Het begrotingsjaar 2011 was het vijfde jaar van het financieel kader 2007-2013. Het totale maximum van de vastleggingskredieten bedraagt voor 2011 142 272 miljoen EUR of 1,15% van het bni. Het totale maximum van de betalingskredieten bedraagt 133 700 miljoen EUR of 1,08 % van het bni. In de bovenstaande tabel wordt het financieel kader tegen de huidige prijzen getoond.

Rubriek 1 – Duurzame groei

Deze rubriek is onderverdeeld in twee afzonderlijke, maar onderling afhankelijke componenten:

- 1a. Concurrentiekracht ter bevordering van groei en werkgelegenheid, die uitgaven bevat voor onderzoek en innovatie, onderwijs en opleiding, trans-Europese netwerken, sociaal beleid, de interne markt en bijbehorende beleidslijnen.
- 1b. Cohesie ter bevordering van groei en werkgelegenheid, bedoeld om de convergentie van de minst ontwikkelde lidstaten en regio's te verhogen, om de EU-strategie voor duurzame ontwikkeling buiten de minder welvarende regio's aan te vullen en om de interregionale samenwerking te steunen.

Rubriek 2 – Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen

Rubriek 2 omvat gemeenschappelijke beleidslijnen voor landbouw en visserij, maatregelen voor plattelandsontwikkeling en milieu, meer bepaald Natura 2000. Het bedrag dat bestemd is voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid is de neerslag van de overeenkomst die werd bereikt tijdens de Europese Raad in oktober 2002.

Rubriek 3 —Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid

De nieuwe rubriek 3 (Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid) heeft betrekking op het groeiend belang dat de EU hecht aan bepaalde domeinen waarin de Unie nieuwe opdrachten heeft gekregen, meer bepaald justitie en binnenlandse zaken, bescherming van de grenzen, immigratie- en asielbeleid, gezondheidszorg en consumentenbescherming, cultuur, jeugd, informatie en de dialoog met de burgers. Zij is opgesplitst in twee componenten:

- 3a. Vrijheid, veiligheid en recht.
- 3b. Burgerschap.

Rubriek 4 – De EU als mondiale partner

Rubriek 4 heeft betrekking op alle externe maatregelen, onder meer pretoetredingsinstrumenten. Hoewel de Commissie had voorgesteld om het EOF in het financieel kader te integreren, waren de Europese Raad en het Europees Parlement het eens om het daar niet in op te nemen.

Rubriek 5 – Administratie

Deze rubriek heeft betrekking op de administratieve uitgaven van alle instellingen, de pensioenen en de Europese Scholen. Voor de andere instellingen dan de Commissie vormen al hun uitgaven administratieve uitgaven, maar de agentschappen en andere organen doen beide: zowel administratieve als beleidsuitgaven.

Rubriek 6 – Compensaties

Overeenkomstig het politieke akkoord dat de nieuwe lidstaten helemaal aan het begin van hun lidmaatschap geen nettobetalers aan de begroting zouden worden, is hiervoor in deze rubriek voorzien in een compensatie. Dit bedrag zal beschikbaar worden gesteld via overschrijvingen om hun begrotingsontvangsten en -bijdragen in evenwicht te brengen.

2.4.2 *Beleidsgebieden*

Als onderdeel van het activiteitsgestuurd beheer (activity based management, afgekort AGM) voert de Commissie voor haar plannings- en beheersprocessen de activiteitsgestuurde begroting in. Het gaat daarbij om een begrotingsstructuur waarin de begrotingstitels overeenkomen met beleidsterreinen en de begrotingshoofdstukken met activiteiten. Met de activiteitsgestuurde begroting wordt beoogd een duidelijk kader te verschaffen voor de omzetting van de beleidsdoelstellingen van de Commissie in acties door wetgeving, door financiële middelen of door andere middelen van openbaar beleid. Door alles wat de Commissie doet, te structureren in termen van activiteiten, wordt een duidelijk beeld gegeven van wat de Commissie onderneemt en tegelijkertijd een gemeenschappelijk kader geboden voor de vaststelling van prioriteiten. In de begrotingsprocedure worden middelen toegewezen aan prioriteiten, waarbij de activiteiten worden gebruikt als de bouwstenen voor budgetteringsdoeleinden. Door een verband te leggen tussen activiteiten en de aan deze activiteiten toegewezen middelen wordt met de activiteitsgestuurde begroting getracht binnen de Commissie de efficiëntie en de doeltreffendheid bij het gebruik van de middelen te verhogen.

Beleidssterreinen zouden kunnen worden gedefinieerd als homogene groepen activiteiten die onderdelen van de werkzaamheden van de Commissie vormen en die van belang zijn voor het besluitvormingsproces. Elk beleidsterrein stemt doorgaans met een DG overeen en omvat gemiddeld ongeveer zes of zeven afzonderlijke activiteiten. Bij de meeste van deze beleidsterreinen gaat het om activiteiten ten behoeve van derden. De beleidsbegroting wordt aangevuld met de nodige administratieve uitgaven voor elk beleidsterrein.

2.5 **INSTELLINGEN EN AGENTSCHAPPEN (tabellen 14 tot en met 18)**

Net als in de voorbije jaren is de uitvoering van de begroting van alle instellingen opgenomen in de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie, aangezien binnen de EU-begroting een afzonderlijke begroting voor iedere instelling is vastgesteld. Agentschappen hebben geen afzonderlijke begroting binnen de EU-begroting en zij worden gedeeltelijk gefinancierd met een begrotingssubsidie van de Commissie.

Wat de EDEO betreft, zij opgemerkt dat deze dienst naast zijn eigen begroting ook bijdragen van de Commissie (202 miljoen EUR) en het EOF (50 miljoen EUR) ontvangt. Deze begrotingskredieten worden ter beschikking gesteld van de EDEO (als bestemmingsontvangsten), in de eerste plaats ter dekking van de kosten van de personeelsleden van de Commissie die in de EU-delegaties werken. Deze delegaties worden administratief beheerd door de EDEO.

Om alle relevante begrotingsgegevens voor de agentschappen te kunnen verstrekken, zijn in het begrotingsgedeelte van de geconsolideerde jaarrekeningen afzonderlijke verslagen opgenomen over de uitvoering van de individuele begrotingen van de traditionele geconsolideerde agentschappen.

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

(2012/C 348/02)

I. Krachtens het bepaalde in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) heeft de Rekenkamer gecontroleerd:

- a) de geconsolideerde rekeningen van de Europese Unie die bestaan uit de geconsolideerde financiële staten ⁽¹⁾ en de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting ⁽²⁾ voor het op 31 december 2011 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen.

Verantwoordelijkheid van de leiding

II. Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en het Financieel Reglement, is de leiding verantwoordelijk voor het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde rekeningen van de Europese Unie en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen daarbij:

- c) de verantwoordelijkheid van de leiding inzake de geconsolideerde rekeningen van de Europese Unie omvat het opzetten, invoeren en in stand houden van de interne controle met betrekking tot de voorbereiding en de getrouwe weergave van financiële staten die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten, het kiezen en toepassen van adequate grondslagen voor financiële verslaggeving op basis van door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels ⁽³⁾, en het maken van boekhoudkundige schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn. Overeenkomstig artikel 129 van het Financieel Reglement keurt de Commissie de geconsolideerde rekeningen van de Europese Unie goed nadat de rekenplichtige van de Commissie deze heeft geconsolideerd op basis van de door de andere instellingen en organen verstrekte inlichtingen en een nota heeft opgesteld die de geconsolideerde rekeningen vergezelt, waarin onder meer wordt verklaard dat hij redelijke zekerheid heeft dat deze op alle materiële punten een getrouw beeld geven van de financiële positie van de Europese Unie;
- d) de wijze waarop de leiding haar verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen uitoefent, is afhankelijk van de methode van begrotingsuitvoering die wordt voorgeschreven door het Financieel Reglement. Uitvoeringstaken moeten verenigbaar zijn met het beginsel van goed financieel beheer, dat vereist dat een doeltreffende en doelmatige interne controle wordt opgezet, ingevoerd en in stand gehouden, waarbij ook naar behoren toezicht wordt uitgeoefend en passende maatregelen worden getroffen ter voorkoming van onregelmatigheden en fraude en, indien nodig, vervolging wordt ingesteld om onverschuldigd betaalde of verkeerd gebruikte middelen terug te vorderen. Ongeacht de toegepaste uitvoeringsmethode draagt de Commissie uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van de Europese Unie (artikel 317 van het VWEU).

Verantwoordelijkheid van de controleur

III. De Rekenkamer heeft de verantwoordelijkheid om op basis van haar controle aan het Europees Parlement en de Raad een verklaring voor te leggen over de betrouwbaarheid van de rekeningen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen daarbij. De Rekenkamer heeft haar controle uitgevoerd overeenkomstig de internationale controlestandaarden en de regels inzake beroepsdeontologie van IFAC en de internationale standaarden van hoge controle instanties van INTOSAI. Volgens die standaarden moet de Rekenkamer de controle zodanig plannen en uitvoeren dat redelijke zekerheid wordt verkregen dat geconsolideerde rekeningen van de Europese Unie geen afwijkingen van materieel belang bevatten en de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen wettig en regelmatig zijn.

⁽¹⁾ De geconsolideerde financiële staten omvatten de balans, de economische resultatenrekening, het kasstroomoverzicht, het mutatieoverzicht van de nettoactiva en een overzicht van belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (met verslaggeving per begrotingsterrein).

⁽²⁾ De geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting en een overzicht van begrotingsbeginselen en andere toelichtingen.

⁽³⁾ De door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels zijn afgeleid van de International Public Sector Accounting Standards (IPSAS), uitgebracht door de Internationale Federatie van Accountants of, bij gebreke daarvan, de International Accounting Standards (IAS)/International Financial Reporting Standards (IFRS), uitgebracht door de International Accounting Standards Board. Overeenkomstig het Financieel Reglement werden de geconsolideerde financiële staten over het begrotingsjaar 2011 opgesteld (zoals sinds het begrotingsjaar 2005 het geval is) op basis van deze door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels, waarin de periodoerekeningsbeginselen zijn aangepast aan de specifieke context van de Europese Unie, terwijl de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting nog steeds hoofdzakelijk op kasstromen zijn gebaseerd.

IV. Een controle houdt in dat procedures worden uitgevoerd om controle-informatie te verkrijgen over de bedragen en mededelingen in de geconsolideerde rekeningen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen daarbij. De selectie van de procedures is afhankelijk van het oordeel van de controleur, dat een beoordeling omvat van de risico's op afwijkingen van materieel belang in de geconsolideerde rekeningen en op niet-conformiteit in materieel opzicht van de onderliggende verrichtingen met de EU-regelgeving, hetzij door fraude, hetzij door fouten. Bij deze risicobeoordelingen kijkt de controleur naar de interne controle met betrekking tot de opstelling en getrouwe weergave van de geconsolideerde rekeningen en naar de toezicht- en controlesystemen die worden gehanteerd ter waarborging van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen, om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn. Een controle houdt tevens een beoordeling in van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging en van de redelijkheid van de gemaakte boekhoudkundige schattingen in, evenals een beoordeling van de algehele presentatie van de geconsolideerde rekeningen en de jaarlijkse activiteitenverslagen.

V. Ten aanzien van de ontvangsten neemt de Rekenkamer bij haar controle van de eigen middelen op basis van de belasting over de toegevoegde waarde (btw) en het bruto nationaal inkomen (bni) als uitgangspunt de door de lidstaten opgestelde en aan de Commissie voorgelegde macro-economische aggregaten, en beoordeelt zij vervolgens de systemen van de Commissie voor de verwerking van de gegevens totdat deze worden opgenomen in de geconsolideerde rekeningen en de bijdragen van de lidstaten zijn ontvangen. Bij de traditionele eigen middelen onderzoekt de Rekenkamer de rekeningen van de douane-autoriteiten en analyseert zij de stroom van douanerechten totdat de bedragen worden opgenomen in de rekeningen en ontvangen door de Commissie.

VI. De Rekenkamer is van oordeel dat de verkregen controle-informatie toereikend is en geschikt als grondslag voor haar betrouwbaarheidsverklaring.

Betrouwbaarheid van de rekeningen

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

VII. Naar het oordeel van de Rekenkamer geven de geconsolideerde rekeningen van de Europese Unie op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Unie per 31 december 2011, en van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig de bepalingen van het Financieel Reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels.

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

O n t v a n g s t e n

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

VIII. Naar het oordeel van de Rekenkamer zijn de onderliggende ontvangsten betreffende het per 31 december 2011 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

V a s t l e g g i n g e n

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende vastleggingen bij de rekeningen

IX. Naar het oordeel van de Rekenkamer zijn de onderliggende vastleggingen betreffende het per 31 december 2011 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

B e t a l i n g e n

Grondslag voor de afkeurende verklaring ten aanzien van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

X. De Rekenkamer concludeert dat de onderzochte toezicht- en controlesystemen gedeeltelijk doeltreffend zijn in het waarborgen van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen. De beleidsgroepen Landbouw: marktondersteuning en rechtstreekse steun, Plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid, Regionaal beleid, energie en vervoer, Werkgelegenheid en sociale zaken en Onderzoek en ander intern beleid vertonen fouten van materieel belang. De Rekenkamer schat het meest waarschijnlijke foutenpercentage voor de onderliggende betalingen bij de rekeningen op 3,9 %.

Afkeurende verklaring over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

XI. Vanwege het gewicht van de kwesties die werden beschreven in de paragraaf over de grondslag voor een afkeurende verklaring over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen, is de Rekenkamer van oordeel dat de onderliggende betalingen bij de rekeningen voor het per 31 december 2011 afgesloten jaar fouten van materieel belang vertonen.

6 september 2012

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

President

Europese Rekenkamer
12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxemburg, LUXEMBURG

Abonnementsprijzen 2012 (excl. btw, incl. verzendkosten voor normale verzending)

<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, uitsluitend papieren versie	22 officiële talen van de Europese Unie	1 200 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, papieren versie + dvd (jaarlijks)	22 officiële talen van de Europese Unie	1 310 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L-serie, uitsluitend papieren versie	22 officiële talen van de Europese Unie	840 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, dvd (maandelijks) (cumulatief)	22 officiële talen van de Europese Unie	100 EUR per jaar
<i>Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie</i> (S-serie: Overheidsopdrachten en aanbestedingen), dvd, verschijnt één keer per week	Meertalig: 23 officiële talen van de Europese Unie	200 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , C-serie „Vergelijkende onderzoeken”	Taal (talen) van het (de) vergelijkende onderzoek(en)	50 EUR per jaar

Het abonnement op het *Publicatieblad van de Europese Unie*, dat in de officiële talen van de Europese Unie verschijnt, is verkrijgbaar in 22 verschillende taalversies. Het abonnement omvat de L-serie (Wetgeving) en de C-serie (Mededelingen en bekendmakingen).

Ieder abonnement geldt slechts voor één enkele taalversie.

Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 920/2005 van de Raad, bekendgemaakt in *Publicatieblad L 156* van 18 juni 2005, waarin is bepaald dat de instellingen van de Europese Unie tijdelijk niet verplicht zijn om alle rechtsbesluiten in het lers te redigeren en in die taal bekend te maken, worden de in het lers opgestelde nummers van het *Publicatieblad* apart verkocht.

Het abonnement op het *Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie* (S-serie: Overheidsopdrachten en aanbestedingen) omvat alle 23 officiële taalversies op één meertalige dvd.

Op verzoek kunnen de abonnees op het *Publicatieblad van de Europese Unie* eveneens de verschillende bijlagen van het *Publicatieblad* ontvangen. De abonnees worden op de hoogte gebracht van het verschijnen van bijlagen door middel van een „Bericht aan de lezer” in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Verkoop en abonnementen

Abonnementen op verscheidene niet-kosteloze publicaties, zoals het abonnement op het *Publicatieblad van de Europese Unie*, zijn verkrijgbaar bij onze verkoopkantoren. Een lijst met verkoopkantoren is te vinden op het volgende internetadres:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_nl.htm

Via EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) heeft u direct en gratis toegang tot het recht van de Europese Unie. Op deze website kunt u het *Publicatieblad van de Europese Unie* raadplegen. U vindt er eveneens de Verdragen, de wetgeving, de jurisprudentie en de voorbereidende wetgevende besluiten.

Meer informatie over de Europese Unie is te vinden op de volgende website: <http://europa.eu>

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL